

UGO MORETTI

**DUBLUL DELICT
DIN STRADA
GOVERNO VECCHIO**

UGO MORETTI

Dublul delict din strada Governo Vecchio

Traducere de Constantin Ioncică

Editura Univers
București - 1985

Cuprins

1	5
2	10
3	15
4	22
5	25
6	28
7	32
8	35
9	41
10	46
11	52
12	56
13	61
14	64
15	68
16	73
17	77
18	83
19	86
20	90
21	94
22	98
23	102
24	106
25	111
26	116

27	120
28	127
29	130
30	135
CONCLUZIE	142

1

Dindo Baldassarre privi cu atenție câteva clipe cuțitul lung și subțire ca un ȝipar, cu mânerul scurt, lucios și uzat. Cu zece ani în urmă viața sa atârname de acest cuțit.

Intrase în burțile a patru inși, unuia sfârtecându-i ficatul, altuia inima și celorlalți răvășindu-le în așa hal mațele încât după câteva minute de urlete inumane toți patru se liniștiseră pentru vecie, în timp ce stăpânul cuțitului ieșea în stradă ca un turbat, gata să verse mațele, fără să clipească, la încă patru dacă i-ar fi stat în cale.

Noroc însă că la două noaptea nu era nici ȝipenie pe ulicioara aceea din Trastevere. Doar o motocicletă al cărei stăpân era unul din proaspeții decedați. Asasinul aruncase cuțitul într-o gură de canal și încălecase motocicleta, dar nu era în stare s-o pornească, deși asta era singura lui scăpare. Două-trei ferestre se luminaseră și îndărătul geamurilor se vedeau mișcându-se umbre. Tocmai atunci apăruse în colțul străzii Dindo Baldassarre.

— Dacă nu deblocați ambreiajul, sugerase el, nu pornește nici remorcată... Uitați-vă, așa...

Pusese mâna pe ghidon și învârtise. Mânerul de cauciuc era umed. „Mulțumesc”, spusese celălalt, și cu o lovitură de călcâi o luase din loc într-un echilibru nesigur. Cât pe-aci să intre într-un zid, dar reușise să se redreseze. La primul colț se făcuse nevăzut. Dindo

comentase, suspinând: „Așa se întâmplă dacă nu se cere carnet de conducere și pentru drăciile astea...” și își ștersese mâna cu batista. „Drace!...”, exclamase, tresărind. Nu era rouă, așa cum crezuse, ci ceva roșu închegat, vâscos. Era sânge.

Un bătrân cu impermeabilul aruncat peste pijama se ivise dintr-un gang, strigând:

— Țsta e, pe el, puneți mâna pe el!

Și toate celelalte ferestre din ulicioară se deschiseseră și se vedeau ciorchini de oameni care strigau, coborau, se strângeau roată în jurul lui Dindo Baldassarre, spărgeau ușa unei prăvălii oprindu-se în prag cu urlete isterice de groază.

— Linște, ordine, toată lumea îndărăt, strigase Dindo. Sunt comisar de poliție... Toată lumea îndărăt, nu se-aude?

— Iar tata-mare e ministru de interne, țipase bătrânul, nu-l ascultați ce spune, e un complice, l-a ajutat să fugă... Puneți mâna pe el!

Doi agenți veniseră-n goană, croindu-și drum cu coatele prin mulțimea sumar îmbrăcată.

— Ce se-ntâmplă, domnule comisar? întrebasese unul din ei

Și Dindo răspunsese dând din mâini:

— Nu știu. Deocamdată arestați-i pe toți.

Apoi intraseră în prăvălie unde se aflau patru cadavre atât de hăcuite că păreau cel puțin o duzină.

Afară, lumea din ulicioară, întărită de cea de pe străzile învecinate, devenea tot mai agitată. Cocoțat pe un scaun, bătrânul cu impermeabil ațâța mulțimea. Două femei se luară de păr, un hamal beat sparse un felinar cu pietre și cioburile căzură peste oameni. Văduva uneia din victime avu o criză de isterie și, ațâțată de bătrân, se repezi asupra lui

Dindo Baldassarre încercând să-l muște de nas. Alți patru agenți, o patrulă a marinei și un carabinier în permisie de seară dădură un ajutor viguros forței publice, atacă mulțimea și reținură unsprezece martori oculari care nu văzuseră nimic. Fiindcă nu era luat în seamă, bătrânul se repezi cu scaunul asupra carabinierului și urmă o încăierare feroce, care se sfârși la cazarmă, dar ancheta care urmă avu rezultate dezastruoase pentru Dindo Baldassarre.

— Ar trebui să te destitui, îi spuse chestorul când îl chemă pentru a-i prezenta concluziile anchetei, și în plus să cer punerea dumitale sub acuzare pentru complicitate, neglijență în serviciu, incapacitate de a menține ordinea publică...

— Nu eram de serviciu, replicase docil Dindo, mă întorceam acasă...

— Un funcționar de poliție este întotdeauna de serviciu! tunase chestorul, dar dumneata nu ești nici atunci când ești... Ți-am citit fișa personală... Fii atent... Scrupulozitate administrativă... hm! Bine că nu furi... lipsă de punctualitate... indulgență excesivă față de subalterni... stat de serviciu în general neconvingător... în opt ani ai operat doar douăzeci și două de arestări... capacitate de intervenție redusă... Asta s-a și văzut! Pe toți dracii, îți pică în mână un asasin șiroind de sânge, un cartier întreg este în stare de alarmă și dumneata îl ajuți să pornească motocicletă... Fără a mai pune la socoteală, mama ei de treabă, că nu te-a bătut o clipă gândul că neștiind s-o pornească tâlharul o fură! Măcar atâta lucru... La două noaptea, în plin Trastevere!

— Eu... nu m-am gândit, într-adevăr, domnule chestor.

— Și la ce te gândeai, mă rog?

— La Lao-Tse... „Dacă vezi un om în dificultate, ajută-l înainte ca el să ți-o ceară și îndepărtează-te înainte ca el să-ți mulțumească. Numai așa îți vei fi făcut datoria”

Chestorul făcuse ochii cât cepele și se ridicase pentru a-l vedea mai bine la față pe comisarul Baldassarre.

— Cine e Mao ăsta? Întrebare.

— Lao. Lao-Tse. Un chinez... Pe mine, știți, mă pasionează textele filosofice... chiar și ceva poezie... Duminică, când nu sunt de serviciu, îmi place să pictez... Nu este împotriva regulamentului...

— E împotriva oricărui bun-simț. Dumneata iei salariu de la statul italian, nu de la republica chineză... Și care Chină, mă rog? Cea comunistă sau cealaltă?

— Imperială, vă rog, răspunsese Dindo, domnul a murit acum două mii cinci sute de ani, sub cea de a patra dinastie Ming.

Chestorul se făcuse roșu, dar un roșu deosebit, de lalea olandeză. Lucru extraordinar, căci nu fusese niciodată în Olanda!

— Uite ce e, mie să nu-mi faci acum pe deșteptul! Mai bine uită-te aici, dacă-ți dă mâna...

Era decontul administrativ al costului anchetei, cercetărilor și operațiilor necesare pentru a pune mâna pe vinovat. Dindo Baldassarre citi cu înfiorare că fusese nevoie de douăzeci și nouă de agenți, de trei comisari, că pentru telegrame se cheltuisese suma de 145.375 lire, se consumaseră 66 fonograme, fără a mai vorbi de convorbirile telefonice; în plus, un brigadier fusese mușcat de picior de un câine în timpul încăierării finale și tot în contul anchetei fusese debitată suma de 133.000 lire ca prim ajutor și

indemnizație de convalescență. Înainte de a fi prins, asasinul dăduse foc barăcii lui Tor Marancino, unde se ascunsese, încolțit, punând astfel în primejdie viața și bunurile a numeroși vecini, dintre care unul, un neamț naturalizat, cu un simț rigid al justiției, dăduse în judecată administrația publică din cauză că pompierii sosiseră cu întârziere.

— Eram scutiți de toate necazurile astea dacă dumneata te gândeai la îndatoririle impuse de regulament și nu la tâmpeniile unui chinez senil... N-ai fost în stare nici să precizezi marca motocicletei... Ar trebui să-ți pun totul în cârcă sau să te dau afară... Dar nu este momentul potrivit... Opinia publică este oricum destul de alarmată, ca să-i mai dăm pe cap și grija unui zezec aflat în libertate... Ești transferat. Funcționarul de la arhiva Corpurilor delictive a murit alaltăieri pentru că a înghițit din neatenție pastila de cianură a crimei din Albenga în locul uneia de optalidon. Sper să ai multe dureri de cap și contez pe neatenția dumitale. Te asigur că voi semna cu o plăcere nespunsă nota de cheltuieli a funeraliilor dumitale, și sper ca asta să se întâmple cât mai repede... Degeaba scuipi și bați în lemn, sunt înzestrat cu o asemenea putere încât și o cămilă ar plesni de hidropizie dacă aş urî-o cât te urăsc acum pe dumneata. Piei din ochii mei. Ești o rușine pentru poliție.

2

Toate acestea se petrecuseră cu zece ani în urmă și Dindo Baldassarre medita la ele cu o ușoară înfiorare, de parcă ar fi trecut doar zece minute. E adevărat că fusese la înmormântarea chestorului, că după el veniseră alți doi sau trei, dar, era la fel de adevărat, cariera sa se opriase la arhiva Corpurilor delict, cu creșteri de salariu periodice fără nicio speranță de avansare. Avea patruzeci de ani și ocupa același post ca și acum zece ani: vice-comisar adjunct. Colegii săi ajunseseră toți comisari: Carrù, cel care fără să se uite la cheltuieli reușise să pună mâna pe asasinul din Trastevere, iar acum conducea comisariatul de pe strada Governo Vecchio, năzuia să devină inspector și apoi să ocupe cele mai înalte posturi în administrație.

Dar Dindo nu era nici foarte nefericit nici foarte schimbat. Atunci, când cu episodul acela nenorocit din Trastevere, era un tânăr de treizeci de ani, cu păr bogat căzându-i pe frunte, cu mersul apăsător și ochii rătăcind pe chipuri și lucruri, neliniștiți și distrați încât de cele mai multe ori unul se ducea spre dreapta și altul spre stânga, căutând cu disperare să fixeze un hoț de buzunare și o fată frumoasă, un amurg purpuriu și o fată frumoasă, un fronton baroc și o fată frumoasă sau chiar două.

Acum avea ceva mai puțin păr și ceva mai puține ocazii de a întâlni fete frumoase, asta și pentru că în

urmă cu zece ani una din cele la care se uitase îi întorsese ocheada și hotărâse că în ciuda înfățișării de urs și a vorbelor pline de ciudățenii, putea deveni un soț acceptabil, și acționase în consecință.

Se pusese serios pe treabă. Mai întâi, jos cu șuvița de pe frunte, care îl făcea să semene cu un pianist de avangardă, apoi, fără zăbavă, îi dăruise un moștenitor, pentru a căpăta un sentiment mai trainic de responsabilitate, pe lângă alocația corespunzătoare pentru cheltuieli familiale; în fine, numele: „renovat” în mod oficial, gravat pe plăcuța de la intrare, pe cărțile de vizită și pe hârtia de corespondență, Armando, numele său de botez, și nu Dindo¹, un nume frivol care nu figura în calendar. „Pari un curcan cu talangă, spusese Adriana. Toate prietenele mele se pun pe râs, colegii nu te respectă, superiorii se formalizează. Armando Baldassarre este însă un nume serios, autoritar și potrivit cu poziția ta.”

„Sunt două nume odioase”, protestase Dindo. Erau în pat, în penumbra veiozei. În leagăn, sub un fastuos baldachin de văluri, sforăia din răspuțeri Danilo, moștenitorul, cu degetul mare în gură și cu scutecele atârându-i în jur ca două drapele. Dindo fuma cufundat în starea de reculegere tăcută și leneșă ce urmează momentului de voluptate conjugală, care este un amestec de mulțumire, de orgoliu, de chef de somn și chef de a o lua de la capăt. Cu totul deosebită de momentele nervoase și replierile și tentativele pline de dezinvoltură ce urmează momentelor de voluptate dintre amanți, preocupați și unul și altul să trezească în celălalt o sfâșiere

¹ în italiană: curcan; ban, bănuț (în limbajul copiilor); iar *dindon*: ding-dong - onomatopee.

ireparabilă.

Așadar Dindo fuma în tăcere, contemplând coapsele dulci ale nevestei, sinuoase și armonioase ca niște coline aurite detașându-se pe albeața cearceafurilor. Ușor sprijinită în cot, Adriana părea o nimfă a izvoarelor, și sânii ei rotunzi, parcă desenați cu compasul, se vedeau în contralumină tresărind ca două turturele pline și fiecare, adăpostite de claia brună de păr lung și răsucit, curgând în valuri lucitoare.

Dindo își contempla posesiunile cu ochiul blând și mulțumit al unui sultan care a reușit să strângă tot haremul într-un singur și foarte vast pat, căci una din convingerile sale radicale era că Adriana poartă în sine cel puțin cincisprezece femei diferite, fiecare înzestrată cu virtuți frapante și tainice atracții. Era maternă, ordonată, veselă, atașată de tradiții, nu sforăia noaptea, gătea ca un Cordon Bleu, cosea, călca, era econoamă, sănătoasă, credincioasă, plăcut mirositoare, știa să danseze, nu bea, nu fuma și de fiecare dată când făcea dragoste cu ea avea senzația că violentează un internat de maici. Era severă, punctuală, autoritară. Lui Dindo îi plăcea autoritatea. Dar nici chiar așa.

— Nu-mi place numele Armando, nu mi-a plăcut niciodată. Pe bunicul meu îl chema Armando și era un zgripturoi imposibil, pe unchiul meu la fel și e de meserie cioclu, tot așa și pe vărul meu care fabrică purgative. Toți Armanzii Baldassarre se ocupă de pompe funebre și laxative, brrrr... Mi-a plăcut întotdeauna să mi se spună Dindo și tu așa m-ai cunoscut, așa m-ai plăcut și așa mă ai.

— Nici vorbă. Pari un personaj de benzi desenate, Dudle sau Dagwood. Există un sistem ca să nu te

confunzi cu ceilalți și anume să devii atât de important, încât ceilalți să fie confundați cu tine. Când ți se va permite să-ți reiei cariera...

— Cariera mea este arta, adevărata mea carieră, bombănise Dindo. Să ajungem atunci la un compromis. Fie, treacă de la mine Armando, dar lasă-mi numele de familie. Baldassar, fără *re-ul* final.

Îi trecu un braț peste coapse și încercă s-o sărute, dar Adriana îl respinse.

— Nu încerca să deviezi discuția. Nu umbla cu tertipuri. Politica te-a nenorocit întotdeauna. Spune-mi, ce-i povestea aia cu comuniștii chinezi, înainte de a te cunoaște eu?

— De unde știi tu? Cine ți-a povestit-o?

Dindo pălise. Își trase îndărăt brațul și aprinse o țigară. Nu vorbise nimănui de cele întâmplate în Trastevere, cu atât mai puțin Adrianei.

— Mi-a spus-o verișoara lui Carrù, dar n-o știa bine. A spus că încearcă să afle.

— Nu află nimic, palavragioaica asta. Altfel cer separarea legală. Fiecare om are... lipsurile lui profesionale și nu văd de ce trebuie să-și vâre alții nasul.

— Ale tale sunt cam multe, spuse Adriana.

Micuțul Danilo își scoase degetul din gură și dădu drumul unui geamăt de alarmă. Adriana se dădu jos din pat, își puse capotul și îi băgă suzeta în gură.

— Ai prea multe cărți inutile. Nu faci altceva decât să citești. Am băgat de seamă că le duci și la birou, de-aia nu faci carieră. Trebuie să le iei de aici. Îmi trebuie un ungher pentru țarcul lui Dany... și trebuie să-mi eliberezi camera de porcăriile alea de borcane și pensule. Tot nu e nimic de înțeles în pictura pe care o faci. În doi ani n-ai fost în stare să-mi faci un

portret.

— Ți l-am făcut dar nu ți-a plăcut, spuse Dindo stânjenit.

— Parcă eram muma pădurii. Dacă nu-l puneam imediat pe foc cine știe ce arătare ieșea copilul... La urma urmelor, Armando Baldassarre, ai jurat pe cuvântul tău de onoare atunci, sub salcia din parcul Sciarra, unde ai profitat de mine, că vei face tot ce-ți stă în putință ca să fiu fericită. Așa e sau nu? Ai vrut să te arunci de pe zid ca să-mi dovedești că mă iubești mai mult decât viața ta, dar mie mi-a fost milă pentru că-ți spăgeai căpățâna. Acum vrei ca fiul tău să putrezească-n leagăn, în propriul său suc ori să se intoxice cu rășină... Ajunge, lași totul și profiți și tu, că azi e duminică.

Asta era acum opt ani. „Da”, spusese Dindo, și căutându-și papucii se înțepase în degetul mare de la picior într-un ac de siguranță căzut pe covorașul de lângă pat. Țâșnise o picătură de sânge, cauterizată imediat cu un muc de lumânare. Așa cum dintr-o sămânță se naște uneori un stejar, tot așa din picătura aceea de sânge se născuse dorința de revanșă, cu toate consecințele ei. Dar să revenim la dimineața zilei de ieri.

3

Așadar Dindo contemplă cuțitul și hotărî: „Pe ăsta-l păstrez eu”.

După zece ani corpurile delictelor sunt vândute la licitație. Există un mediu de colecționari pasionați care se îmbulzesc într-o sală de tribunal și cu ajutorul biletelor de o mie își dispută obiectele contondente, funiile spânzuraților, schije ucigașe și lucrurile cele mai bizare cu care un individ și-a trimis aproapele pe lumea cealaltă. Revolvere și pumnale, puști de vânătoare și topoare sunt marfă de cea mai proastă calitate, la îndemâna oricui și, prin urmare, de interes redus, mai puțin acelea legate de un măcel faimos sau un delict monden. Revolverul cu care o contesă și-a trimis pe lumea cealaltă amantul în timpul unui vals lent face de trei sute de ori mai mult decât pușcociul cu care un încornorat calabrez și-a răzbunat onoarea. Există trei sute de încornorați care, de la Napoli în jos, răzbună în fiecare an onoarea surorilor, nevestelor, fiicelor, mătușilor și străbunicelor târâte de pasiune, dar contesele cu mână sigură să tot fie două sau trei într-un secol. Colecționarul evaluează după raritatea, faptului sau obiectului. O croitoreasă degenerată a străpuns inima necredincioasă a propriului ei amant cu un cârlig de împletit cumpărat la magazinul universal cu cincizeci de lire și la licitația din sala secției a șaptea criminale același cârlig a fost achiziționat de un maniac cu unsprezece mii de lire

împreună cu ghemul de lână în care era înfipt în momentul arestării, pentru ca în serile lungi de iarnă să îndeplinească ciorapi sau cravate pe care apoi să le dăruiască prietenilor săi.

Dindo devenise colecționar fără voie, prin natura profesiei. Predecesorul său, cel cu pastila de cianură, era un tip fără ambiții, dar cu un puternic simț comercial. Preluându-și postul fără a lua în primire, Dindo trebuise să forțeze un sertar al biroului pentru că nu găsea cheia. În sertar era o altă cheie, câteva scrisori, un mic registru pe care sus, în colț, scria „personal” și un șir de numere ce corespundeau cu numerele din catalogul obiectelor din arhiva corpurilor delictelor.

Dindo, după cum s-a văzut, nu era un băgăreț, dar vroia să intre bine în temă mai ales că șeful Departamentului Arhive îi spusese pe când îi încredința cheile sinistrelor casete: „Iată, asta e totul. Instalează-te și prezintă-mi un raport de control.”

Numerele din registrul personal aveau alături inițiale de nume, date, numere de telefon. Dindo avu o idee și făcu o încercare. Telefonă primului tip de pe listă, unde alături de inițiale era un „av.”.

— Cu domnul avocat, vă rog.

— Eu sunt, cine-i la telefon?

— Sunt noul șef al arhivei corpurilor delictelor. Colegul meu, fie-i țărâna ușoară, mi-a lăsat numărul dumneavoastră de telefon...

— Așa...? Bine a făcut. Bietul om. Ziarele spun că a murit pe loc... Știți, apropo, m-ar interesa flaconul de cianură... Cum să vă spun, atâta vreme cât era vorba de un banal uxoricid, nu mă interesa... Acum, însă, cazul devine original... aș spune chiar amuzant, dacă n-ar fi vorba de sărmanul nostru prieten... Pe urmă și

dintr-un motiv sentimental... Țin mult să-l am... La un preț acceptabil, firește... V-aș ruga să-mi spuneți marca doctoriei, ca să pot găsi un flacon asemănător... Și, vă rog, cu toate pastilele... Și, încă un lucru... Sărmanul nostru prieten trebuie să aibă acasă, sau într-un alt loc, o colecție de obiecte curioase... un fel de mic muzeu privat, de foarte mare interes... Mi-a vorbit de el în câteva rânduri, dar n-a vrut niciodată să-mi cedeze o piesă... Spunea că-l ține pentru bătrânețe... Voia să facă un muzeu cu plată, sau cam așa ceva... V-aș rămâne îndatorat, dacă mi-ați putea spune ceva, poate că văduva...

— Cu plăcere, domnule avocat, răspunsese Dindo. N-aveți nicio grijă, de îndată ce va fi posibil.

Văduva răposatului arhivar nu vroia nici măcar să-l lase să intre: o urâtă de vreo cincizeci de ani, cu niște valtrapuri de doliu până la pământ și cu părul pus pe bigudiuri. Dar insistând, cu scuza de a căuta printre lucrurile defunctului un important document oficial, reuși să intre. Își dădu imediat seama că locul nu putea fi o ascunzătoare pentru corpurile delict: era o casă severă și goală, dominată evident de gustul văduvei și unde singurul corp delict putea fi un câine de fier emailat, în ziua când cineva i-ar fi dat cu el în cap stăpânei. Hârtiile defunctului erau îngrămădite într-un colț, în așteptarea unui colector. Erau vechi cărți de drept, câteva hârtii de familie, portrete de bunici și rude ale soțului scoase, în sfârșit, din ramele lor pentru a fi date la topit. Dindo se informă prudent dacă există o pivniță sau un pod. I se răspunse cu un nu disprețuitor. La ușă o întrebă zâmbind:

— Nu cumva știți dacă păstrează ceva la fata aceea... cum o cheamă... știți... amanta lui?

— Cum? Țipă văduva pe palier. Unde vă duceți?

Stați, veniți înapoi!

— Oh, scuzați-mă, doamnă... Credeam că știți. Era de notorietate publică, și atât de normal acum când v-am cunoscut...

Cam la o lună, sau poate două, sosi la minister pe numele răposatului, o scrisoare cu adresa scrisă de o mână nesigură. Dindo o deschise fără a-și face scrupule: venea de la un anume Diotellavi care îl amenința pe defunct cu evacuarea dacă nu plătește imediat chiria restantă pentru un mic apartament de pe fundătura din strada Governo Vecchio, numărul cinci, neplătită de două luni, ceea ce nu se aștepta de la un chiriaș atât de punctual.

Dindo se logodise de câteva zile cu Adriana și își dorea un loc mai comod și mai sigur decât salcia plângătoare din parcul Sciarra. Era și un om de acțiune rapidă. Dezlipi eticheta de pe flaconul de cianură și o lipi pe o sticlă de tuș chinezesc bine spălată, o umplu cu optalidon și îi telefonă avocatului.

— Am flaconul, îi spuse, și posibilitatea de a pune mâna pe micul muzeu.

— Foarte bine, vin imediat.

Avocatul era un omuleț cu înfățișare inofensivă: se mișca sacadat, și în afara câte unei sclipiri de nebulie în privirea vie dindărătu ochelarilor, părea o persoană cu totul și cu totul normală. Cum sosi Dindo, trimise la plimbare doi clienți și luă în stăpânire sticlă, strângând-o cu amândouă mâinile ca pe un fiu regăsit. Apoi se uită la ea, o cântări, o întoarse pe toate fețele.

— Părea într-adevăr optalidon, spuse cu o umbră de îndoială. Sunteți sigur că sunt chiar pastilele acelea aici?

— Încercați să înghițiți una, spuse Dindo cu

răceală, așa o să vedem pe loc.

Avocatul râse și scoase portofelul.

— la gândiți-vă un pic, spuse, dacă lucrul acesta s-ar întâmpla? Ar deveni o piesă inestimabilă... Aș spune chiar unică... Dar pentru moment este doar o curiozitate... E bine cincizeci de mii?

— Eu aș zice o sută, replică Dindo. Știți, riscurile noastre...

— Bine. Nu discut. Vreau ca raporturile dintre noi să aibă un început cordial. Dar micul muzeu?

— Mă duc chiar acum la o adresă. Vă dau de știre cât mai curând.

— Vă rog, însă, spuse avocatul în pragul ușii, înaintea altora.

Fundătura de pe strada Governo Vecchio este un fel de maț scurt între două vechi palate, dintre care unul aristocratic și altul nu. Cine vrea să-și facă o idee de ceea ce înseamnă întregul cartier care înconjoară Chiesa Nuova, pe versantul drept al bulevardului Vittorio, de labirintul de străzi întortocheate pline de zarvă, de lume care vinde sau cumpără ceva, se ceartă, bea, naște, joacă jocuri de cărți și dă ortul popii aproape în public, cu ferestrele deschise, cu ușile date de perete, cu prăvăliile anticarilor și ale telalilor care-și răstoarnă marfa în stradă, cu artiști și turiști, hoți și polițai, codoși și tănuitori, vânzători de pizza și fete vesele, poponari și bătrâne zgrițuroaice, copii printre picioarele celor mari, oameni fără căpătâi și aristocrați senili, ei bine... dacă cineva vrea să-și facă o idee despre ceea ce este acest cartier, să vină la Roma să-l vadă, pentru că acesta este un roman și nu un ghid baedeker. Dindo trecu pe la Diotallevi, cel cu scrisoarea, și avu perspicacitatea de a intra cu legitimația de polițai în mână, căutătura scrutătoare

de inchizitor și pălăria dată pe ceafă. Nimeni nu purta pălăria ca Dindo Baldassarre în toată valea Tibrului, cu excepția, poate, a lui Roberto Rossellini, care este pălăria cea mai aventurieră, independentă, lunatică ce a intrat vreodată pe un dovleac de geniu.

Diotallevi ăsta era un evreu mărunțel, palid, cu doi ochi mari și blânzi, atât de alb că părea decupat dintr-un cearceaf: în timpul ocupației naziste o bună parte din rudele lui fuseseră exterminate și el stătuse închis timp de cincisprezece zile într-un dulap laolaltă cu averea familiei, cu teancuri de bani, dar fără o coajă de pâine. Fratele lui îl închisese acolo și plecase băgând cheia în buzunar dar atât el cât și cheia sfârșiseră calcinați într-o groapă, iar micul evreu n-avusese încotro și începuse să ronțăie bancnote și monede de douăzeci de centime și pe măsură ce devenea moștenitorul unor împușcați, spânzurați, gazați la Dachau, își devora ereditatea închis în dulap. Rămăsese astfel cu o foame de bani și o spaimă de dulapuri, încât în casa sa nu găseai picior de dulap și lucrurile erau împrăștiate peste tot, pe banchete și măsuțe, agățate în cuie sau băgate pe sub paturi.

— Ești pe punctul de a te muta? îl întrebă Dindo. Dumneata ai trimis scrisoarea asta jignitoare? Nu înțeleg ce dracu' îți trece prin cap de pretinzi bani de la un funcționar mort eroic la datorie? Cel puțin ești cu impozitul la zi? Ia să văd chitanțele și registrele! Și mai vreau dovada de înregistrare a contractului! Vezi să nu te trezești cu citație pentru evaziune fiscală, escrocherie, amenințare și violare de domiciliu! Te-aduc în sapă de lemn și o să-ți sfârșești zilele într-un dulap...

— Nu, vă rog frumos, fie-vă milă, urlă evreul cel mărunțel, căzând în genunchi și îngălbenindu-se atâta

de tare încât era tot una cu peretele.

Dindo nu mai văzu din el decât doi ochi ca două găuri negre în zid.

— Vă rog, fac ce vreți...

— Vreau numai să reînnoiesc contractul, dacă există. Ți-l plătesc tot la douăzeci ale lunii, ca și înainte. Nu vreau să profit de situația dumitale. Cheia oricum o am. Trebuie doar să mergem la notar.

— Nu e nevoie, spuse evreul cel mărunțel, n-am avut niciodată contract. El m-a scos în '44 din dulap și mă încredeam pe cuvânt...

— Și eu, spuse Dindo, și o să fim prieteni. Acum, însă, hai să luăm un vermut, altfel am impresia că stau la taifas cu o nălucă.

4

Apartamentul din fundătură consta din două cămăruțe, o bucătărioară cât un closet și un closet cât o cabină telefonică, și în plus un balcon de fier suspendat peste acoperișuri. O panoramă formidabilă cu un șir de cupole pe cer asemenea unor animale ciudate. Dar Dindo își dădu imediat seama că n-o putea aduce aici pe Adriana cu pretextul unei vederi frumoase deoarece pentru a ajunge pe balcon trebuia să treacă printr-o întreagă harababură de topoare, cuțitoaie, frânghii atârând de cârlige înfipite în tavan, fierăstraie, puști, hârci zâmbitoare și tibii încrucișate, fotografiile impresionante de cadavre goale și îmbrăcate, decapitate, ciopârțite, macerate în acid, strangulate, întregi și în detaliile cele mai sugestive.

„Curat abator!” spuse Dindo învârtindu-se printre obiectele delictuale. I se păru că recunoaște câte ceva. Privi cu atenție un fier de călcat așezat pe o față de masă plină de pete întunecate. Era o sculă veche, din cele cu coș pentru cărbuni, foarte decorativă ca bibelou. Dindo se uitase la el cu jind, de multe ori, prin geamurile arhivei, căci avea o formă picturală și o frumoasă culoare ruginie. Cu fierul acesta, potrivit celor scrise în fișa sa, o soacră năbădăioasă zdrobise craniul nurorii și al portăresei venite în ajutor. Apoi continuase să calce cămașa pentru pușorul adorat, pentru ca acesta să se poată duce dichisit la înmormântări.

Exista și un birou iar pe el câteva registre pe care Dindo le răsfoi atent. Era limpede, dar registrele îi dădură dovada certă a ceea ce bănuia. Predecesorul său nutrea ambiții de glorie postumă. Fiind potrivit din fire față de risipirea a tot ce era bunul statului, sustrăgea, de peste douăzeci și cinci de ani, corpurile delictive „autentice”, înlocuindu-le cu altele asemănătoare, încât de fiecare dată când direcția arhivelor decidea să scape de o parte din ele scoțându-le la licitație, clientela cumpăra copii nevinovate și fără păcate, cuțite ce slujiseră doar la spintecat păsări, revolvere cu care nu se trăsese niciodată, frângerii-căpăstru, fiare de călcat memorabile în cronicile călcătoriilor dar nu în cele judiciare. Și așa mai departe. Firește, chiar și clienți de tipul avocatului erau strașnic trași pe sfoară, și văzând însemnările din registru Dindo avu bănuiala că erau câteva mijloace de exterminare faimoase din care se vânduseră odată cu fișa purtând ștampila arhivei, până la cinci sau șase reproduceri.

Registrele erau ținute la zi cu o scrupulozitate minuțioasă, cu dragostea pe care un elev de gimnaziu o pune în catalogarea propriei colecții de scoici.

Pentru fiecare obiect exista o descriere amănunțită; o tăietură de ziar cu istoria delictului și a găsirii armei; în afară de aceasta, pe pagina alăturată se aflau catalogarea, locul, numele cumpărătorului la licitație și numele cumpărătorului efectiv, cu adresă, număr de telefon și prețul plătit.

De exemplu: Titlu de ziar: „O țigancă își ucide rivala împungând-o cu andreaua”. Text: „(Viterbo, 23). O anume Rosa Gaiazzo născută Ignazio, de 25 de ani, făcând parte dintr-o șatră de țigani în trecere prin orașul nostru, având întemeiate motive de gelozie în

privința soțului ei, un acrobat înghițitor de săbii, încurcat, se pare, cu numita Ermellina Carrusello, de 24 de ani, ieri seară, în timpul unei discuții animate, o apuca pe rivală de părul lung și des, o pune jos și spre groaza celor de față o străpungea cu o andrea de o lungime excepțională, omorând-o pe loc. Urmărită și arestată de carabinierii locali, numita Gaiazzo a fost depusă la închisoarea din orașul nostru.”

Descrierea obiectului: „Ac cu gămălie de corn, ușor îndoit, lung de 20 cm., de factură obișnuită. Extras din toracele victimei, transmis procuraturii generale a republicii la 2-1-1949. Predat sec. VII criminale la 9-1-1950. Clasif. A III n. 454. Vândut: contesa Bellipani, via dei Cestari 34 (sadică, bănuiesc că l-a luat pentru a o împunge pe cameristă) pentru 35.000 L. Proveniență: merceria Madini, piața Campo Marzio.

Originalul din nefericire pierdut pe țeava înfundată a chiuvetei la 5-9-1951.”

„Bine”, își spuse Dindo după ce intră în posesia mentală și materială a moștenirii. „Nu va fi posibil s-o aduc aici pe Adriana, căci nu-mi convine să-i spun nimic. Nu-mi convine să-l aduc nici pe avocat, care, de fapt, posedă jumătate din colecție, dar piese false. Și nici alți clienți. În definitiv, îmi convine să continui activitatea. După câte îmi dau seama, răposatul câștiga cu negoțul ăsta trei-patru salarii. A avut delicatetea să-mi lase adrese, tarife și numere de telefon. Pe unele din ele pot să le duc acasă... Pe ăsta, de pildă.”

Era un frumos vas de majolică, de uz farmaceutic, având deasupra o stemă și înăuntru o foaie de hârtie.

„Aici, scria pe foaia de hârtie, Maddalena Bigli a pus cenușa propriei bunici, după ce a ars-o pe o

mașină de spirt pentru a-i smulge moștenirea, la 4 august 1936.” „Foarte bun pentru murături”, spuse Dindo.

Închise ferestrele, încuie ușa și se duse la întâlnirea cu Adriana.

5

Aici începe, în fine, povestea. Pe de altă parte trebuie să arătăm cine este Dindo Baldassarre și cum de se găsea el ținând în mână nedumerit un cuțit de mezelărie cu mânerul uzat. Polițaiul din romane intră cel mai adesea în scenă la jumătatea primului capitol cu pălăria trasă pe ochi, cu răsuflarea mirosind vag a whisky, cu ochii negri sau albaștri potrivit cu preferințele nevestei autorului, chipeș și dur, puternic și ager, temperament fierbinte gata oricând să facă amor sau să se bată. Un sărut și un schimb de focuri sunt lucruri pe care un polițai care se respectă nu le refuză nimănui. O directă la stomac și o otheadă fulminantă aruncată unei blonde (variantă: unei roșcate) se întâlnesc la fiecare pagină. Intuiție promptă, decizii fulgerătoare, raționament dedus ca soluția unui rebus cu incastu². Ei bine, dacă vă plac astfel de tipi, închideți cartea și cumpărați-vă alta; sau, dacă vreți, dați-vă cu capul de pereții unui closet public căci nu sunteți altceva decât niște inhibați cu vise imposibile dorind să realizați în paginile unui roman personalitatea pe care o visați. V-ar plăcea să fiți frumoși, înalți, violenți, nemiloși, extrem de inteligenți. Și soției voastre i-ar plăcea să fiți așa, mie-mi spuneți? Și când colo sunteți aidoma lui Dindo

² Joc enigmatic ce constă în descoperirea unui cuvânt inserat între alte două cuvinte.

Baldassarre, blânzi și leneși, cu judecată lentă, fustangii când pică, muncitori de nevoie, dornici de ghiftuială dar nu și de dureri la ficat, și bag mâna în foc, gata de cafteală, când nu e pericol.

În plus față de voi, Dindo are o legitimație de comisar eliberată de Ministerul de Interne, o colecție de corpuri delictive îndeajuns de acătării, pe care o desface la prețuri ieftine ori de câte ori are nevoie de bani, pentru că nu are suflet de colecționar și pentru că acum lumea a început să se omoare cu mijloace atât de ciudate încât este foarte dificil să-ți procuri duplicate.

Păstrează în continuare apartamentul din fundătură, dar l-a aranjat mai funcțional. A aruncat în prima cameră toate marafeturile ucigașe: funiile spânzuraților putrezesc, cuțitele spintecătorilor ruginesc, pe sticlele cu otravă crește mucegaiul în voie. Revolverele le-a vândut în bloc unui algerian care bătea strada Coronari în căutare de guri de foc de orice natură, fierul de călcat l-a decorat cu floricele de smalt și-l folosește drept scrumieră. Recipientul de farmacie tronează acasă la el, într-un colț al sufrageriei, și Dindo se gândește că spiritul unei bunici proteguitoare nu strică niciodată într-o familie.

Lui Dindo nu-i este frică de moarte, ba o consideră drept o favoare făcută sufletului omenesc. Când după o partidă de „tresette”³ se întâmpla să discute cu prietenii de pe strada Governo Vecchio despre supraviețuirea personalității, singurul lucru pe care îl dorește este să ajungă pe lumea cealaltă înaintea nevestei, pentru a-și găsi un nor sigur, unde ea să nu-l ajungă și în lumina Adevărului Veșnic să-l chinuiască

³ Joc de cărți.

vreme de câteva secole cu scene teribile pentru toate minciunile pe care i le-a turnat de când a cunoscut-o. Iată un punct comun între voi și Dindo Baldassarre. Sunteți mincinoși convinși, nestăpâniți, plini de resurse. Mulți dintre voi nu vor avea, ca Dindo, norocul chior de a posedea, prin uzucapiune sau prin contract verbal, un apartament de două camere pe fundătura din strada Governo Vecchio, nici bilete cu reducere pe calea ferată, dar nu norocul contează, caracterul este acela care face prietenia.

Ca să nu vă faceți, după modelul vostru, o idee greșită despre Dindo, mă grăbesc să vă spun că nu folosește apartamentul în scopuri necurate. Nu aduce aici prostituatele umflate de poliția de moravuri, nici nevestele celor aflați în anchetă, nici cameriste dornice să-și rotunjească leafa. În zece ani i s-a întâmplat doar de vreo douăsprezece ori ca o doamnă să-i treacă pragul, după ce mai înainte o sprijinise pe scările acelea tocite. Dar o dată a fost vorba de un model ce trebuia să-i pozeze pentru un panou decorativ și s-a dovedit a nu fi la înălțimea sarcinii pentru că au început să-i clănțâne dinții și s-a ghemuit pe pielea de leopard (trebuia să reprezinte o sclavă romană în timpul orgiilor lui Tiberiu, iar panoul era destinat unui local cu numele sugestiv de „Tiberiada”) și la jumătatea pozei s-a îmbrăcat și a plecat, hotărâtă să nu se mai întoarcă până ce Dindo nu rezolvă problema încălzirii. Cealaltă doamnă era, la drept vorbind, o domnișoară, dar cum intrarea ei în atelierul secret al lui Dindo Baldassarre face parte din povestea noastră, vă trimit la capitolul respectiv, care e ceva mai încolo. Pentru a vă biciui curiozitatea bolnăvicioasă, mă grăbesc să vă spun că și aceasta a ajuns goală, și nu pentru cinci mii de lire pe oră. Era o

aristocrată din acelea care se văd în marile reviste ilustrate când se deschide stagiunea Operei. Dar să mergem mai departe și să începem povestea.

6

Dimineața pe la nouă și jumătate Dindo sosi cu pas voios în strada Governo Vecchio. Cerul era și el voios, fără nori și de o transparență de cristal. Cel puțin două ore de lumină, bune pentru a termina peisajul pe care urma să-l trimită la expoziția „Roma și Lazio”. Fără mari speranțe la premiu, dar cu mari probabilități de acceptare. Lucrul îi ieșea bine. O întindere de acoperișuri, perspectivă de cupole estompate în văzduhul albastru și, în plan secund, două femei care întindeau rufele albe pe două terase situate la nivele diferite. Una cu jersey roșu și alta cu bluză albastră. Problema pentru Dindo consta în a găsi un punct de albastru-bluză și un punct de albastru-cer care să meargă bine împreună. Cea de a doua problemă era ce ramă să aibă tabloul. Și cum acesta era destul de mare trebuia găsită o ramă care să nu fie prea greoaie; dar pe de altă parte, subiectul însuși era destul de prețios pentru a pretinde aur de jur-împrejur. Era nevoie de o ramă aurită, ușoară și izbitoare, un fel de diademă pe niște plete blonde, ceea ce e dificil ca armonie. Pe de altă parte Roma este blondă, acoperișurile sunt calde și roșcate, cerul este ca un fundal aurit de frescă. Înțelegeți acum de ce e dificil să pui un tablou bun într-o ramă bună?

Dindo, naiba să-l ia, se opri în fața unei prăvălii de vechituri, unde stătea un proletar cu față de șobolan mâhnit, nas ascuțit, ochii mici și gura lăsată în jos. Pe

de altă parte nu știu de ce ar fi trebuit să aibă o expresie răzătoare când în fundul prăvăliei, așezată pe două scaune alăturate și proptind un birou, se afla o namilă de femeie întunecată la chip, cu o claie de păr creț, din care răzbăteau câteva fire albe, cu sprâncenele ca niște cozi de pisică, cu un puf de mustață des și ondulat și buze făcute cu un ruj luat parcă de pe un tampon pentru timbre. Era îmbrăcată numai în negru, deși nu era văduvă, după cum o dovedea Șobolanul, dar cu aerul uneia ce așteaptă dintr-o clipă într-alta să devină și nu vrea să se lase surprinsă fără îmbrăcămintea de circumstanță.

— Ai găsit ceva? întrebă Dindo fără să intre.

— Așa ș-așa, spuse Șobolanul, ar fi o prăjină grozavă în sacristia de la San Sebastiano, dar dracu' ăla de popă nu se lasă păcălit. E mâncată de cari, poleiala e dusă, da' el tot n-o dă. Zice că îi trebuie să susțină o Via Crucis...

— Atunci vezi în altă parte.

— Nu, spuse Șobolanul, găsesc eu o cale să-l las fără ea. Scârba, a văzut c-o vreau și crede că face cine știe cât... Știu și cum se poate intra: prin clopotniță.

— Nu vreau să știu nimic, se grăbi să declare Dindo. Eu vreau doar o ramă, limpede... Cum o găsești, e treaba ta...

— Totul e să găsesc pe cineva care să mă ajute, spuse Șobolanul coborând vocea, unul care să mă țină să ajung la fereastră... Pentru o mie de lire Gioacchino mă ajută să intru și în cupola de la San Pietro...

— Am înțeles, spuse Dindo.

Scoase din buzunar o mie de lire și o puse Șobolanului în mână, atent ca zgripturoaica din fundul

prăvăliei să nu bage de seamă.

— Bună ziua, excelență, spuse Șobolanul, întors către cineva aflat de cealaltă parte a străzii.

Dindo schiță și el o plecăciune în direcția unui bătrân domn, foarte domn și destul de bătrân, care în acel moment traversa strada cu înfățișare gravă, aristocratică, răspunzând cu un semn din cap la saluturile oamenilor și apoi se pierdea sub un portal imens, răcoros și întunecos ca o gură de tunel în fațada amplă.

— Ăla, spuse Șobolanul, cred că are kilometri de rame. Abia aștept să crape ca să apuc și eu câte ceva din ce-or să arunce pe fereastră.

— Ajung anticarii înaintea ta. Am auzit că are un Tintoretto în salon, înalt de patru metri, plus desene de Michelangelo și alte opere din secolul al optsprezecelea venețian, care puse cap la cap ajung la Lungara.

— Când te gândești, spuse Șobolanul aprinzând o țigară, că norocul se duce tot într-o singură parte. Țăsta, lua-l-ar dracu, a avut milioanele de când s-a născut, s-a însurat cu o corcitură și mai bogată și când a rămas văduv s-a trezit cu atâta avere de la bunici, străbunici, mătuși și mătușici, că și-a cumpărat o altă nevastă, pe alese, de la parăzile de modă internaționale. N-aș vrea să am decât atâta cât l-a costat pe el cura de hormoni pe care a făcut-o pentru a justifica o achiziție atât de costisitoare... Lovi-l-ar damblaua...

— Nu fi acru, Șobolane, începu Dindo Baldassarre.

Șobolanul era un anarhist și părea că dintr-o clipă într-alta e gata să scoată din buzunar, aprinsă și strălucitoare, făclia revoluției. Din când în când dispărea pentru câteva săptămâni, ceea ce coincidea

întotdeauna cu sosirea vreunui personaj important sau cu vreo paradă. Dindo telefonase de multe ori unui amic de la brigada politică ca să-i dea drumul, garantând că Șobolanul nu avea în prăvălie nicio unealtă ucigașă în afară de nevastă, iar pe de altă parte nu dispunea de forța fizică necesară s-o proiecteze împotriva unui șef de stat străin, din care cauză toată opera lui de răzbunător al proletariatului oprimat de lumina lămpilor cu petrol și de scaunele fals Empire se reducea la lungi invective la masa de la crâșmă, înconjurat de un public ales și format de regulă din Dindo, Romolo tinichigiul și Amerigo, proprietarul unui atelier de păpuși pentru nașterea lui Isus, care reprezenta opoziția. Firește, telefoanele care-l readuceau pe Șobolan în libertate, încununat de aureola martirajului, erau tainice, pentru că nimeni în fundătură și în tot cartierul nu bănuia că pe inima cumsecade a lui Dindo apasă o legitimație de vicecomisar, sau că în buzunarul său de la spate se află cheia arhivei corpurilor delictе.

Pentru tot cartierul, pentru telali și pentru anticari, pentru negustori și tarabagioaice, pentru hoții din sacristie și din cutia milelor, pentru măturători și factori poștali, Dindo nu era decât un pictor de trei parale, dar având întotdeauna trei parale în buzunar pentru necesitățile cele mai urgente ale prietenilor, poate cam zurliu și misterios: dar, în fond, cine nu are ceva tainic și un dram de nebunie pentru lumea din propriul cartier?

— Nu trebuie să fii atât de pornit împotriva celor care au, într-o zi sau alta o să dai de dracu’.

— Nici vorbă, răspunse Șobolanul îndărătnic, uitându-se cu ură înspre palatul în care dispăruse prințul, de lovit tot îl lovește, poate chiar acum...

De sub portal ieși alergând o femeie șchioapă, în vârstă, cu un șorț peste rochia cenușie. Dădea din mâini și ochii păreau că-i ies din cap.

— Ajutor, strigă. Ajutor... Chemați un doctor... Prințul a avut un accident...

— Ce forță, spuse Dindo, uitându-se la Șobolan cu respect.

Apoi, pătrunseră alergând în palat.

Coridorul de la intrare era înalt, vast, întunecos, cu un plăcut miros de umezeală. După loja portarului era o amplă scară monumentală, cu trepte de piatră ușor tocite, cu o balustradă de fier forjat de-a lungul peretelui, un lampadar enorm, tot din fier, cu plăci de geam mat. De fapt, la Roma există trei sau patru sute de palate aristocratice, construite între secolul al șaisprezecelea și al optsprezecelea, și în oricare din ele ai intra dai peste unul asemănător, cu un lampadar mare cât un helicopter și o scară monumentală. Atâta doar că aici, la capătul scării, se putea vedea cadavrul elegant al bătrânului prinț: zăcea într-o poziție ghemuită, capul se odihnea pe prima treaptă și o expresie de uimire stăruia pe nobilul său chip. Pachetul pe care-l avea în mână se rupsese și câteva marron glacé se împrăștiaseră pe jos. Doar un respect atavic o împiedica pe pisica portarului să nu se înfrupte imediat din ele. Deocamdată le mirosea.

— Pss, pssst, spuse Dindo.

Îngenunche lângă bătrânul aristocrat și îi puse o mână pe inimă. Șobolanul îngenunche și el ca să vadă dacă se simte ceva.

— Nu, spuse Dindo, ridicându-se, bietul de el, l-ai fulgerat.

— Ce spui? protestă Șobolanul. Nu mi-a reușit mie cu nevastă-mea, cu toate lumânările și blestemele,

dar cu ăsta... Pe urmă, îmi pare rău... Eu, mă știi, așa sunt făcut... Nu pot suferi castele, discrepanțele sociale, dar bătrânul prinț era un om de treabă, nu supăra pe nimeni, doar când se pune la mare uniformă să meargă la Vatican, și atunci numai văzându-i tinichelele de aur pe piept stelele cu briliante, boeam două zile și două nopți.

Portăreasa intră împreună cu un farmacist cu ochelari imenși și cu o grămadă de copii împinși de femei și de trecători.

Pisica scoase un mieunat ascuțit, apucă o marron glacé și o zbughi pe coridor.

— Îndărăt, spuse farmacistul.

Îngenunche la rândul său lângă cadavru și îl palpă. Dădu din cap, apoi îi apucă încheietura și o ținu între degete câteva secunde. Mulțimea asista în tăcere, ca spectatorii dintr-un stal, așteptându-se să-l vadă pe bătrânul prinț că revine la viață și îl ia la palme pe măgar, nu de alta ci pentru intimitatea pe care și-o lua trântindu-i brațele, apăsându-i pânțele, vârându-i mâinile lui boante în dantura falsă.

— E mort, anunță în cele din urmă, ridicându-se și pufnind.

— Măi să fie, că deștept mai e, spuse un băiețel dintre spectatori.

Restul mulțimii scoase un murmur, câteva femei se puseră pe bocit și portăreasa, ca și cum ar fi așteptat comunicarea oficială, leșină în brațele Șobolanului care se afla în spatele ei.

— Cine îl cunoaște? întrebă medicul. Trebuie anunțată familia... chemată o ambulanță...

— Mă duc eu, spuse Șobolanul, eliberându-se de corpul inert al portăresei ca de o minge de rugby. Dindo o prinse și o pasă unui brutar, din brațele

căruia portăreasa alunecă vindecată pe loc.

— E de datoria mea, strigă ascuțit, e de datoria mea să-i dau de veste prințesei.

Dar Șobolanul urca deja scările, câte patru deodată.

— Așteaptă, strigă la rândul lui Dindo, pornind după el.

Scara forma o curbă largă, îngustându-se în apropierea palierului și devenind mai întunecată. Dindo îl auzi pe Șobolan înjurând și dând un șut în ceva care se rostogoli cu un zgomot de tinichele, oprindu-se câteva trepte mai încolo. Era o trusă de tinichigiu.

— Ce se întâmplă, ai înnebunit? spuse Dindo.

Șobolanul rămăsese nemișcat, arătând ceva cu degetul în ungherul cel mai întunecat al scării, unde forma cu palierul un fel de triunghi. Era o formă întunecată, chircită. Dindo urcă alte două trepte și văzu o față deloc aristocratică, dar cu trăsăturile la fel de înțepenite de moarte ca și aceea a prințului la capătul celălalt al scării. „Romolo!” suspină, dar i se păru că urlă.

Simți răsuflarea găfâită a portăresei care-i ajunsese din urmă și o apucă la timp de șorț, altminteri numărul morților de pe blestemata aia de scară s-ar fi ridicat la trei.

8

— Ce dracu' făceai prin părțile alea? Întrebă comisarul Carrù, și pe deasupra în compania unui hoț cu firmă?

— Eram chiar cu hoțul, răspunse Dindo căruia zece ani de școală cu Adriana îi creaseră o asemenea spontaneitate că minciunile îi înfloreau pe buze ca baloanele de săpun din țeava apărării personale. În cinci secunde putea găsi o justificare plauzibilă pentru prezența sa și sub patul reginei Angliei.

— ...eram cu hoțul acela, cu Șobolanul, chiar pentru cercetări. Bineînțeles, el nu știe că sunt de la poliție... L-am făcut să creadă că sunt un pictor, știi, un pârlit, care caută rame... În realitate caut un tablou care a fost furat de la... aici Dindo se întrerupse și jucă o încurcătură de moment... de la o rudă a mea la care țin foarte mult. Știi, o treabă foarte discretă. N-a făcut nicio plângere, fiind vorba de un tablou de familie și ea... nu se înțelege cu bărbatul... sunt... hmmm... deja separați, și n-ar vrea ca el să știe de dispariția asta... Atunci mi s-a adresat mie... știi, ca între rude, dar cu maximum de discreție... hmmm.

Dindo desfăcu brațele, ca și cum n-ar fi știut ce să mai născocască. Carrù îl privi malițios.

— Hai, las-o baltă, am înțeles tot...

— Ce-ai înțeles?

— De pildă, că nevastă-ta nu știe nimic de

cercetările astea...

— Nu, pentru Dumnezeu... Nu știe nimic... Știi cum sunt femeile... Nu trebuie să se vadă. Ajung să se dușmănească pentru o prostie, și pe urmă cine trage ponoasele? Tot noi, bărbații...

— Tot voi, spuse Carrù care era burlac. Ba chiar un burlac destul de bine, de vreo treizeci și cinci de ani, solid, cu privirea vie, cu surâsul pe buze și mâinile agile.

— Așa că spune-mi acum tot.

— I-am spus cretinului tău de brigadier. A sosit cu toată trupa și i-a umflat pe toți, ca și cum i-am fi curățat noi pe amărății ăia. L-a arestat pe Șobolan, care acum se află în libertate condiționată și n-aș vrea să i se întâmple ceva căci, te asigur, stătea de vorbă cu mine când portăreasa a ieșit afară țipând.

— Nu i se va întâmpla nimic, îi iau interogatoriul și ți-l trimit acasă, fii liniștit.

— Vezi să nu-i spui că sunt copoi.

— Nu-i spun. Tu, însă, trebuie să-mi spui tot.

— Puține de spus. Când a ieșit portăreasa, am intrat noi și l-am văzut imediat pe prinț lat, întins pe jos. Șobolanul, care avea nu știu ce interese bănești de apărat, a luat-o în sus pe scări, și eu după el, iar portăreasa după noi. Așa am dat peste celălalt mort și Șobolanul a început să plângă ca o vită când și-a dat seama că era prietenul lui cu care se vedea în fiecare seară la o partidă de „tresette”.

— O să joace cu mortul, observă Carrù. Un lucru aș vrea să știu, dacă mai era altcineva pe scară. Ai auzit cumva uși trântite, lume alergând la etajele de sus? Era vreo fereastră deschisă?

— Nimic, dădu Dindo din cap. Când a sosit găgăuță al tău a blocat palatul și nimeni n-a mai ieșit sau

intrat. Nimeni nu s-a urcat înaintea mea și a Șobolanului după descoperirea cadavrului prințului, și nimeni n-a ieșit, afară de mototoala aia de portăreasă. În apartamentul prințului...

— În apartament era doar prințesa, împreună cu o cameristă. În plus, prințesa era încă în pat, cu dureri de cap, iar camerista se afla pe terasă unde întindea rufe la uscat.

— E una cu o bluză albastră? se informă Dindo cu febrilitate.

— Albastră? nu știu... De ce?

— Nimic... Mi se păruse că am văzut o fată cu bluză albastră care tocmai întindea rufele...

— Am să ți-o arăt imediat.

Carrù apăsă pe un buton și plantonul apăru în ușă.

— Adu fata, camerista prințesei.

Era o fată mărunță, brunetă, cu ochii roșii de plâns și privirea speriată. Avea într-adevăr o bluză albastră și Dindo își ascuți privirea ca să-și dea seama de tonalitatea precisă. Îl apucau toate furiile împotriva vopsitorilor de stofe care reușeau să obțină culori atât de pure și de intense, în timp ce unui amărât de pictor îi trebuie o răbdare de benedictin ca să le amestece, să le dilueze, să le încerce, să găsească nuanța dorită... „Cum ieșim de aici o întreb de unde a cumpărat-o”, își făgădui Dindo. Între timp, comisarul Carrù își aprinsese o țigară. Frumoasă brunetă, zău așa, sâni obraznici, picioare zvelte. Păcat de mâinile înroșite. Bine că nu sunt butucănoase și umflate. O lună de *treatant*, care e o cremă formidabilă și ajung la fel de albe și catifelate ca și ale stăpânei ei.

— Stăpâna ta cum a primit-o? întrebă inspectorul.

— Ce?

După accent părea să fie de undeva între Vicenza

și Ravenna.

— Moartea stăpânului.

— Vai, nu-mi mai vorbiți de ea.

Fata începu iar să plângă, dar continuă:

— A fost ceva îngrozitor... Nu mai înțelegeam nimic... Ea voia să se arunce pe fereastră... gardianul cu mustăți vrea să mă aresteze... toată lumea țipa pe scări...

— A fost destul de neplăcut, nu?

— Încă puțin și înnebuneam...

— Și diferența de vârstă era destul de mare, nu-i așa? observă comisarul consultând o hârtie cu însemnări, patruzeci și doi de ani...

— Daaa? făcu fata ca și cum n-ar fi știut. Eu una n-aș fi zis... Erau ca doi porumbei... El era încă atât de simpatic, deși avea tot părul alb... Să-l fi văzut, însă, în pijama... Erau o pereche frumoasă, vă spun eu...

— De cât timp ești în casa prințului?

— Aproape de un an.

— Și câți ani ai?

— Nouăsprezece.

— Te-ai mărită cu un om de șaizeci?

— Eu?... Eu nu... Dar cu prințesa e altceva... Ea e o doamnă.

— Și doamnele sunt tâmpite, nu? strigă Carrù. Bine, acum du-te acasă, la stăpâna ta. Să nu părăsești casa, dacă avem nevoie de tine trebuie să te prezinți imediat, ai înțeles?

— Da, domnule.

— Cum te cheamă?

— Dallol Costantina, să trăiți.

— Ascultă-mă, Costantina, la ce oră a venit celălalt, tinichigiul?

— Să fii fost unsprezece și jumătate.

— Ce se întâmplase?

— Curgea cada la spălător. S-a dus portăreasa să-l cheme și ca să ajungi la spălător trebuie să treci pe terasă, de-aia a venit sus.

— Pe urmă?

— Pe urmă ce, domnule?

— Pe urmă ce a făcut? A stat de vorbă cu tine, a spus ceva, părea preocupat, obosit? Se simțea rău?

— A... eu... nu știu. Se simțea foarte bine, cred. S-a cocoțat pe scara de pe terasă, a ciocănit puțin la o conductă, pe urmă s-a dat jos și a plecat.

— L-ai însoțit tu până la ușă?

— Da.

— Mergea bine? Se clătina?

— Fluiera o sambă. Cam aiurea, dar o fluiera.

— Și tu ce ai făcut?

— M-am întors pe terasă.

— Și stăpâna ta?

— Era în pat.

— Cu cine? spuse inspectorul Carrù.

Fata rămase pentru o clipă interzisă, apoi izbucni în plâns.

— A fost pentru prima dată, mărturisi printre suspine. Eu... eu nu știam că se fac și lucruri din astea... Dar doamna a insistat... pe urmă mi-a dat să beau... Nu mai fac niciodată, dom'le, nu mai fac niciodată...

— Din partea mea, spuse inspectorul rânjind, cum ajungi acasă n-ai decât s-o iei de la capăt. Nu e înfracțiune decât dacă o faci pentru bani... Dar acum ai înțeles de ce stăpâna ta s-a măritat cu un boșorog? Atunci, hai să vedem încă o dată, dar spune adevărul. La ce oră a venit tinichigiul?

— La unsprezece și jumătate.

— Cine i-a deschis?

— Eu.

— Erai îmbrăcată?

— Normal. Nu umblu goală prin casă...

— Și când a plecat?

— Vedeți, spuse Costantina lăsând capul în jos, eu l-am adus pe terasă, pe urmă i-am spus: Romolo, când termini poți să pleci singur și ai grijă să închizi bine ușa, eu am treabă dincolo, la stăpâna... Așa că nu știu când a ieșit și nu mai știu nimic altceva.

— Acum ai spus adevărul... Bravo, Costantina. Nu-i spune nimic stăpânei tale despre ce te-am întrebat... N-aș vrea să roșesc când o interoghez... Suntem înțeleși?

— Cum vreți dumneavoastră, domnule... spuse Costantina, se întoarse și ieși din cameră.

Dindo uitase s-o întrebe de unde cumpărase bluza albastră.

— Hai să luăm un *mistră*⁴, zise Dindo luându-l pe Șobolan de braț.

Trecură podul în tăcere.

Șobolanul era amărât. Opt luni de conduită ireproșabilă și plutonierul cum îl văzuse acolo îl și luase de gât, îi pusese cătușele și îl aruncase ca pe un sac în jeep, ca și cum l-ar fi văzut că-i omoară cu un ciocan pe prinț și pe Romolo.

— Ce nu înțeleg eu, spuse Șobolanul, este cum s-a putut întâmpla. Noi ne aflăm în fața intrării.

— Ar trebui să știm cine era înăuntru, spuse Dindo. De pildă, știi ce făcea prințesa în timp ce destinul își lua sarcina de a o lăsa văduvă și moștenitoare?

Și cum Dindo era un flecar ca toți bărbații când e vorba de povestit isprăvile femeilor, dezvălui episodul dintre prințesă și Costantina, și fu limpede de ce o femeie atât de distantă și trufașă, frumoasă și sofisticată, acceptase să se mărite cu un prinț care avea un milion pentru fiecare zbâncitură.

— Îți dai seama? spuse Șobolanul, trebuie să fie un viciu de familie. Mi-aduc aminte că și nepoata prințului, copilă fiind, își înghesuia colegele de școală prin pivnițele palatului și le obliga să se joace de-a bolnavul și doctorul.

— Dar tu de unde știi lucrurile astea?

⁴ Lichior de anason.

— Între casa în care m-am născut eu - Șobolanul dădu pe gât lichiorul și ceru un altul - și cea în care s-au născut ei toți, sunt vreo treizeci de metri în linie dreaptă. Și înainte de război atmosfera era alta. Ne jucam împreună și Esmeralda era una din astea. Ne jucam de-a doctorul Jekyll. Eu le fugăream prin curte, pe urmă sosea ea și le salva, iar ele trebuiau să fie drăguțe cu ea. Avea întotdeauna bani în buzunar și ne vorbeam cu tu... Toți ne vorbeam cu tu. Odată l-am auzit și pe Romolo vorbindu-i cu tu prințului. Și acum i-au omorât împreună...

— După părerea mea nu i-au omorât deloc. Au murit împreună de paralizie cardiacă, unul la prima și celălalt la ultima treaptă a nenorocitei ăleia de scări.

— N-o să mă convingă nimeni niciodată. Romolo era bătrân, dar puternic ca un cal și date fiind ideile lui cred că ar fi ales un loc mai bun pentru a da ortul popii decât un cuib de nobili împutit.

— N-o lua iar cu politica. Fapt e că până acum nu rezultă a avea nici rană, nici hemoragie cerebrală și nici chiar vreo urmă de otrăvire... Medicul legist spune...

— Ai vorbit cu el? Întrebă Șobolanul bănuitor.

— Nu eu. A intrat în timp ce inspectorul acela cu nume ciudat... cum naiba îl cheamă...

— Carrù, spuse Șobolanul întunecat. Un ambițios. E pus pe carieră și ambiția sa cea mai mare este să bată recordul arestărilor dintr-un an. E tipul de om pe care de câte ori îl văd îmi vine să-i șutesc portofelul.

— Șobolane! Nu uita că ești cu suspendare...

— Tocmai de-aia am să i-l șutesc. Aștept doar să fie zi de salariu. Mai luăm un rând? Trebuie să-l anunț pe Bartolomeo. Poate că vine la funeralii.

— Cine e?

— Un fel de frate. Fiul mamei lui Romolo, care s-a măritat de două ori. Este paracliser și nu se vedeau deloc. Idei diferite, înțelegi și, pe deasupra, frați doar pe jumătate. Și, mai spune gura lumii, ar fi un tip îngâmfat. Hai să bem, când ești matol e mai ușor să vorbești de moartea unui prieten. Vii cu mine?

— Nu, spuse Dindo, vreau să-i prezint condoleanțe lui Tritrì. Era singura ei rudă și sprijin. E distrusă, cred, și are nevoie de prieteni.

Dădu pe gât lichiorul, plăti și o luă înspre Governo Vecchio.

*

Pe strada Governo Vecchio erau încă pâlcuri de oameni în ușile prăvăliilor și ale barurilor. Nu moare în fiecare zi un prinț și un tinichigiu într-un mod atât de misterios că nimeni nu reușește să înțeleagă dacă au murit cu adevărat sau au făcut o glumă de carnaval.

— Eu cred, spunea Amerigo, fabricantul de îngeri de stuc, suflet înflăcărat și romantic, că povestea stă așa... Bietul Romolo era amantul prințesei, tocmai da să iasă, l-a auzit venind pe mangafaua aia de prinț, și atunci tac! inima, se rostogolește, prințul îl aude, își dă seama și, de emoție, cade și rămâne lat. Două inimi frânte de același șoc.

— Pe lângă faptul că ești beat, n-ai nici rușine într-un ceas ca ăsta, spuse Teresa, zisă și Tritrì, nepoata lui Romolo, o fată fără fasoane, căreia i se mai spunea și Granatina pentru că se farda întotdeauna cu ingrediente casnice, cerneală, mangal, făină, un adevărat spectacol; prea gureșă și prea veselă după unii, ca să te-ncurci cu ea, și gata oricând să-ți facă figura, exact ca siropul de rodii care nu-ți taie setea

și-l vrei imediat pe al doilea cu toate porcăriile din el: cam așa era și Granatina, cu drept de vot și de cuvânt în Governo Vecchio. Așa a spus. Să-ți fie rușine, Amerigo, nu numai pentru că duhnești a vin ci și pentru ce ai vrut să spui. Se poate foarte bine ca prințesa să fi pus ochii pe unchiul Romolo, care cu toată vârsta încă mai avea căutare și asta o știți bine, și o știu și mai bine toate matracucele de aici, cred și eu, vă cam lasă gura apă... S-o lăsăm baltă, nu e cazul acum... Dar să știți, nu vă dau voie să insinuați că Romolo om drept și cinstit, a putut să se uite vreodată la prințesă altfel decât pentru a controla facturile, ca să nu-l înșele la bani... Niciodată, și aici Granatina ridică tonul, niciodată un bărbat ca lumea, nu vorbesc de Romolo care era un exemplu, și nici de Filiberto Carăgunoaie care la vremea lui a făcut și pe actorul, dar nici chiar de Dindo, pictorul, cu aerul lui burghez, n-ar putea să se uite la prințesă, la manechinul ăla, la ofticoasa aia bună doar pentru revistele de modă. Ptiu, cu aerele ei de mare damă, că dacă într-o zi vine cine știu eu...

— Nu mai vine, spuse Dindo la spatele ei, și ai să-mi explici mai târziu, Granatina, de ce sunt ultimul în ierarhia predilecțiilor tale... Acum, însă, aș vrea să știu ce-au spus, după ce ne-au dus la comisariat.

— A, tu ești, spuse Granatina, pe dracu' le-au spus și lor. Acum strângem ceva bani pentru înmormântarea bietului Romolo, scoate repede ce ai, poate așa ești și tu folositor la ceva.

Dindo ascultă, își opri mărunț pentru tramvai și dădu cele câteva bilete de o mie pe care Adriana i le lăsa, la fiecare douăzeci și șapte ale lunii, pentru plăcerile mărunte, cu condiția să fie toate îngăduite și justificate.

Granatina îi zâmbi și trecu la alții. Era atât de grațioasă și mobilă, îndrăzneată și candidă, cu botișorul ei zmângălit, încât Dindo fu cuprins de o vagă dorință de a fi mai tânăr cu cel puțin zece sau unsprezece ani... Nu pentru că ar fi vrut s-o schimbe pe Adriana și copilul cu juna asta ca o țigancă, cu obrăznicătura asta de Tritrì, ci pentru că, în definitiv, înainte de a fi un om cu capul pe umeri, i-ar fi plăcut să și-l piardă un pic, iar Tritrì era tocmai tipul care să se joace de-a v-ați ascunselea cu capul celui care bâzâie în jurul ei.

Urcă în atelierul său cu foarte puțin chef de a lucra cu auriu și terra di Siena la desfășurarea de acoperișuri din capodopera sa.

Lichiorurile de anason îi dădeau o agitație euforică, îi amestecau ideile, iar fețele și figurile se alternau. Era mai bine dacă o dădeam pe vin se gândea. Morților le place vinul, abia așteaptă să ciocnească paharele cu cei vii, și Romolo era unul care ciocnea paharul cu nădejde. Desigur, cu Granatina nu e chiar așa de ușor. Da' Adriana, când se dezbracă ea... Cine știe cum o arăta prințesa goală? Și Costantina. Frumușică, mititica... Gata, acum mă apuc de pictat acoperișuri... Dacă Granatina îmi pozează trec la figuri. Pictură erotică. Dacă o face Guttuso, pot s-o fac și eu. Dumnealui este și senator și dacă un senator poate să picteze femeii cu picioarele desfăcute, de ce nu și un vicecomisar? Prințesa poate e mai bine... Dar mai bine ca toate e Adriana. O, dacă Adriana mi-ar poza goală... Aș expune-o și atunci ar fi ca și cum i-aș da drumul goală în lume. Nu stă, cu siguranță... dar Granatina poate că da... Asta ar poza goală... Ar trebui s-o plătesc bine... Aș face o expoziție de care s-ar vorbi și la Milano... Ce beție, Dumnezeule, dracul

să-l ia de *mistrà*...

Își trase răsuflarea pe ultimul palier. Căută cheia și o vârî în broasca cu inițialele „D.B.” dar nu reuși s-o răsucească pentru că era deschisă. Pe toți dracii, spuse cu voce tare și intră.

În fotoliul său preferat, răsfoind cu interes „*Nuduri celebre în istoria artei*” se afla inspectorul Carrù care nici măcar nu înălță capul auzindu-l că intră.

— Ce dracu... începu Dindo, gâfâind din cauza scărilor. Aruncă o privire în jur pentru a vedea dacă băgărețul ăla pusese mâna pe ceva. Se părea că nu.

— Iartă-mă, zise Carrù, lasă-mă să termin de privit... Frumoase lucruri ții în casă... Știi că aş putea să le sechestrez și să te denunț pentru colportare de publicații imorale?

— Vezi-ți de treabă, spuse Dindo smulgându-i cartea din mână și punând-o la loc în raft, ce colportare... e o carte de studiu pe care am cumpărat-o ca orice om cinstit de la librărie.

— E același lucru... Cine o cumpără ajută comerțul, și ăsta e un comerț imoral... Toate muieruștile alea... Drace, ce marfă în secolul al șaptesprezecelea... De unde ai luat-o?

— Nu-ți spun.

— Atunci împrumută-mi-o.

— Nici prin gând nu-mi trece. Mai întâi să-mi spui ce cauți aici, în casa mea, și cum ai intrat...

— Casa ta nu e cumva în strada Cola di Rienzo 113, scara B, apartamentul 9? Întrebă Carrù cu aer nevinovat, luând o altă carte cu înfățișare compromițătoare, dar de un interes foarte redus fiind toată numai peisaje. Înainte de a veni i-am telefonat Adrianei, și ea, biata nevinovată, mi-a jurat că ești la slujbă...

— Și cum ai ajuns să afli că sunt aici? Aici pictez,

când am un pic de timp. Știi, Adriana nu poate să sufere în casă mirosul de rășină...

— Haida de, iar verișoara cu tabloul furat o folosește drept șampon... observă Carrù. Las-o moartă, eu nu sunt chestorul și dacă vrei să știi mi-a fost de ajuns să întreb o păsărică unde locuiește un individ așa și pe dincolo, de vârstă mijlocie, cam dubios, băiat bun, prieten cu Șobolanul, și ea mi-a dat imediat adresa și mi-a spus cum să intru fără a sparge ușa... E de ajuns să vâri degetul în gaură deasupra zăvorului și să tragi puțin...

— Șobolanul a fost, nu? murmură cu amărăciune Dindo, să te mai încrezi în prieteni...

— A fost nevastă-sa... Șobolanul la ora asta este la pat ca să-i treacă gâtul sucit... Se pare că drăguța doamnă l-a ridicat de bărbie și l-a smotocit bine când a aflat că fusese arestat pentru omorârea bătrânului prinț...

— Care omor? Ești nebun?

— Glumeam, spuse Carrù.

Se ridică și se duse pe balcon uitându-se spre terasele înșirate în linie pe care fluturau rufele uscate.

— Care e a prințului?

— Cea mai mare. Cea de dedesubt este a unui coleg.

— A cui? Nu știu ca vreun funcționar de la chestură sau de la minister să locuiască în casa aceea.

— Coleg de-al meu, nu de-al tău, spuse Dindo cu suficiență, amestecând culorile. Un artist... Un sculptor, mi se pare, sau un ceramist.

— Așa... spuse Carrù uitându-se cu respect la Dindo care își pusese halatul pătat de culori și cu aere de mare pictor căuta să potrivească tonalitatea unui cearceaf.

— Dă-te puțin mai încolo... îmi strici unghiul perspectivei.

Carrù pleacă de la fereastră, luă din nou cartea cu femeii goale, dar n-o mai răsfoi.

— Ascultă, spuse serios, treaba e încurcată... Autopsia celor doi morți de azi dimineață a dat un rezultat excelent pentru arhivă, dar dezastruos pentru opinia publică... Potrivit rezultatelor examenului experților, analizelor și a celorlalte, se pare, ba e absolut dovedit că cei doi au fost loviți, fulgerați, arși, rași și lăsați lați de un fulger...

— Un fulger? spuse Dindo cu penelul în mână, pierzându-și toată măreția de geniu în căutarea capodoperei.

— Un fulger, un trăsnet... o descărcare electrică... Să nu-mi spui că nu era furtună azi dimineață, ci un cer senin de se vedeau petele din soare cu ochiul liber, căci știu. Știm cu toții, și pe de altă parte au existat alte două cazuri, înregistrate de cronică judiciară, de oameni trăsniți sub cer senin... Sunt trăsnete fără tunet, care se desprind într-o zonă și înaintează orizontal, după o elipsă parabolică, ies din zona umedă de furtună și cu o viteză superioară celei a luminii străbat vaste zone senine, până ce se descarcă pe un obiect convenabil... Nu te uita așa la mine, am citit de curând explicația într-o carte, fiindcă nu-mi venea să cred... Au mai fost alte două cazuri, unul în 1880 și unul în 1921, dar la țară. De data asta s-a întâmplat la oraș, asta-i tot.

Dindo se duse la rândul său la balcon. Începu să numere... Unu... doi... trei... cinci... șapte... opt... zece.

— Ce mama dracului tot numeri acolo? spuse Carrù căruia bună dispoziție începuse să-i treacă.

— Paratrăsnetele din jurul palatului, în afară de cupole, fire telegrafice și de telefon... Or experții tăi sunt mai beți decât Amerigo după asfințit, ori dedesubt e ceva de care nu vrei să-mi vorbești, ca, de pildă, faptul că ai venit până aici...

— Dedesubt, spuse Carrù dând din cap și aprinzând o țigară, sunt o mie cinci sute de milioane, în care intră asigurarea și moștenirea bătrânului prinț, palatul pe care-l contemplăm acum cu o văduvă în el, hotărâtă să-i pape pe toți. O societate de asigurare care pregătește coșciuge pentru conducătorii ei în cazul că trebuie să plătească peșin. Un frate mai mare al bătrânului prinț care și-a întrerupt agonia pentru a merge să se arunce la picioarele Sanctității Sale, cerând să se facă dreptate, dar este atât de ramolit că s-a aruncat la picioarele unui elvețian din garda Vaticanului. Și pentru a complica și mai mult lucrurile, mai există o duzină de avocați ai diverselor părți care desfășoară o activitate febrilă redactând procese verbale, popriri, plângeri de omucidere, defăimare, escrocherie, înșelătorie în dauna unui incapabil, adulter, imoralitate, acte obscene în loc public, amenințări cu arma împotriva unor moștenitori legitimi și prezumptivi... În două ore am primit unsprezece telefoane de la deputați, cardinali, avocați, agenți de asigurare, gărzi elvețiene și unul care greșise numărul. Unul voia să-i arestez imediat pe locuitorii palatului, inclusiv pisicile și rândunicile de sub streșină, altul să abandonez orice cercetare, nu știu care îmi făgăduia să mă numească chestor, iar altul transferul în insulele Tremiti... Atunci m-am dus la șef, iar șeful mi-a spus să viu la tine...

— La mine? de data asta lui Dindo îi căzu penelul din mână și nici nu-și dădu seama.

Carrù continuă:

— Șeful mi-a spus: „Asta nu este o afacere pentru un comisariat de sector, și nu este niciuna pentru brigada mobilă. Ar putea să intereseze politica dacă, eventual, ar fi implicat un parlamentar, dar noi, ca poliție în totalitatea ei nu putem mișca un deget... Dumneata ai primit unsprezece telefoane? Erau unsprezece mai nerăbdători din cei patruzeci și trei care mi-au telefonat mie, și nu erau nici măcar cei mai importanți... Pe de altă parte, trebuie să fim foarte prevăzători... e vorba de aristocrație, de miliarde... Se poate chiar să fie vorba de o omucidere și nu de o excepție meteorologică, dar mai înainte de a alerta opinia publică și a trezi un vulcan, trebuie să fim siguri, căci atunci când vulcanii erup, cei care pierd sunt pietricelele aruncate afară, adică noi... Așa că lucrul cel mai bun este să-l rogi pe Dindo Baldassarre, funcționarul acela simpatic, azvârlit pe nedrept la arhivă, un investigator abil, să întreprindă, cu precauție, o anchetă în mediul pe care îl cunoaște atât de bine, și, dacă e ceva, să descopere, iar dacă nu e, să se arunce în gărlă, pentru că ceva trebuie să fie. Căci eu unul, ți-o spun în mod confidențial, eu unul nu cred, orice ar spune experții, în trăsnetele astea. Te duci, așadar, matale la blestematul de Dindo Baldassarre, îi spui că-l rog să cerceteze, să descopere, să scotocească de unul singur, ca și cum noi n-am ști nimic și dacă la urmă vine și ne aduce ceva satisfăcător, îl reintegrez în funcție, îi dau un comisariat elegant, îl ridic în grad și-i măresc leafa. Dar dacă îmi mai face încă o dată o boroboacă, ca data trecută, spune-i că există un plan de mărire a schemei care prevede un funcționar detașat în insulele Tremiti, douăsprezece luni din douăsprezece,

și că poate să înceapă de pe acum să-și procure undețe de pescuit. Știi, afluență turistică etc.” Asta e ce mi-a spus șeful, nicio vorbă în plus sau în minus. Ai înțeles?

— N-am înțeles un lucru. De unde știe șeful că eu stau aici, în mediul cu pricina, fără să mai vorbim de povestea din Trastevere, când el la vremea aceea se afla în Cuneo?

— De la mine, mărturisi Carrù aplecându-se pentru a lua penelul de pe jos, știi... trebuie să fac și eu concediul și nu puteam să rămân așa agățat... O să vezi că totul merge bine și-ți recapeți slujba cu toate onorurile... Dar te rog, nu sufla o vorbă, nici nevastei și nici vreunui coleg... te descurci singur și tot singur tragi și foloasele...

— Dă-l înapoi, spuse Dindo smulgând penelul din mâna prietenului, te crezi cumva Carol al V-lea?

Dindo se uită la ceas. Era aproape de amiază. Avea încă la dispoziție două ore pentru a se ocupa de necazul în care intrase, blestemându-l pe Carrù la fiecare cinci minute. Nu avea nici cea mai mică intenție să lase slujba comodă de la arhivă, fără orar, fără superiori, fără altă responsabilitate decât aceea de a controla catalogul odată pe an, rezervându-și toate ceasurile însorite pentru pictură și plăcerea de a se simți liber. Dar nu putea să transmită șefului că nu vrea să facă nimic, nu se putea da pe mâna răzbunătoare a lui Carrù, care prin intermediul uneia din cele douăzeci de logodnice anuale i-ar fi dezvăluit Adrianei refugiul din strada Governo Vecchio, pictura și restul.

În plus, avea remușcări față de Romolo, față de Amerigo, de Șobolan și de ceilalți din fundătură, față de Granatina și soarta haină care lipsise cartierul de un amic și prietenii de un jucător de „tresette”. Trebuia deci să stabilească cine fusese omorât primul, Romolo în capul scării și apoi prințul, și în acest caz asasinul reușise să fugă prin față profitând de învălmășeală. Ori întâi prințul și pe urmă tinichigiul, în care caz asasinul se refugiase în chip necesar în apartamentul prințului, cu complicitatea cameristei și cu știința prințesei. Palatul era vechi, construit în 1560 și reconstruit în 1615, apoi restaurat în 1733 și, în sfârșit, adaptat confortului modern în

1926. Cu siguranță că existau treceri, ziduri duble, scări secrete, trape și ieșiri clandestine și în acest caz fusese ușor pentru asasin să ajungă în stradă fără a fi zărit. Dindo se duse la Fontanella Borghese, unde era un librar anarhist ce scria poezii incendiare și posedea cărți rare și de negăsit, dar nu voia să le vândă deloc. Uneori, din simpatie pentru client, sau ca să se răzbune pe agentul fiscal, se hotăra să cedeze câte un exemplar păstrat cu gelozie în încăperea din spatele prăvăliei, dar de regulă își scotea pâinea cu cărțile de școală și cu romanele polițiste uzate. Dindo îi era simpatic așa că îi permise să răsfoiască un volum vechi despre palatele din Roma, unde, în afara descrierii și topografiei diferitelor edificii tenebroase, era și povestea a ceea ce se întâmplase înăuntru: omoruri și baluri, papi căutând scăpare prin subterane, poduri mobile pe unde ambasadorii erau aruncați în șanțul cu apă, încăperi tainice unde în nesfârșitele nebunii nocturne frumoasele contese storceau vlaga amanților săraci.

Despre palatul prințului nu era nimic relevant, în afara supoziției autorului că ascundea mai multe mistere decât altele, dar atât de bine păstrate de zidurile severe și de discreția nobililor proprietari, încât trebuiau să fie și mai teribile. Se povestea, astfel, că un tânăr abate, înverșunat adversar al unui cardinal ce voia să devină papă, fusese invitat într-o seară la palat ca oaspete personal al unei prințese, soră cu cardinalul și atât de stricată că până și diavolul avea de ce să se rușineze. Abatele s-a pomădat, și-a schimbat rufăria, și-a încrețit peruca. Pe urmă nu l-a mai văzut nimeni, nici peruchierul, nici călătoreasa care s-a dus să protesteze la Vatican pentru neplata sumelor datorate. Superiorii, foarte

plictisiți, deoarece în vremea aceea abații își cam făceau de cap, întreprinseră cercetări pentru găsirea lui, și dădură peste un mic jurnal în care erau însemnări din ziua precedentă dispariției: „...măine mă va primi prințesa... Oh, supremă fericire, o, paradis care mi se deschide, oh, iată încununate, în sfârșit, visele mele cele mai arzătoare...”

Superiorii încetară cercetările pentru că atunci când cineva merge în paradis fără să-și fi garantat biletul de întoarcere s-a născut prost și nu e nimic de făcut. În orice caz, Dindo luă notă cu multă diligență privitor la ultima topografie, îl salută pe bătrânul librar și reveni în strada Governo Vecchio.

— Te caută cineva, îi spuse Granatina de cum îl văzu.

Era obosită și înfierbântată. Avea un ziar plin de bani în mână și încă mai avea de strâns.

— Măine îi vor face funeralii solemne prințului, spunea ea, iar noi va trebui să arătăm cine era Romolo... trebuie să-i arătăm mumiei aleia fripte cine suntem noi. Dacă el are patru cai, Romolo va avea șase. Dacă lui i se aduc zece coroane, lui Romolo unsprezece... dacă pe bătrânul ghiuj plin de păcate îl binecuvântează trei episcopi, noi le aducem trei cardinali, de-ar fi să-i răpim... și dacă nu-i găsim pe cele douăsprezece scări ale îngerilor, îi îmbrăcăm cardinali pe Agostino, Publio și pe Șobolan, de-i facem să plesnească de ciudă pe ramoliții ăștia din palat.

— Potolește-te, spuse Șobolanul care ieșise în stradă, eu unul nu mă îmbrac în cardinal, nici dacă mă face cineva. Eu sunt anarhist și liber cugetător... Ca Romolo, pe de altă parte, și atâta vreme cât e vorba de coroane și cai puteți conta pe mine, dar fără orgă și lumânări mari... Ba dacă mă gândesc bine

trebuie să dau o fugă la asociație pentru a vedea dacă Romolo a lăsat cumva vreo ultimă dorință...
Mergi cu mine, Dindo?

— Nu pot... Fata asta spune că mă caută nu știu cine. Cine era?

— Unul cu mutră de copoi. Avea numele tău scris pe o bucată de hârtie... I-am spus să te aștepte sus, în casă, că oricum e ușor de intrat...

— Dumnezeu să te binecuvânteze, strigă Dindo și o porni în sus pe scări.

Omul stătea tolănit în fotoliu și răsfoia volumul cu „Nuduri în artă”. Dindo i-l luă din mână de cum intră.

— Melsio, de la Societatea de Asigurări Mondo, spuse individul ridicându-se și întinzând mâna. Sunt un prieten al comisarului Carrù.

— Mi-am dat seama, răspuse brusc Dindo, ce doriți în afara unui denunț pentru violare de domiciliu?

Omul începu să râdă. Era înalt, cu ochelari, cu dinți mari și accent milanez. Lui Dindo nu-i plăceau milanezii și asta din mai multe motive. Individul era antipatic de la prima vedere.

— Sunt foarte bun prieten cu inspectorul Carrù... Am colaborat împreună la câteva cazuri dificile... și cu satisfacție reciprocă... Eu sunt inspector, dar nu de poliție, ci al unei companii de asigurări... Vă explic imediat, sau ați și înțeles?

— Nu sunt tâmpit, spuse Dindo, vreți să descoperiți că prințul a fost omorât de un trăsnet cu pantaloni și acte de identitate, așa este?

— Chiar așa, suspină milanezul. Șapte sute cincizeci de milioane este o cifră nebunească pentru o căzătură ca prințul nostru, care cu piele și oase să tot facă două sute de lire... Dar asta e. Polița sa prevede cincizeci de milioane în caz de moarte naturală, boală normală cu alte cuvinte... și până aici e bine fiindcă de șaiszeci de ani și-a plătit primele cu regularitate...

Șapte sute cincizeci, în caz de moarte accidentală, știu eu, accident, cutremur, trăsnet...

— Trăsnet? Întrebă Dindo interesat.

— Da, e limpede. Intră în categoria moarte accidentală... Și nici măcar o liră în caz de moarte violentă, de sinucidere sau de nenorocire premeditată... Înțelegeți dumneata, vulpea bătrână își luase garanții împotriva micilor glume ale rudelor, care-l priveau ca pe un fazan, dorindu-și tot timpul ca un camion să-l zdrobească de un zid... Numai că, vezi dumneata, șoferul prințului primea o a doua leafă de la societatea de asigurări și era un tip foarte prudent.

— Așa că va trebui să scoateți șapte sute cincizeci de teancuri a câte o mie de foi de o mie... spuse Dindo. Și, ai cui vor fi?

— Potrivit ultimelor clauze, termene și conversiuni vor fi toți ai văduvei nemângâiate, explică milanezul, dar există și fratele mai mare al prințului care are nouăzeci și șase de ani și mintea unui cocoșel, care a început prin a ataca testamentul, deși cu slabe speranțe de victorie, și vrea să blocheze asigurarea sub pretextul că acum vreo treizeci de ani asigurarea era pe numele fiului său. Fiul a murit lăsând doi nepoți, un băiat și o fată, care au risipit jumătate din averea bunicului și ar pune bucuroși mâna și pe aceea a unchiului... Cum vedeți, sunt o grămadă de complicații așa că studiem problema cu atenție... Sigur că nouă ne convine să plătim cât mai târziu posibil și cât mai puțin posibil. Am fi dispuși să plătim moartea naturală, și am fi obținut precis un certificat de moarte prin anevrism, sincopă, pojar, fără pacostea aia de tinichigiu care s-a dus să moară în același fel, în același loc și în același moment...

— Dar eu am impresia că ilustrul dispărut,

răposând în aceeași clipă în care plesnea pacostea aia bătrână, v-a pus în situația de a scăpa și de moartea naturală... spuse Dindo.

— De care ilustru răposat vorbești dumneata?

— De Romolo, tinichigiul. Era cu mult mai popular și mai simpatic decât bătrânul prinț, era iubit și pierderea sa lasă un gol de neumplut. Poți fi sigur că dacă-l mai faci pacoste te arunc din balcon și-n felul ăsta îți rezolvi toate problemele legate de asigurare...

— Te rog... iartă-mă... Bine. Punctul dumitale de vedere privind coincidența celor două decese este identic cu cel al direcției noastre generale, care ar fi dispusă să acopere cu o sumă... hmmm... destul de însemnată, fie dovezile că bătrânul prinț a murit de inimă înainte de a fi picat trăsnetul acesta neghiob, fie că, dimpotrivă, a fost omorât de cineva, să zicem din răzbunare politică... Nu aveți niciun anarhist în cartier, căruia să-i punem în spinare crima?... Noi, bineînțeles, ne-am mulțumi cu o mărturie scrisă din partea lui, cu arestarea sa și am fi dispuși să-i finanțăm evadarea, documentele false și un apartament la Monte Sacro, mobilat complet... Cred că ăsta ar fi lucrul cel mai bun... Normal, osteneala dumitale...

— Ieși afară! urlă Dindo apucând un scaun. Du-te și-i propune chestorului osteneala asta și sugerează-i să i-o încredințeze lui Carrù... Ieși afară sau îți crăp capul și nu mă predau. Te arunc pe terasa de jos, de acolo știu ei cum să te facă dispărut...

— Ei, cine? întrebă serafic agentul de asigurări scoțând un carnet de însemnări.

Dindo dădu drumul scaunului, descurajat.

— Nu te înfuria, spuse celălalt, nu suntem la o prelegere de morală publică. Suntem oameni care

vorbesc de afaceri. Dacă abordăm problema din punctul de vedere al unei logici rigide ipoteza oficială a poliției asupra acestui caz este absurdă, dar inevitabilă. În trăsnete eu unul nu cred, și nici dumneata. Care ar fi însă soluția din punctul de vedere al bunului simț? Că unul sau mai mulți indivizi, asociați în scop criminal, l-au omorât cu premeditare pe bătrânul prinț și, printr-o coincidență nefericită, pe sârmanul, pardon, ilustrul tinichigiu... E corect?...

— Este ceea ce gândesc și eu. Dar de aici și până la a lua un nevinovat și a-l arunca în pușcărie, apoi a-l face să evadeze garantându-i un viitor clandestin și sacrificarea propriei personalități, e cale lungă...

— Nu chiar, spuse Melsio, dacă din personalitatea unui măturător, de pildă, sau din aceea a unui strângător de zdrențe iese o alta, de proprietar înstărit, într-un cartier modern și plăcut, cu siguranța că nu va avea loc o executare a mandatului formal de arestare. Iar dacă persoana preferă să meargă în străinătate, avantajele devin mai numeroase și dificultățile mai puține. Vezi dumneata, eu sunt sigur că din zece nenorociți cel puțin cinci ar accepta și am avea doar dificultatea alegerii. Dar eu nu cunosc lumea de aici și nu pot să merg de la unul la altul și să-i întreb dacă-mi pot face această mică plăcere... S-ar mai putea întâmpla și ca una din aceste cinstite fețe să accepte pentru ca apoi să mă șantajeze sau să nu se țină de cuvânt... De aceea m-am adresat lui Carrù și de aceea Carrù m-a trimis la dumneata...

— Cum dau ochii cu Carrù îi succesc gâtul, spuse Dindo, dar să trecem mai departe... Nu este oare mai practic dacă reușesc să-l găsesc pe adevăratul asasin?

— Ar fi ideal, dar ca toate idealurile absolut utopic.

Carrù susține că dumitale ți-ar fura ceasul chiar și un paralytic cu care te-ai afla în aceeași încăperez, fără a reuși să găsești vinovatul.

— Îi jupoî pielea de pe fund! urlă Dindo, roșu de furie, fanfaronul ăsta, fanaticul ăsta, balonul ăsta umflat! Refuz propunerea... Și în plus, dat fiind că Romolo cotiza la „Gândirea Liberă”, în secția „*Spartaco e Libertà*”, te sfătuiesc să te ții departe de drumul ăsta... Cel mult, poți trimite o coroană la înmormântarea de mâine sau dacă preferi, dai echivalentul în bani gheață unei fete din cartier care se ocupă cu strângerea de fonduri. O cheamă Teresa, pare o zână travestită în vrăjitoare, o găsești jos, cum cobori...

— Am și găsit-o, spuse milanezul cu tristețe, și m-a umflat de zece mii de lire. La revedere. Dacă găsești un anarhist nevoiaș...

13

Delicioasa fire a Adrianei Baldassarre avea toate caracteristicile unui litru de lapte în fierbere, ajuns la marginea ibricului și care așteaptă să vină cineva să închidă gazul pentru ca să dea peste și să-i opărească degetele.

În dimineața aceea ibricul lăuntric al Adrianei începu să fiarbă către ora unsprezece, când se întoarse Danilo de la școală cu ghiozdanul plin de pocnitori, un genunchi belit, șorțul făcut ferfeniță și un patru la istoria patriei.

— Ce cauți acasă la ora asta? îl întrebă ducându-l pe sus în baie pentru a nu umple casa de murdărie.

— Domnul învățător s-a simțit rău, spuse Dany, și au trebuit să-l ducă acasă, după...

— După ce?

— După explozie.

— Ce? țipă Adriana, vorbește! Ce te doare? Cum te simți?

— Eu mă simt foarte bine. Învățătorul însă e slab de inimă.

— Dar ce a explodat?

— Călimara. Toată cerneala l-a împrăștiat pe față de ziceai că e un canibal oxigenat, căci știi, învățătorul își vopsește părul...

— Ce spui tu?

Adriana îl apucă de umeri și îl obligă s-o privească în ochi.

— Cum a explodat călimara?... Ce amestec ai tu în povestea asta? Vorbește, să nu mă minți...

— Eu, niciunul, spuse fiul lui Dindo, susținând cu candoare privirea lăcomă de adevăr a Adrianei. Eu am făcut doar prinsoare că da.

— Că da, ce? Blestematule, spune tot sau te iau la bătaie!

— Uite... Ciccio susținea că un detonator scufundat într-un lichid își pierde din forța sa de explozie, pentru că este un cretin și nu știe că există mine subacvatice, torpile și chiar hașurile, știi mamă, cele din atolul Bikini...

— Continuă, șuiere Adriana.

— Atunci i-am spus că este un cretin și că facem prinsoare. Voiam să facem experiența în acvariul cu pești roșii, dar m-am gândit că te superi, mămicuțo, și ne-am oprit la călimara de pe catedră care e destul de mare și pe urmă, aici Dany făcu un pic cu ochiul, cum știi și tu cerneala este un lichid uleios, deci moleculele au o mai mare forță de coeziune... Dar Ciccio nu se gândește la lucruri de-astea... Și am câștigat! Ești mulțumită, mamă?

Adriana se uită la monstrul căruia-i dăduse naștere. Stătea în fața ei cu ochii căprui, veseli, cu genele lungi răsucite în sus și părul ca al unui franciscan scufundat într-un agheasmatar.

— Nu face mutra asta, mamă, spuse Dany, că vine tata și crede că ți-e rău.

— Eu... eu... aș vrea doar să știu de unde înveți tu toate blestemățiile astea, spuse Adriana.

Când copilul o privea astfel, simțea cum i se duce toată energia. Și cu Dindo i se întâmpla la fel, la început.

— De la televizor, din albume, de la cercul micilor

exploratori și din enciclopedia copiilor pe care mi-a adus-o Moș Nicolae...

— Moș Nicolae, urlă maică-sa, crede și acum în Moș Nicolae, tâlharul ăsta!

— Eu nu, mamă, tu însă da, spuse blând Dany. Nu voiam să te dezamăgesc...

Adriana ieși din baie, văzu pe noptieră fotografia lui Dindo răzător și își înfipse dinții în ea. În momentul acela se auzi soneria de la intrare.

— Schimbă-te, spală-te și curăță-te bine, îi strigă Adriana copilului ducându-se să deschidă. Astăzi la prânz mâncăm la bunica.

În prag se afla un tip înalt și ceremonios, cu ochelari și accent din nord, cu dinții lungi ca ai unui câine bătrân. Un câine educat:

— Mă numesc Melsio și sunt de la Societatea de Asigurări Mondo.

— Mulțumesc, spuse Adriana pregătindu-se să-i trântască ușa în nas. Suntem superstițioși. Nu facem asigurări. Doar belele și daraveli. Și nici bărbatul meu nu este acasă.

— Am vorbit mai adineauri cu bărbatul dumneavoastră, la atelier, și acum aș vrea să vorbesc o clipă și cu dumneavoastră, doamnă... Nu e vorba de o poliță, nu sunt un agent, ci un inspector... Este vorba de o afacere, înțelegeți?...

— Nu, pentru moment, spuse Adriana aranjându-și capotul și poftindu-l să intre, luați loc. L-ați văzut pe soțul meu la birou?

— Nu la birou, la atelier, acolo în strada Governo Vecchio.

— Governo Vecchio? spuse Adriana cu voce schimbată și un firicel de spumă începea să i se prelingă din gură, dar nu se face să rămâneți aici în

anticameră... Poftiți, vă rog, și spuneți-mi despre ce e vorba?

De fiecare dată când se întorcea acasă, Dindo Baldassarre pierdea alte zece minute pentru a cumpăra un buchetel de flori, pentru că Adriana era sensibilă la micile atenții care-i aminteau perioada logodnei și trecea peste întârzierea cu care venea la masa deja pusă. Când întârzierea era mai sensibilă, din cauza unei anume tonalități de asfințit printre cupolele baroce sau a unor tratative mai laborioase pentru un corp delict, la florile pentru Adriana adăuga și o jucărie pentru Dany.

În ziua aceea intră cu un enorm buchet de gladiole în stânga și o „Susanna” în dreapta, încărcată, cu glonțul pe țeavă. „Susanna” este un tip de pistol cu tambur absolut adevărat, în afara faptului că nu are lăcaș pentru gloanțe adevărate. Băieții de tipul lui Dany se înnebunesc după ele, pentru că sunt foarte bune și pentru a strivi coconari⁵, strălucesc, fac un zgomot infernal și nu reușești niciodată să le demontezi.

Dindo intră în vestibul și trase un foc în aer. Scopul său era să atragă imediat atenția familiei și s-o ia pe sus cu o explozie de bucurie păgână, cu aer de sărbătoare, astfel ca Dany, recunoscând bubuitul instrumentului preferat să se arunce în brațele sale și

⁵ Semințele comestibile, de formă ovală și cu gust de alune, ale coconarului.

să-l salveze de prima salvă conjugală. Apoi ar fi sosit Adriana, împurpurată de mânie și ar fi văzut cum i se pune în mână un buchet de flori atât de mare încât să zăgăzuiască revărsarea de acuzații, întrebări și învinuiri pe care i le administra ca aperitiv.

În locul dublului țipăt, de bucurie și de protest, o tăcere absolută urmă împușcăturii din vestibul.

— Ei, oameni buni! strigă Dindo, înaintând.

Tăcere. Deschise ușa de la sufragerie. Masa era deșartă, fără farfurii ori tacâmuri. În bucătărie totul era stins și curat. Dormitorul aranjat și tăcut, cu rulourile lăsate și, în fine, camera lui Danilo, deși în dezordinea obișnuită, dădea impresia unei tabere părăsite în grabă sub presiunea dușmanului. Cu inima bătând deschise ușa de la baie și constată cu ușurare că înăuntru nu era niciun asfixiat cu gaz sau înecat în cadă.

Se întoarse în vestibul și, în sfârșit, zări un bilețel prins de cuier. Era scrisul Adrianei și spunea doar atât: „Mascalzone⁶”.

„Foarte bine, spuse Dindo cu voce tare, un om bătut de soartă se întoarce obosit de la muncă, după o zi ca asta, cu toate necazurile care i-au căzut pe cap, inclusiv două cadavre, și găsește focul stins, casa pustie, nevasta plecată și băiețelul dispărut... Măcar să-mi fi lăsat scris unde s-au dus...” Ca pentru a-i răspunde, se auzi sunând telefonul, făcându-l să tresară:

— Cine este la telefon?

— „Mascalzone”, spuse o voce de neconfundat de cealaltă parte.

— Unde naiba sunteți? Ce s-a întâmplat? Ce sunt

⁶ Canalie, nenorocit.

chestiile astea? Unde e Danilo?

— De două ori „mascalzone”, repetă Adriana și puse receptorul în furcă.

— Ai fost prea dură cu el, îi spuse maică-sa. Poate că a avut treabă și a întârziat la birou... Știi că nu este Pico della Mirandola în ceea ce privește memoria...

— Nu-i dau voie... Nu și-a amintit deloc... Cine știe cu ce matracuce își pierde vremea... Ei, dacă-l prind eu... dacă-l prind...

— Cine sunt matracucele, mamă? Întrebă Danilo, care cu mult zel demonta mașina de cusut a bunicii, o mașină ce rezistase intemperiei încă din 1911, dar care acum nu mai era bună nici ca obiect contondent.

— Lasă odată mașina bunicii și nu mai pune întrebări.

— Pot să mă duc și eu cu matracucele, mamă? Întrebă Dany.

Se feri de palmă și se refugie în brațele bunicii.

— Fii calmă, Adriana... Acum îți verși focul pe copil... În definitiv vina este a ta... Dacă azi-dimineață i-ai fi adus aminte...

— Nu, atunci nu merita... Acum o lună, sau o lună și jumătate, i-am spus: pentru cea de a zecea aniversare a căsătoriei noastre, scumpul meu, mama ne-a invitat la ea la masă... Da, scumpo, a spus el... Ai înțeles?... Pe urmă, azi-dimineață, cuprinsă de îndoială i-am telefonat la birou. A ieșit de cinci minute, mi s-a spus, și m-am gândit că vine repede, ca să se schimbe... Cum întârzia, m-am gândit că s-a dus să cumpere un cadou... Uite că s-a făcut ora unu și i-am telefonat din nou... A ieșit de cinci minute, mi-a răspuns agentul... M-am gândit atunci că a venit direct la tine pentru a-mi face o surpriză... Viu aici și nu e... Nemernicul, marțafoiul... Nici prin gând nu-i

trece că astăzi e ziua noastră... Și eu care m-am dus și la coafor... să mă aranjez, să mă fac drăguță... Desfrânatul naibii...

— Și eu o să devin un desfrânat ca tata? Întrebă Dany.

— Mai întâi îți dau foc, răspunse Adriana, dar oricum, ești pe drumul cel bun. Dar eu ce crede el că fac? Că stau aici să mă perpelesc?... Că-mi petrec ziua așteptând ca domnul să-și aducă aminte de mine?... A, nu... Încă n-am ajuns în halul ăsta!

Se privi în oglindă, ținându-și pentru o clipă răsuflarea, într-o poză agresivă. Treizeci și trei de anișori bine așezați pe două picioare zvelte și frumos desenate, iar restul ca acum zece ani, doar un pic mai solid, în afara părului care în loc să se reverse ca de obicei furtunos și întunecat, era întins, umflat și strâns, lăsând descoperită fruntea, brăzdată de cele mai necruțătoare planuri de răzbunare.

Adriana se smulse de la oglindă și se apropie de Danilo, îi acoperi urechile cu palmele și-i spuse mamei sale fulgerând ca o Alfa Romeo în noapte:

— Să nu mă mai socoți fata dumitale dacă de data asta nu moare de gelozie! Îți las copilul. Să nu mi-l umfli de prăjituri și să nu-l lași să se atingă de televizor, pentru că este în plin ciclu distructiv. Plec...

— Unde te duci? Așteaptă, Adriana, gândește-te... Dacă telefonează Armando ce-i spun?

— Că m-am dus să-l caut... O să vezi că nu mai e de găsit o săptămână. Și să-mi dai niște bani, că eu am ieșit doar cu mărunț...

— Dar ce ai de gând? Întrebă mama cuprinsă de îngrijorare.

Se ținea încă bine și la vremea ei trebuise să lupte, nu glumă, dar știa că nu întotdeauna poți să câștigi.

— Nu face prostii, gândește-te bine.

— Până una, alta, mă duc să mă fac blondă, spuse Adriana din ușă, pe urmă văd eu. Stai liniștită, înainte de miezul nopții îți telefonez.

Dindo se pomeni afară din casă, stăpânit de un sentiment de tulburare, cu gladiolele în mână și cu „Susanna” în buzunar. În schimb, lăsase cheile de la casă pe măsuta din vestibul. Când își dădu seama se blestemă furios, dar era prea târziu.

— Dracu’ s-o ia de viață, bombănea printre dinți îndepărtându-se cu pași mari de vatra stinsă, tocmai astăzi trebuia să mi se întâmple, când îmi ghiorăie mațele de foame și am necazurile astea pe cap.

Telefonă la birou unde se afla un agent aproape de pensie și pasionat de cuvintele încrucișate, care era totodată secretar, centralist și curier. Era un om ponderat și metodic, un fel de robot cu încetinitorul. Obişnuit cu „da, să trăiți” încă de pe când făcea armata, respingea orice inițiativă și orice opinie personală. Executa doar pe cale ierarhică. Dindo îl poreclise Indigou. Odată când fusese un început de incendiu, înainte de a chema pompierii, ceruse autorizația de la minister, noroc că incendiul se stinsese singur. În rest, era un om ascultător și de încredere.

— M-a căutat cineva? întrebă Dindo.

— Bună ziua, domnule comisar. Aici este biroul arhivei corpurilor delict.

— Știu. M-a căutat cineva?

— Să controlez, domnule comisar. Iată, la 10,30 a telefonat doamna...

- Și ce i-ai spus?
- Că ați ieșit de cinci minute, ca de obicei...
- Pe urmă cine a mai telefonat?
- La 10,45 doamna, la 11,05 doamna... la 11,15 doamna...
- La naiba, de câte ori a telefonat?
- Să controlez, domnule comisar... De nouă ori în total... dar eu i-am spus de fiecare dată că ați ieșit doar de cinci minute, după cum ați ordonat...
- Dobitocule, spuse Dindo și puse telefonul în furcă.
- Nu-l auzi pe Indigou care continuă:
- Pe urmă a sunat comisarul Carrù care vrea să vă vorbească de urgență...
- Casiera era o fată simpatică. Dindo plăti telefonul și puse buchetul de gladiole lângă casă.
- Sper că astăzi e ziua dumneavoastră de naștere, spuse și ieși furios.
- Adriana voia libertatea? Ei bine, și el.

*

Când ieși de la coafor Adriana arăta cu zece ani mai puțin, dar în realitate avea și în poșetă douăzeci de mii de lire mai puțin și câteva sute de grame de păr negru. Ceea ce rămăsese din coama bogată ca o aripă de corb delicată și misterioasă, nu mai aducea a păr, ci semăna cu un mic coif de aur scânteietor, care scotea în evidență rotunjimea perfectă a capului ei de brahicefală și dezvelea pielea catifelată a cefei, urechile mici cu lobul lipit, semn irefutabil de depravare după Lombroso și Mantegazza, și-i dădea un aer mai elansat și mai zvelt.

Adriana o luă pe strada Tritone, apoi pătrunse pe

Francesco Crispi și de acolo pe strada Gregoriana. Rochia ei verde-stins, potrivită pentru o brunetă, nu mai mergea cu micul coif de aur. Intră într-o *boutique* unde o întâmpină o vânzătoare persuasivă, cu „r”-ul graseiat și ochi apoși, și alege o rochie potrivită cu noua sa personalitate, un roșu viu, foarte mulată pe corp, despicată în partea stângă și descoperind vreo cincisprezece centimetri din picior, cu un decolteu ascuțit ce ajungea la cincisprezece centimetri de buric și era o provocare la adresa pretorului din Palermo, cu diferența că dacă austerul magistrat s-ar fi hazardat să facă o observație critică, s-ar fi ales cu o poșetă în cap care i-ar fi prejudiciat grav profilul de care se pare că e foarte mândru, de vreme ce se fotografiază întotdeauna în chip de medalie.

Oricum, Adrianei, ca și celor douăzeci și ceva de milioane de femei italiene care nu pun piciorul la Palermo, puțin îi păsa de acest pretor, îi plăcea rochia roșie, îi plăcea vânzătoarea cu „r”-ul graseiat, care avea un fel delicios de a-și potrivi rochia pe șolduri și sub sâni, îi plăcea mai ales ideea că pe Dindo avea să-l lovească damblaua când ar fi venit s-o scoată din arestul poliției de moravuri: căci avea intenția fermă să ademenească trecători pe o stradă centrală, pentru a provoca arestarea, scandalul de rigoare și astfel să-l facă pe Dindo să i se târască în genunchi, cu ochii în lacrimi, ca un biet sclav.

„Dindo are o amantă”, își spusese toată ziua, străbătând coridorul în lung și în lat și călcând în picioare jucăriile pe care Danilo i le tot arunca printre picioare, în speranța că se va juca cu el. Danilo era o minte speculativă, dorea să vadă lucrurile în mișcare, până la ultimele consecințe. „Nu întoarce prea tare arcul de la gramofon, că se rupe”, îl avertiza unul

dintre părinți, de regulă mama; și Danilo, care învățase cu o rapiditate extremă funcționarea gramofonului, ardea imediat de dorința de a vedea un gramofon stricat pentru a-l putea repara. Dădea câteva manivele în plus și arcul sărea afară, șuruburile se împrăștiu, roțițele și suportii alandala făceau din gramofon o grămadă de fier vechi. Atunci, fericit și plin de importanță, Danilo se apuca să repare instrumentul și stătea cuminte vreme de două-trei ceasuri, punând arcul în locul diafragmei și o coadă de mătură drept manivelă. Fantastic era că gramofonul începea să meargă, ceea ce demonstra că toată marea industrie cu aparatele ei de precizie este un bluff publicitar. După Dindo, activitatea criminală a fiului față de orice obiect mobil, automat sau mecanic era semn de genialitate, iar după Adriana dovada cea mai clasică a paternității lui Dindo, deoarece un asemenea exemplar putea să iasă doar dintr-un nebun de legat, un risipitor al bunurilor familiale, un obraz gros, un prefăcut, un fustangiu, întotdeauna ultimul din clasă.

„Dindo are o amantă, sigur. Iată de ce-și petrece el tot timpul în afara casei. O amantă în mediul acela artistic îngrozitor pentru că uneori vine acasă puțind a rășină și-mi spune aceeași poveste, că s-a făcut dezinfecție la arhivă. Mai bine îl lăsam să picteze acasă, dar era incompatibil cu cariera... Ah, dacă-l prind cu jigodia aia... De-asta îmi rămâne el întotdeauna la biroul ăla mirosind a mucegai unde nu-l găsesc niciodată... Javra... își închipuie că mă duce... E plecat întotdeauna de cinci minute, chiar dacă telefonezi la fiecare cinci minute... Atelierul din strada Governo Vecchio... și dumneai Tritrì... care cere bani de la trecători...”

Mergând spre Trinità dei Monti, în asfințitul cel mai celebrat din lume cu toate anexele și completările, de la rândunele la auriul de pe ziduri, de la ușoara adiere dinspre apus, la triumfurile fanatice ale soarelui roșu aprins la orizont, Adriana își revedea planul, îl perfecționa. Prea facilă povestea cu ademenitul, mai ales în rochia aceea. Și din asta nu ieșea decât un scandal în care Dindo făcea figură de bărbat martir cu o nevastă zăludă, schimbarea de rol n-ar fi ținut o veșnicie și mama sa s-ar fi îmbolnăvit de inimă... Nu, mai bine să meargă în vizuina fiarei. Mai bine să scotocească mediul acela artistic, să-l prindă pe trădător cu mâinile în sac, cu ele adică în decolteul nerușinatei. Se privi într-o vitrină și nu se recunoscă. Nici Dindo n-ar fi recunoscut-o. Își făcuse ochii, își atenuase gura cu un ruj deschis, își lungise sprâncenele și își înălțase tocurile cu doi centimetri.

O mașină roșie sport, decapotabilă, lunecă ușor în jurul Obeliscului și tânărul de la volan se aplecă în afară spunând: „Uitați-vă, am cumpărat-o ieri pentru dumneavoastră, în ton cu rochia pe care o purtați”.

Primul impuls al Adrianei fu să-și rotească poșeta. La femeile din Roma poșeta ține locul praștiei la doamnele din epoca neolitică; dar se abținu și pentru că tânărul era simpatic, cu părul blond, ochii luminoși, pielea bronzată și avea aerul acela sigur al tinerilor prost crescuți care au primit o foarte bună educație.

— Facem schimb? insistă tânărul.

— Cu plăcere, spuse Adriana, dar nu aici. Vino după mine cu tărtăreața aia.

Și începu să coboare scările aidoma unui locotenent al Atalantei, regina amazoanelor⁷. Auzi

⁷ În mitologia greacă, *Hippolyta* (greacă Ἴππολύτη) era o regină a amazoanelor. Ea avea un brâu magic care i-a fost

cum se trânteste portiera mașinii și imediat fluierul unui polițai. Contravenție. Zâmbi și continuă să coboare scările de la Trinită, ca și cum ar fi fost făcute pentru ea și ea le-ar fi inaugurat acum.

dat de tatăl ei Ares, zeul războiului. Brâul era o centură care semnifica autoritatea ei ca regină a amazoanelor. A fost ucisă din greșeală de sora ei Penthesilea. Referirea de aici pare a fi o confuzie...

De abia după un ceas, în care se frământase cu cele mai deșucheate supoziții, lui Dindo îi trecu prin gând să telefoneze soacrei.

— Ai noroc, îi spuse mama Adrianei, un minut dacă întârzieai și nu-ți mai răspundea nimeni.

— Plecai de acasă?

— Nu. Fiu-tău a pus mâna pe o șurubelniță ca să repare telefonul.

— Oprește-l cu orice preț, strigă Dindo alarmat. Dacă telefonează Adriana și nu găsește pe nimeni se înfurie, cine știe ce-și închipuie...

— Ascultă băiete, Danilo mi-a dat să aleg: telefonul sau televizorul... După el nu funcționează nimic în casa asta. Înțelege-mă, televizorul nu l-am terminat de plătit... telefonul este al statului.

— Dă-i fierul de călcat electric, mașina de cusut, închide-l în baie...

— Nu pot. Și mobilierul este cumpărat în rate. Dar spune-mi, tu unde ești?

— Am treabă... Fac o anchetă. Spune-i Adrianei să nu fie proastă, să vină să ia copilul și să mă aștepte acasă. Se poate să fiu ocupat toată noaptea. Și, crede-mă, nu vreau să fiu îngrijorat...

— Este mai bine să se întoarcă când îi trece, spuse soacra, o cunosc eu și nici eu nu vreau să fiu îngrijorată, în cazul că vă întâlniți. Te las, aud cum îngerașul a descoperit contoarul de gaz...

Dindo puse receptorul în furcă, se scărpină în cap și comandă un *mistrà*. Imaginea Adrianei pornită ca din pușcă prin Roma, cu securea răzbunării în mână, nu era tocmai potrivită pentru a se putea concentra asupra problemei dublei morți din strada Governo Vecchio. Traversă strada și intră în prăvălia Șobolanului.

— Ce ai făcut cu nevastă-ta? întrebă din prag.

— I-am ascuns pantofii, spuse Șobolanul.

Meșterea ceva lângă o ladă cu bucăți de lemn, câlți și smoală.

— Cum ajunge acasă și-i scoate și se prăvălește în fotoliu. Ca să iasă, trebuie să și-i pună. Sunt pantofi cu talpă de cauciuc, flexibili. Fără așa ceva picioarele s-ar strivi sub greutate, precum colosul din Rhodos... Așa că atunci când vreau să stau liniștit, îi ascund pantofii în rezervorul de la closet și apoi aștept să scoată steagul alb pe fereastră.

— Și îl scoate?

— Niciodată. Dar eu încerc.

— Să știi că aici este bucluc mare, spuse Dindo luându-l pe departe, pe noi n-ar trebui să ne intereseze nimic, dar povestea asta ne va aduce multe necazuri pe cap... L-ai văzut astăzi la comisariat... pe copoiul ăla afurisit...

— L-am văzut, spuse Șobolanul, poate să-și vâre nasul unde are chef, mă doare în... ba chiar dacă bătrânul prinț mi-ar fi lăsat un codicil în testament nu mi-ar fi mai bine...

— Ce vrei să spui?

— Nimic, spuse Șobolanul, cu un aer misterios. Apoi se căi. Nu te necăji... Dacă lucrurile ies bine o parte-i și pentru tine, dar tu știi cum sunt lucrurile astea... Nu e o chestiune de neîncredere, ci de

superstiție... Dacă vrei să faci un lucru cu unul și îi spui altuia, fii sigur că lucrul iese rău.

— Și cu cine vrei să faci lucrul ăsta?

— Cu Gioacchino... gata, ți-am spus prea multe.

— În seara asta?

— În seara asta.

— Bine, spuse Dindo, eu nu insist. Ești în libertate condiționată. Dacă ești văzut doar mergând pe aceeași stradă cu Gioacchino, tu pe un trotuar și el pe altul, te-au și băgat la zdup fără să-ți citească măcar capetele de acuzare. Gândește-te, încă două săptămâni de bună purtare și ești liber ca pasărea cerului.

— Încă două minute de predică și-ți dau cu ăsta în cap, spuse Șobolanul agitând ciocanul. Pentru mine nu este vorba de libertate sau de pușcărie. E vorba că mă pot aranja pentru toată viața. Doar nu-ți închipui că vreau să ajung aici și eu cu toate onorurile cartierului...

— Dar ce-i asta? Întrebă Dindo curios.

Lada părea o navă incendiară romană, plină de șomoioage de cânepă smolită.

— Este coșciugul lui Romolo... Am fost la Asociație unde și-a lăsat scrise ultimele dorințe. Vrea să fie ars, pe malul mării, iar pe cenușa sa să fie turnat un butoiuș de vin. Or singura dificultate este să găsim butoiul, deoarece n-a specificat mărimea și cei de la „*Spartaco e Libertà*” nu s-au înțeles dacă să aducă un butoi sau o balercă. Așa că ne-am hotărât, fără dric și cai, doar un autofurgon. La jumătatea drumului îl punem pe șofer să schimbe direcția și p-aci ți-e drumul. Îl luăm pe bietul Romolo din coșciugul primăriei, care e o chestie scârboasă pentru unul ca el, și-l punem aici. Mergem mai departe cu furgoneta

lui Publio, care are autorizație de transport până la Tor Vajanica unde e pustiu, și acolo facem rugul. O să ne îmbătăm criță, și tu ești de-ai noștri, fără discuție... Dar asta mâine. De organizare se ocupă Granatina. A și pus ochii pe un șofer de la pompele funebre ale primăriei, băiat chipeș și dacă nu-l dă gata cu câteva mutrișoare o trimitem în diplomatie, căci de acum încolo nu ducem lipsă de sprijin în această direcție...

— Magnific, spuse Dindo, și când cei de la morgă își vor da seama că un cadavru s-a volatilizat cu coșciug cu tot? Tu crezi că în poliție sunt numai cretini?

— Dar tu crezi că sunt eu? După ce-l aranjăm cum se cuvine pe Romolo, punem în coșciugul primăriei ceva de aceeași greutate, un manechin, și cioclul îl duce la morgă în mare viteză. Morga se deschide la nouă și întotdeauna e circulație mare. Și acum la treabă.

Șobolanul se întrerupse și aruncă o privire afară. Apoi se întoarse înăuntru și dădu două lovituri de ciocan la nimereală. Era nervos.

— Ce aștepți?

— O mulțime de lucruri, răspunse Șobolanul. Întâi avansul și pe urmă pe gașperița asta de Granatina care trebuie să-mi aducă răspunsul lui Gioacchino.

— Uite-o, spuse Dindo.

Într-adevăr, Teresa venea spre ei cu mersul său de fluture, cu fusta fâlfâind, cu părul în vânt ca un steag corsar și cu surâsul ei de Veneră canibală.

— Pe Gioacchino l-au umflat la două, în timp ce demonta vitrina unui bijutier... Un adevărat ghinion, căci deși ușa era închisă și lumina stinsă, bijutierul era înăuntru cu o balerină. Singura mângâiere e că împreună cu poliția a venit și nevasta bijutierului și după un prim bilanț al pagubelor toată lumea e de

acord că ar fi făcut mai bine să-l lase pe Gioacchino să-și facă meseria.

Șobolanul nu o mai auzea. Hohotea cu capul între mâini și blestema soarta potrivnică, ca și cum Gioacchino ar fi fost copilul său favorit. Dindo se apropie de el și-i puse o mână pe umăr.

— Curaj, îi spuse, nu știi despre ce e vorba, dar te ajut eu, numai termină, că-mi zdrobești inima...

Adriana ajunsese la Cafeneaua grecească cu mai bine de o jumătate de oră întârziere și milanezul era destul de nervos.

— Vedeți, încep eu să spună, când nu e punctualitate se începe rău. Ne-am înțeles la șase și e șapte fără douăzeci. Noi la Milano...

— Voi la Milano nu vă pricepeți deloc la femei. Știți dumneavoastră că dacă o femeie nu se simte în formă, capabilă de orice, are un randament redus la mai puțin de jumătate? Vă e teamă că bătrânul prinț se ridică de pe masa de marmură de la morgă și schimbă clauzele asigurării înainte ca dumneavoastră să puneți mâna pe ele?

— Ssstt, vă rog, milanezul deveni la fel de palid ca și paharul de lapte din care sorbea. Nu vorbiți așa de tare, doamnă...

— Cine credeți că mă cunoaște? Și pe urmă nu vedeți cât m-am schimbat? Nu remarcați nimic deosebit în înfățișarea mea față de azi dimineață?

— Azi dimineață aveți o basma galbenă în jurul părului, opină agentul de asigurare, și un capot de culoare incertă... Nu mi se pare că v-ați schimbat deloc. Nasul e tot același...

— Încetați, mă faceți să mă simt prost, spuse Adriana.

Comandă un Campari cu sifon și se pregăti să asculte.

— Am vrut să vă văd aici, spuse milanezul, pentru că mi se pare un loc liniștit și pustiu, dar și pentru că putea să se întoarcă soțul dumneavoastră dintr-o clipă într-alta și ar fi fost penibil. M-a tratat ca pe un câine...

— Nu vă formalizați. Nici nu vă închipuiți măcar cum o să-l tratez eu când îl prind cu scârba aia...

— Doamnă, se grăbi să protesteze milanezul, eu nu v-am spus nimic grav... Am amintit doar că bărbatul dumneavoastră cunoaște multă lume acolo, în strada Governo Vecchio, printre care și pe această Tritrì, care nu mi se pare a avea nimic în plus față de dumneavoastră...

— Cred și eu, spuse Adriana furibundă.

Nici complimentele nu știa să le facă blestematul ăsta de cisalpin.

— Oricum, dumneavoastră ați promis să-mi dați adresa acestui atelier.

— Iar dumneavoastră ați promis să colaborați cu mine la căutarea a ceea ce-mi stă la inimă... Ascultați-mă atunci... Mai întâi de toate să-mi spuneți dacă sunteți dispusă să mergeți până la capăt?

— Depinde ce înțelegeți prin capăt!?

— Punctul extrem la care poate ajunge o femeie când s-a hotărât să obțină ceva.

— Atunci fiți liniștit. Cât sunt de furioasă, mă simt în stare să mă port ca o hoardă de bacante dezlănțuite, numai să pun mâna pe tâlharul ăla la momentul potrivit.

— Dar și pe premiul pe care vi l-am promis, doamnă, adăugă agentul de asigurare. N-aș vrea ca dumneavoastră, târâtă de dorința de răzbunare, să scăpați din vedere că interesele mele, sau mai bine zis cele ale societății de asigurări pe care o reprezint,

vă cer să descoperiți că moartea bătrânului prinț nu se datorează unui factor meteorologic, ci unei intenții criminale... În plus, pentru a întârzia cât mai mult posibil plata asigurării, deoarece înstrăinarea în acest moment a unei sume lichide atât de importante ar da o lovitură mortală bilanțului nostru, m-am gândit să fac pierdută polița de asigurare a bătrânului prinț, astfel încât, în lipsa documentului original, să aibă loc asemenea contestații între rude, moștenitori, avocați și ziare încât poliția să fie obligată să ia o poziție, să deschidă o anchetă...

— Dar lucrul acesta ar dăuna carierei soțului meu, obiectă Adriana perplexă, dacă îl găsește el pe asasin, meritul este al lui ca și avantajele...

— Cum adică, spuse agentul de asigurare cu voce tăioasă, zece milioane nu sunt un avantaj pentru un funcționar de stat care câștiga patru sute de mii de lire pe lună? Ați socotit câte luni de salariu vă aduce afacerea asta, dacă lucrurile ies bine? Ați pus la socoteală călătoriile, hainele, Fiat-ul 128, femeia de serviciu, plus universitatea asigurată pentru potlogarul ăla mic?

— Să nu-mi faceți copilul potlogar, sări Adriana ca o viperă. Puteți să spuneți ce vreți despre soțul meu, dar niciun cuvântel despre copilul meu care este un înger...

— Îngerii, doamna mea, nu pun broaște vii în pălăriile oaspeților... Nu știu dacă vă amintiți că, intrând în casa dumneavoastră, mi-am lăsat pălăria în vestibul... Ei bine, pe scări, când mi-am pus-o din nou, am simțit ceva înăuntru, parcă era un pachetel... M-am uitat și între căptușeală și fetru era o umflătură... Am căutat s-o dezumflu și nu vă spun ce am simțit când am auzit ceva orăcăind sub degete. Pălăria mi-a

scăpat din mâini și a început să țopăie. Trebuie să fie și acum la gheana dumneavoastră de gunoi, scumpă doamnă, și dacă mă prinde o răceală știu cui o datorez. Îngerașului dumneavoastră scump.

— Zău că sunt fleacuri, spuse Adriana schimbând vorba. Spuneți-mi mai bine ce pot să fac.

— Simplu ca bună ziua. Eu trebuie cu orice preț să intru în casa prințesei în noaptea asta, și dumneavoastră trebuie să mă introduceți acolo.

— Bine, dar eu nici măcar nu știu unde stă.

— Știu eu. Sunteți o femeie frumoasă și nu trebuie decât să vă prezentați și să spuneți că sunteți trimisă de cucernica congregație a Jeluitoarelor sfântului Gedeon... a sfântului Calixt, a sfintei Veronica... în sfârșit, alegeți dumneavoastră... Defunctul prinț era un suflet evlavios și frecventa cel puțin a duzină de asemenea asociații religioase... Veți spune că, din dorința expresă a defunctului, ați fost însărcinată să țineți companie văduvei... Există congregații, de acest gen, dar prințesa nu este la curent, căci este o eretică, mergea numai la ceremoniile oficiale ca să-și etaleze diademele și rozariile de granate... Știu tot, căci am discutat-o pe cameristă... O fată ce nu trebuie scăpată din vedere, gata la orice, nu din dorință de răzbunare, ci din pur spirit sportiv...

— Atunci de ce nu vă ia camerista polița?

— Din diverse motive. Mai întâi pentru că polița vreau s-o iau eu, ca să fiu sigur că este cea adevărată... Și apoi dacă există o a doua persoană, camerista poate umbla nestingherită prin casă și la momentul oportun îmi deschide ușa. I-am promis cincizeci de mii de lire.

— Sunteți zgârcit cu clasa muncitoare, observă Adriana și comandă un al doilea Campari cu sifon.

— Sunt practic. Dacă-i ofeream un milion n-ar fi crezut. Trebuie să le dai oamenilor ceva mai puțin decât îndrăznesc să spere ca maximum. Camerista are o sută de mii pe lună. Dându-i cincizeci îi izbesc imaginația cu ceva concret. În orice caz, dumneavoastră trebuie să mergeți neapărat să-i țineți companie prințesei, s-o țineți de vorbă, s-o distrați, s-o țineți ocupată tot timpul cât voi căuta eu să iau polița din biblioteca prințului.

— De unde știți că o ține în bibliotecă?

— Pentru că l-am văzut când a pus-o, după ce am semnat-o și contrasemnat-o... Nu e nici o săptămână de când a reînnoit-o. A pus-o în caseta plină de hârtii și tot felul de nimicuri, pe jumătate ascunsă între cărți. Apoi a pus în față un rând de cărți și s-a întors către mine rânjind: „O să aibă de căutat, nu glumă, după moartea mea...” Înțelegeți, atunci, că merg la sigur...

— Dumneavoastră da, dar eu nu. Am impresia că povestea asta cu congregația nu prea ține... Cine vă spune că prințesa, cum mă vede mă și pofteste să intru, că nu are altceva de făcut decât să petreacă toată noaptea cu mine?

— Intuiția mea, scumpă doamnă, și decolteul dumneavoastră. Prințesa mda... are predilecții ciudate și tocmai pentru asta societatea de asigurări pe care am onoarea de a o reprezenta, a intrat la timpul potrivit în contact cu această cameristă, Costantina, plătindu-i un salariu aparte pentru prestațiile ei... hmm... extraordinare. Cele cincizeci de mii sunt pe deasupra. Deci Costantina știe că trebuie să-mi deschidă ușa în timp ce dumneavoastră, doamnă...

— Dumnezeule, ce grozăvie, protestă Adriana, cu

un strigăt ușor, cum fac femeile de condiție bună când simt un fior pe șira spinării, așa ceva nu mi-aș fi imaginat, într-adevăr, niciodată...

— Vă mențineți în continuare la părerea că faceți parte dintr-o hoardă de bacante, doamnă Baldassarre?

— Nu mai sunt chiar așa de sigură... dar voi încerca... Zece milioane nu vi se par prea puține în această nouă perspectivă?

— CunosC multe doamne care, în această perspectivă, ar face treaba gratis, spuse cu răceală agentul de asigurare. În orice caz, nu va fi o corvoadă pentru dumneavoastră. Prințesa este și ea o femeie foarte frumoasă...

— Gata acum! spuse Dindo cu autoritate. Nu doborî un om chiar așa, cu o împușcătură trasă aiurea. Ba mai mult, lucrul mi se părea cam pripit și, pe urmă, să-l amesteci pe Gioacchino ăsta, nesăbuit cum este și bătător la ochi ca un semafor... Eu unul aș chibzui mai bine și l-aș face ceva mai încolo...

— Mai încolo îmi caut o slujbă de gunoier, spuse Șobolanul, asta era o mare ocazie... Ascultă, ai vorbit serios că mă ajuți în locul lui Gioacchino?

— Dacă pot... dacă sunt în stare, răspunse Dindo, blestemându-și inima sa bună.

— Atunci, ascultă-mă... Puțin înainte de venirea ta, în timp ce pregăteam lada pentru bietul Romolo, a intrat aici un domn, adică un domn pe naiba, îl cunoșteam foarte bine încă din școala primară. Edoardo, nepotul bătrânului prinț, cel care se droghează, smintitul ăla prezent mereu în paginile ziarelor pentru că-i ia la bătaie pe fotoreporterii, se însoară cu actrițe de care divorțează în străinătate, pleacă să facă ocolul lumii și îl găsești în primul hotel care-i iese în cale cu cocaina curgându-i din urechi... Ai înțeles?

— Am înțeles. Și ce voia?

— O prostie. Spune că bătrânul prinț, unchiul său, a făcut cu ani în urmă un testament numai în favoarea sa și a Esmeraldei, sora sa, cealaltă smintită de care ți-am vorbit, care odată s-a înrolat în marină și au

descoperit-o doar la sfârșitul călătoriei, când un timonier de gradul doi, gelos, s-a repezit asupra ei pentru că a prins-o cu o hawaiană...

— Grozavă familie, spuse Dindo tulburat, continuă. Ce voiau de la tine?

— Evocând vechea prietenie, se împăună Șobolanul, deoarece în copilărie ne jucam împreună, mi-a cerut să-i fac o plăcere... Plătită, firește... Înțelegi, testamentul... Da, el ar vrea ca eu să pun mâna pe ultimul testament, cel făcut după căsătorie, pentru ca apoi să-l scoată pe cel dinainte și să pape tot, cu excepția alocăției cuvenite văduvei, care i-ar rămâne prințesei și care, oricum, ar fi suficientă pentru traiul unei duzini de văduve... Mă ajuți?

— Nici prin gând nu-mi trece, protestă Dindo, ești nebun. Și cum faci să intri în palat? Cum faci să găsești testamentul? Poate că prințesa îl ține la ea, sub pernă... Doar nu vrei s-o strângi de gât în somn?

— Fără strâns de gât. Un pic de cloroform și se face o trebușoară curată... În privința intrării, cunosc cel puțin trei căi sigure, fără să trec prin fața portăresei.

— Nu, spuse Dindo. Dacă suntem descoperiți luăm cincisprezece ani ca focul...

— Dacă cel ce trebuie să facă un lucru stă și se gândește la ce poate să piardă și nu la ceea ce poate câștiga, într-o jumătate de oră lumea se oprește în loc... Dar dacă nu vrei, nu face nimic. Încerc singur, deși îmi va fi greu să reușesc... Am să mă gândesc la tine în celula rece de la Regina Coeli⁸, la tine și la cât face o prietenie... Am să mă gândesc la bietul Romolo care fără mine o să fie îngropat în mijlocul atâtor imbecili și poate au să-i facă și o înmormântare

⁸ Cea mai cunoscută închisoare din Roma.

religioasă... Am să mă gândesc la Granatina, pe care cu banii câștigați de mine o trimitea la o școală de dactilografie sau de limbi străine, căci cine știe dacă nu ajunge, sărăcuța, să facă trotuarul, acumă când unchiu-său nu mai are grijă de ea...

Șobolanul se făcu că-și șterge o lacrimă și Dindo izbucni:

— Ajunge! N-ai dreptul să mă șantajezi... Se prăbușește cartierul dacă nu furi tu nenorocitul ăla de testament... Hai, spune-mi care ți-e planul și-om vedea. Pe unde aveai de gând să treceți tu și cu Gioacchino?

— Prin balconul casei tale, spuse Șobolanul, mișcă-te și vino la masă să-ți arăt. Știu pe dinafară cum devin lucrurile.

— Țsta e balconul tău, nu? spuse Șobolanul trasând cu un ciot de creion câteva semne repezi pe lemnul mesei, și ăsta e acoperișul... Aici este streășina, comodă, solidă, care duce până la acoperișul de dedesubt. De pe acoperiș treci pe terasa de la primul etaj dintr-o săritură. Dacă mergi cu grijă pe olane, care sunt cam nesigure, nu e niciun pericol de alunecare.

— Dar la primul etaj, la terasa asta, locuiește sculptorul ori ceramistul acela, ce-o fi.

— Pfui, ăla, spuse Șobolanul cu dispreț, întâi că nu doarme acolo, vine doar să lucreze... Nu-l știi? Este un fel de huidumă, înalt, gros și prost. Pare o statuie din Forul Italic care s-a îmbrăcat într-un costum la două rânduri... Și nici nu prea-l vezi... Doar ieri l-am zărit o clipă, înainte de întâmplarea cu trăsnetul... Căuta bandă izolatoare pentru cuptorul său electric. Pare să fie unul care mai mult face pe artistul, ca tine, care are nevoie de un alibi pentru a păstra o garsonieră.

— Îți interzic, spuse Dindo dând cu pumnul în masă, să faci insinuări și să mă compari cu nea cutărică ăla... Buun, să mergem mai departe... Odată intrat în atelierul tolomacului tău, cum faci să ajungi la etajul de deasupra?

— Ai să vezi. Trebuie doar să luăm cu noi o lumânare... Acum fă-ți de lucru, vin vlăstarele model ale familiei să-mi aducă avansul.

Dindo se prefăcu interesat de niște vase de email destul de nenorocite când perechea intra. Ea era înaltă și bine făcută, cu un profil spiritualizat și un corp extrem de zvelt pentru vârsta ei. Trebuia să aibă vreo patruzeci de ani dacă era să dai crezare amintirilor din copilărie ale Șobolanului. Actualmente, sportul ei preferat era să răspundă tuturor anunțurilor economice ale esteticienelor cu încălzire, distincție și discreție, ce apăreau în ziarele de dimineață. Deoarece locuia într-un hotel, căci jumătate din averea ei imobiliară se dusesse încă de pe vremea când se interesa de echipele feminine de baschet, era nevoită să meargă la domiciliul clientului și asta îi dădea un fior în plus, mai cu seamă dacă întâlnea clienți în așteptare și puși pe confidențe. Era snoabă ca un barbet, proastă ca un ogar, nediferențiată ca o malteză corcită. Într-un cuvânt i se putea spune cățea în diverse feluri fără frica de a greși.

În ce-l privește pe el, avea câțiva ani mai mult, o chelie totală și nu manifesta niciun interes pentru femei, niciunul pentru bărbați, niciunul pentru câini, cai, pisici, tablouri, timbre, cărți de joc franțuzești sau napolitane, pentru jocuri în general, pentru sporturi, pentru cărți, pentru concerte, pentru flori, pentru acțiunile de bursă, pentru științele exacte ori pentru cele oculte, pentru politică și cu atât mai puțin pentru mistică. Singurul lucru care-l făcea să vibreze și îi conferea ștaif și demnitate erau medicamentele cu caracter atropinic, sub orice formă și mod de preparare, lichide, solide și pulverulente, de la morfină la cocaină, la metedrină, la heroină, de la opiu la hașiș, la marijuana, de la cânepa indiană la eter, la amoniacați fără nicio excepție și până la carbonatele cu acțiune steaminică, soporifică,

veneniferă, excitantă, deprimantă, energetică, relaxantă, onirică.

Cealaltă jumătate a averii imobiliare fusese aspirată, injectată, înghițită, fumigată și el ajunsese la un asemenea grad de puritate și dezinteres în preferințele sale încât dacă îl dureau dinții, să zicem, nu lua nici măcar un hap și suferea cumplit, numai și numai să nu înjosească drogul și să-l reducă la o funcție pur farmacologică.

Dindo simulă că vrea să cumpere cele două vase de email, se îngrozi de prețul pe care i-l ceru Șobolanul și ieși. Problemele sale căpătau proporții înspăimântătoare. Intră într-un bar și ceru un *mistră*. Și pentru că păhărelul era prea mic ceru încă două după care se simți destul de energic pentru a se decide. Cu o căutătură îndrăznească se îndreptă spre casă și ceru o fisă. Făcu numărul soacrei sale. La ora aceea Adriana trebuia să se fi întors ca să-și ia copilul și, potolită de maică-sa, aștepta telefonul lui. Probabil că era îngrijorată și se căia amarnic pentru felul în care se purtase cu el. „Voi folosi metode energice”, își spuse Dindo în timp ce aștepta să i se răspundă, „voi spune că am o misiune specială ceea ce este adevărat, și că voi veni acasă foarte târziu... Dacă obiectează ceva voi răzni ca un leu... Să nu-mi pună mie plumb în aripi... Să nu se amestece în munca mea... Cariera mea etcetera, etcetera...”

— Alo, mama?

— A, tu ești? răspunse vocea tremurândă a soacrei, bine că ai telefonat. Unde ești?

— Pe teren, cu treabă, spuse Dindo ursuz, dă-mi-o pe Adriana te rog.

— Uite, Armando... vezi... Adriana a telefonat că nu vine acasă, la masă...

— Cum nu vine? Unde s-a dus?

— Nu știu... Mi-a telefonat de două ori... prima dată ca să-mi spună că nu vine la cină... și a doua oară...

— A doua oară? Întrebă Dindo încruntat, pentru că soacra se întrerupsese.

— A doua oară ca să-mi spună că nu doarme acasă.

— Ceeee? răcni Dindo, chiar ca un leu.

Casiera sări în sus și patronul barului veni în fugă cu un sifon în mână căci din când în când printre cei aflați în libertate se găsea și câte un nebun.

— Nu te înfuria, Armando... Nu-ți face griji... Așa a spus dar poate se răzgândește...

— Ce, a înnebunit? tună Dindo. Unde e acum? Cu cine? Unde mănâncă? Unde doarme? Și copilul? Și eu? Ce ți-a zis să-mi spui?

— Nimic, răspunse soacra, nici măcar nu te-a pomenit... Mi-a spus toate astea de la un telefon public și pe urmă a închis... Copilul e cuminte, cred... A fărâmat deșteptătorul din bucătărie, acum îl repară, a promis că la opt și jumătate, când se dă ora exactă, îl termină... Cu copilul nu-ți face probleme... Tu vino mai bine acasă, ți-am pregătit un rizoto...

— Cu șoricioaică, spuse Dindo, să i-l dai zgripturoaicei ăleia cum vine... Eu nu pot să viu acasă. Tocmai de-asta am telefonat.. Am o misiune urgentă, importantă... Nici nu știu dacă mă întorc în noaptea asta... O misiune, nu un chef sau vreo orgie!

— Sfinte Dumnezeule, gemu soacra, și-mi lași fiara asta în casă toată noaptea?!? Nu vii să-ți iei fiul?

— Trebuie să fiu nebun, spuse Dindo și închise telefonul.

Era negru. Ceru un alt *mistrà* și barmanul i-l puse în pahar mare.

Când ieșiră de la crâșmă Dindo era încă negru, dar și hotărât să reziste. Dacă telefona și Adriana, eventual, s-ar fi întors, mulțumită că l-a făcut să tragă o spaimă, era obligat să se întoarcă acasă. Și atunci adio anchetă, adio primă, adio carieră. Dar dacă nu se întorsese (trecuse de miezul nopții) atunci ar fi intrat într-o astfel de tulburare sufletească că n-ar fi putut să mai facă un pas. La crâșmă fusese ședință în plen între amicii lui Romolo, pentru funeraliile de a doua zi. Deoarece cei doi defuncți fuseseră duși la Santo Spirito pentru autopsie, cortegiile urmau să plece de acolo.

Tritrî încheiase un fel de pact cu șoferul primăriei, și mai târziu un alt pact sacrosanct cu amicii, prin care se angajau să n-o lase o clipă singură cu dricarul pentru că cioclii erau categoria de amorezi pe care n-o putea suferi.

— Pe mâine, spuse Șobolanul amicilor. Eu mă duc sus la Dindo să pun la punct cuvântul de mâine...

— Venim și noi, spuseră în cor Amerigo, Publio, Filiberto Carăgunoaie și încă trei sau patru.

Erau toți beți și mânăniți. Amerigo se întoarse în cârciumă și ieși cu câte o sticlă în fiecare mână.

— Să mergem să ciocnim în sănătatea bietului Romolo, propuse.

Reușiră cu greu să-l blocheze căci o și apucase pe scări. Apoi Dindo închise ușa și se propti în ea cu

spatele său lat. Îi auzi cum închină în mijlocul străzii, apoi cum se îndepărtează cântând „*Adios muchachos, compañeros de mi vida*” care este un cântec minunat pentru a saluta un prieten ce nu se mai întoarce. Vocea cea mai frumoasă și mai limpede era a lui Tritrì, care într-adevăr nu părea nepoata unui tinichigiu, dar cum nimeni nu-i cunoscuse tatăl sau mama, se putea foarte bine presupune că Romolo o avusese de la cine știe ce doamnă din lumea mare... Poate că acest lucru trebuia spus de cum o vedeai pe Tritrì vânturându-se prin Governo Vecchio, dar, cum vă aduceți aminte, era un moment de euforie. De aceea nici personalitatea lui Romolo, nici aceea a nepoatei sale nu au fost puse în lumină cum se cuvine.

În realitate Romolo era un bărbat foarte frumos și dacă s-ar fi născut cu patruzeci de ani mai târziu făcea praf toți junii primi ai cinematografului italian, prin felul său de a merge și de a privi femeile în față, prin sentimentul prieteniei și prin felul său de a cânta ca un arhanghel bariton. Într-o zi, când părul începuse de acum să fie presărat cu fire argintii, veni în Governo Vecchio cu o fetiță în brațe, cu părul și ochii negri, o dădu în grija unor mame din vecini spunând că este nepoata sa, fără a preciza dinspre cine și cum ajunsese la el. Fata a crescut ca o nepoată a întregii străzi, căci Romolo, îmbătrânind, își petrecea timpul mai mult la cârciumă decât acasă, și când nu bea lucra, când nu lucra și nu bea sforăia întins pe spate și cu picioarele lipite de trezea un palat întreg. Singurul amănunt asupra căruia se puteau face supoziții, era că fata purta numele său de familie, ca și pe acela al bunicii sale: Teresa. A mers la școală, a învățat să danseze, să coase, să cânte, să gătească. A

învățat și să fure, să se păruiască, să întărească berbanții. Când Romolo a dat ortul popii din cauza trăsnetului, era o femeie în lege, tocmai devenise majoră, drăguță cum sunt puține, cu gusturi dificile și cu maniere expeditivă. Dacă-i plăcea unul accepta să meargă cu el pe chei, bineînțeles după ce-l făcuse să înnebunească și să se topească de dorință. Dacă nu-i plăcea, îl făcea oricum să înnebunească, numai că nu catadicsea nici să treacă strada. Și mulți nu-i plăcuseră după ce împlinise cincisprezece ani. Astfel legenda că ar fi fiica unei doamne din lumea mare se destrăma, căci este cunoscut faptul că aceste doamne se dau cu o dezinvoltură greu de egalat.

Dar, deși retrospective, acestea nu sunt vorbe în vânt. A fost subiectul de conversație dintre Dindo și Șobolan în timp ce pregăteau cafeaua pe mașinuța de spirt (aceea pe care fusese arsă o bunică, vă amintiți?) și o sorbeau așteptând ca toate luminile de la casele din jur să se stingă și ca tăcerea să se lase peste Governo Vecchio.

— Iată că și Cleofe s-a culcat, spuse Șobolanul.

— Să mergem atunci, spuse Dindo, dacă mai stăm aici capăt un tignafes de Saint Bernard.

Șobolanul coborî primul, agil și tăcut, și dispăru în umbra acoperișului.

— Așteaptă, spuse Dindo cu voce înăbușită.

Își dădu drumul în jos atârându-se de balustradă și reuși să prindă cu picioarele burlanul streșinii. Pentru această „ieșire” își pusese un tricou în dungi, de proveniență îndepărtată, pescuit din boarfele „muzeului” său. Se pare că aparținuse unui hoț vestit, curățat de un complice cu o lovitură pe la spate. Dar cum nu era dintr-o lână bună și moliile o roseseră în mai multe locuri, gaura fatală nu se mai vedea,

pierdută printre atâtea rupturi.

Străbătură de-a bușilea panta acoperișului, după care începu partea cea mai acrobatică. Mai întâi Dindo se puse capră iar Șobolanul se urcă pe umerii săi ca să se prindă de streășina acoperișului următor, dar în grabă puse un picior pe fața lui Dindo, ceea ce n-ar fi fost nimic. Alunecarea se produse din cauza unui șiret de la un pantof al Șobolanului care gădilă atât de tare nasul, apoi urechea, apoi ochiul stâng al lui Dindo, încât acesta începu să tremure, să se strâmbe în fel și chip, să se ferească de infernalul și vicleanul șiret până ce își pierdu echilibrul, strănută, derapă și dacă în calea lui nu întâlnea un coș zidit trainic sfârșea printre pisicile din fundătură care, înfometate cum erau, i-ar fi făcut o primire entuziastă.

Șobolanul înjură sălbatic și, ușor ca un fulg, își dădu drumul să cadă pe olanele de pe coamă.

— Ce pisicii mei faci măi, gulie bătrână, ceara măsii de baftă pe care o am eu cu tine, îi spuse pentru a-l încuraja. Hai, urcă tu primul, moșmonditule, mototolule, neisprăvitule...

Dindo fu ispitit să scoată cătușele și să-l aresteze pe loc, dar se mulțumi să-i arunce o privire feroce, își sprijini piciorul de palmele lui împreunate și cu un salt de gimnast ajunse cu coatele pe streășină. Era pe punctul de a-și sprijini fundul de primul olan când Șobolanul șuieră:

— Jos capu'... Au aprins lumina, pot să te vadă...

Într-adevăr o lumină străpunsese geamurile opace ale ferestrei ce dă pe terasa prințului. Cei doi, Dindo pe acoperiș și Șobolanul pe streășină, continuară să se uite la fereastră și Dindo observă că lumina varia ca intensitate și ca direcție, parcă s-ar fi mișcat, n-ar

fi fost fixă. Apoi, dintr-o dată, se stinse.

— Ei? spuse Dindo șoptit. Ce facem? E lume trează în casă.

— Acolo era biblioteca... Poate că prințesei nu-i este somn și s-a dus să ia o carte... Oricum am ajuns și n-aș mai da îndărăt nici dacă s-ar scula din morți bătrânul prinț.

— De acord...

Dindo se simțea animat de instincte eroice și criminale. Îl fulgeră gândul că dacă l-ar vedea Adriana ce face, s-ar îndrăgosti iar de el, pentru că era o romantică și în filme ținea întotdeauna cu cei răi și nu cu eroii pozitivi. Dar Șobolanul aluneca acum înspre terasa de la etajul întâi. Sări parapetul și se repezi spre ușa-fereastră. Dindo îl urmă, mergând tiptil în fâșia de umbră pe care lumina lunii o desena net de partea cealaltă a parapetului. Șobolanul puse o fâșie de plasture în lungul geamului, lângă mâner, apoi scoase din buzunar un diamant și făcu o tăietură ovală. Împinse cu degetul mare și bucata de geam se desprinsese din fereastră și oscilă cu grație, asemenea unui obiect cinetic de Calder, jucăriile acelea geniale ce costă două mii de dolari la New York și o sută de lire italiene la papetăriile din Quarticciolo.

Apoi Șobolanul își trecu mâna prin orificiul oval, învârti mânerul și zăbovi în prag, pentru a-i prezenta lui Dindo onorurile casei, dar nu dintr-o paradă de politețe, ci pentru că Dindo avea lanterna electrică iar

Șobolanul nu voia să-și izbească țurloaiile de vreo mobilă.

Atelierul era în realitate o cămăroaie goală și încărcată în același timp. În afara ferestrei dinspre terasă prin care trecuseră cei doi prieteni, avea o ușă înspre scările de serviciu, o ferestruică în partea opusă, prin care se putea zări coridorul de la scara principală, și un mic cămin cu aer pașnic, cu o calotă mare, plină de praf.

Aceasta în privința arhitecturii. Cât despre mobilier, acesta era foarte aproximativ și constă dintr-un imens divan spălăcit, dintr-un mare cuptor electric sprijinit de peretele corespunzător scării principale, din câteva torsuri groase cu înfățișare brutală, împrăștiate, o cadă mare de ghips pe jumătate calcificat și nenumărate vase mici, statuete, schițe de teracote coșcovite sau crăpate. Decorul era completat de un întrerupător enorm la care Dindo se uită cu tristețe.

— Cretinul ăsta, observă el, pune cada de ghips lângă cuptor... Și pe deasupra pe partea unde bate soarele... Uită-te și tu ce chestii afectate, ce imprecizie... Treabă de diletanți sau de înapoiați... Cu un cuptor ca ăsta, unde-l poți turna până și pe Perseu... Trebuie să fie unul din nenorociții ăia cărora ar trebui să li se interzică prin lege să se ocupe de artă, care ar trebui să putrezească într-o arhivă ca să-și câștige pâinea. În loc să se bucure de un atelier ca ăsta... Ai văzut ce terasă? De-aș avea-o eu... în locul balconașului unde, de câte ori pictez, trebuie să stau cu un picior înăuntru și unul afară de teamă să nu se prăbușească...

— Cine poate, oase roade, îl consolă Șobolanul. ăsta a venit aici acum șase luni, a adus sus cuptorul,

cioturile astea de statui pe care eu cred că le-a cumpărat la talciocul de la Porta Portese, dar să mă trăsnească pe loc dacă am văzut ieșind vreodată ceva terminat de aici... Divanul ăsta i l-am vândut eu pentru zece mii de lire și cred că doarme pe el iepurește după cum este de sprinten. În schimb, i-am spus, aduceți-mi câte o ceramică frumoasă, o statueta sau o vază... Pe aici trec destui cretini care vor lucruri moderne... și pe urmă asta vă poate face publicitate. Daaa, a spus el, care e un tip dulceag, pomădat, cu umerii îndesați. Cum l-ai văzut tu, așa l-am văzut și eu...

— Într-adevăr, nu l-am văzut niciodată, spuse Dindo care se uita cu dezgust la teracotele și fragmentele împrăștiate, dar după cum mi-l descrii este un tip antipatic... Dar spune-mi, ce facem aici?

— Ne tragem răsuflarea, spuse Șobolanul, acum începe partea a doua... Tu ce crezi, pe unde trecem?

— Pe ușă, sper, spuse Dindo impresionat. Prin ferestruică n-aș putea să trec nici măcar cu capul.

— Total inexact, frățioare, spuse Șobolanul, și un zâmbet rar îi luminează fața de obicei întunecată, vino după mine, pe aici...

Dintr-un salt ajunse la șemineu, se cățăără pe niște ieșituri ale cărămizilor și dispăru prin calotă. Dindo rămase ca un cangur, vreau să spun cu expresia uimită a unui cangur.

— Hei, spuse cu voce tare, băgându-și fața dedesubt, dar cu prudență.

Șobolanul întinse mâna invitându-l să urce. Dindo apucă mâna și se pomeni în echilibru pe un fel de bordură care mergea de jur-împrejurul părții interne a calotei. Se uită în jos și văzu pirostriile și cremenea. Se uită în sus și mai erau douăzeci și mai bine de

centimetri înălțime. Era o chichineață, nu o anticameră, desigur, dar te puteai sprijini și mișca. Dindo se răsuci și îl văzu pe Șobolan că rânjește.

— Ai văzut, burtosule? Ți închipuiai tu cu tona ta că te faci hornar? Hai, dă-i bătaie... Acum fii atent, urmează zece trepte...

— Dar tu cum de știai de trecerea asta?

— Ți-am spus că în copilărie mă jucam cu Edoardo, stricatul ăla pe care l-ai văzut în prăvălie, și cu sora sa... și înțelegi că atunci când nu ne ajungea curtea, mergeam sus pe scara de serviciu... Ei locuiau în palat, îi cunoșteau toate ungherele, toate crăpăturile... Și într-o zi am descoperit că din șemineul din anticameră dădeai în calota căminului de la etajul de dedesubt... Eu am făcut descoperirea în timp ce ne jucăm de-a v-ați ascunselea... Pe urmă era o distracție să mergi sus jos, să-i faci farse bătrânului prinț pe care și atunci îl vedeam bătrân, și zău că era... Și acum mi-am adus aminte... Adică și-au adus aminte ei, cei doi nepoți.

— Am înțeles, spuse Dindo oarecum rușinat, gândește-te că am pierdut o oră studiind într-un cărțoi topografia palatului... Povestea asta cu șemineul nici nu era amintită...

— Ce vrei să știe ăia care scriu cărți, spuse Șobolanul cu suficiență, e nevoie de experiență directă...

— Crezi că nătăflețul ăla de ceramist n-a descoperit și el trecerea?

— Nu, spuse Șobolanul încrezător, dacă-i vezi mutra îți dai seama că nu este în stare să descopere nici gura Simplonului... Dar acum liniște și calcă hoștește că dacă prințesa este încă trează ne aude și adio...

— Ciudat, murmură Șobolanul ajungând în calota bordisită cu lemn care ieșea într-un perete al anticamerei, aici au schimbat totul...

Scrută întunericul, dar era un întuneric relativ pentru că printr-una din ferestre venea lumina lunii care arunca un fel de fosforescență lăptoasă peste mobile și obiecte. Șobolanul alunecă ușor pe podea și Dindo îl urmă cu oarecare efort. Se aflau într-un salon mare cu mobilele acoperite de huse, semănând cu niște fantome în timpul unei recepții tăcute de familie. Nu s-ar putea spune că Dindo era un fricos, dar nici nu se putea afirma că era vesel și încrezător în soartă. Ici un fotoliu încotoșmănat îl amenința cu brațul său lucitor, colo un divan obez părea o odaliscă lascivă, mai încolo un orologiu oprit se înălța așinându-i calea și un rând de taburete, măsuțe, fotolii joase, acoperite cu huse păreau că au de gând să-l sfâșie dintr-o clipă într-alta. Șobolanul se mișca cu destulă dezinvoltură, dându-și aere, dar regăsind totodată amintiri din copilărie.

— Uite, mormăia mânios, aici era un cipendal⁹ de mare valoare, cu lucrătura în argint... Unde l-or fi vârat?... Probabil în pivniță... Prințesa asta este o snoabă nenorocită, îi place mobila suedeză... Dar

⁹ Chippendale - stil englezesc de mobilă, de mare fantezie, din acaju.

scrinul olandez și fotoliile care-l încadrau unde-or fi acum? Te apucă nebunia... Vezi de ce ar trebui să li se ia nobililor până și suporturile pentru șervețele...

— Cum de nu ți-a trecut prin minte până acum să profiți de experiența ta?

— Pentru că nu iau niciodată de la prieteni... Bătrânul prinț, zbată-l Dumnezeu în fundul iadului, era, într-un fel, un prieten... Când eram mic îmi dădea întotdeauna bani, iar când am fost militar a avut grijă de mama, a ajutat-o cu bani... A fost un porc de câine pentru că nu trebuia să se însoare cu asta, dar cu mine s-a purtat bine... ca și eu cu el, cât a trăit... Ssttt...

Se opriă. Șobolanul trăgea cu urechea. Din fundul coridorului ajungea până la ei o șopoială înfundată. Șobolanul își pipăi buzunarul în care ținea sticluța cu cloroform și tamponul de vată, îi făcu semn lui Dindo să-l imite și își scoase pantofii. Înnodă cu fundă cele două șireturi, apoi și-i agăță de gât... Dindo purta mocasini pe care-i vârî în buzunarele de la spate ale pantalonilor. Apoi, tăcuți ca niște furnici, se puseră în mișcare. Dindo se oprea din când în când pe coridor în fața portretului sever al unui strămoș sau în fața unei armuri, dar Șobolanul parcă se afla printre cunoscuții din Governo Vecchio.

Cum dădură colțul coridorului, Șobolanul se opri. De la o ușă din fund venea o rază de lumină. Îi făcu semn lui Dindo să-l aștepte și înaintă singur, lipit de perete, până ce ajunse la ușă. Îngenunche se lăsă în jos dispărând în întuneric și privi înăuntru.

Prințesa stătea întinsă pe pat într-o poză ambiguă, dezgolită până la șolduri, și fumând dintr-un lung țigaret spunea cu o voce caldă și insinuantă: „...este o experiență pe care o femeie inteligentă, o femeie cu

sensibilitate, n-o poate refuza...” și tot în pat, dar la celălalt cap, jucându-se cu fermoarul rochiei se afla o femeie cu ciuf blond și ochi negri, îmbrăcată în roșu, cu un decolteu ascuțit ce excludea orice tip de sutien, cu picioarele încrucișate până la jartiere și cu un pahar de whisky în mână.

Șobolanul se târî îndărăt, se dezdoi, merse cu grijă de-a lungul peretelui până ce ajunsese lângă Dindo. Îi făcu semn să se întoarcă și după ce dădură cotul coridorului îi spuse printre dinți:

— E trează ca un greier, și pe deasupra sunt două... Nu-i nimic de făcut, drace, când se întâlnesc două spurcăciuni ca astea. Ne întoarcem...

— Și testamentul?

— Se descurcă ei... Pe ălea două ar trebui să le omori ca să adoarmă. Pe urmă mai este și camerista care doarme deasupra, ar auzi strigătele și ar trebui omorâtă și ea, și, cinstit vorbind, trei femei sunt cam multe pentru cinci sute de mii de lire...

— De acord, spuse Dindo și se opri în fața șemineului ca să-și pună mocasinii. Dar Șobolanul îi opri mâna:

— După o noapte împruțită ca asta, spuse Șobolanul, cu banii pe care i-am cheltuit, cu frica pe care am tras-o, cu vânătăile de la țurloaie, și toată oboseala pe degeaba... Nu, scumpul meu, eu unul cu mâinile goale nu plec... Vezi tu, cum ți-am spus, de la bătrânul prinț n-aș fi furat un ac, dar de la târătura asta de prințesă care în loc să doarmă încearcă să-și ademenească prietenele, pe toți dracii, aș fura și cămașa de pe ea... Aici este o bibliotecă și cu toate că sunt cărți grele și nu slujesc la nimic, cărțile sunt o marfă bună... Am un prieten la Fontanella Borghese care face negoț cu cărți... Măcar cheltuielile să le

scot, căci oboseala și restul...

Dindo vru să obiecteze, dar Șobolanul se și îndreptase către o ușă din fund și se văzu nevoit să-l urmeze. Biblioteca era o încăpere lungă, cu pereții complet acoperiți de rafturi înalte. La capătul celălalt se afla fereastra, cu perdelele lăsate, încât Șobolanul se împiedică de ceva și Dindo aprinse lanterna.

— Cum dracu' țin ăștia covoarele? începu Șobolanul dar se opri.

Lanterna mână de mână tremurătoare a lui Dindo prinse în raza ei mai întâi un pantof, apoi un pantalon cu un picior înăuntru, apoi restul. Rămășițele muritoare ale inspectorului Melsio de la Societatea de Asigurări Mondo, care strângea în mână o lanternă făcută zob și pe fața căruia stăruia încă un zâmbet, căci cu siguranță își reînnoise propria poliță cu câteva zile în urmă prevăzând și cazurile de moarte violentă...

Dacă i-ar fi catapultat cineva n-ar fi ajuns pe balconul lui Dindo atât de repede cum au făcut-o acum. O rupseseră la fugă, ca la o comandă, pe terasa mare unde fluturau încă cearceafurile, se lăsaseră în jos pe acoperiș, apoi pe cealaltă terasă, pe acoperișul de dedesubt, apoi pe coamă, pe streășină și în cele din urmă pe balconașul salvator.

Primul lucru pe care-l făcu Dindo, fu să înșface sticla de *mistră*, să tragă un gât zdravăn și să i-o paseze Șobolanului care, după ce bău cu un aer expresiv i-o înapoie.

Dindo scurse ultima picătură și spuse:

— S-a terminat.

— Văd, răspunse Șobolanul.

Dindo dădu din cap.

— Nu sticla... Toată treaba asta, și destul de grav... S-a zis cu cariera mea...

— Ce carieră? întrebă Șobolanul bănuitor.

Dindo se salvă în corner cum făcea cu Adriana după o frază imprudentă, tuși, își suflă nasul pentru a câștiga timp și pe urmă, arătând cu un gest tragic tablourile agățate pe pereți, șevaletele și peisajul neterminat spuse:

— Cariera mea de pictor... Se vor face cercetări, am să fiu implicat... Tu n-ai de unde să știi ce nemiloasă este lumea artistică...

— Haida de, spuse Șobolanul. Nu văd cine va

povesti lumii tale artistice că ai făcut o expertiză arheologică într-un palat din timpul Renașterii, în timp ce stăpâna era ocupată cu o prietenă...

— Este adevărat, spuse Dindo, dar presupune că ne-a văzut cineva... că blestematul ăla de Carrù, sau cum naiba îl cheamă, ne ia încă o dată la întrebări... Tu nu ai un alibi... l-ai luat pantofii nevستی-tii dar nu poți spune că ai petrecut noaptea în patul conjugal și nici eu...

— Cum? întrebă Șobolanul privindu-l pieziș, și tu ești însurat?

— Și eu, admise Dindo. Scoase verigheta din buzunărașul de la pantaloni și o puse în deget. Cum trecea de piața Argentina și-o scotea, ca într-un ritual de scamator, pentru ca să și-o pună întotdeauna la loc pe drumul de întoarcere. Devenise un obicei statornic ce-i dădea un sentiment de libertate psihologică. Nu că ar fi profitat prea des. O făcuse de cel mult zece, douăsprezece ori în zece ani cu tinere pictorițe, cu câte o clientă mai coaptă, dar plină de *verve*, însă verigheta în deget îi amintea prea mult de Adriana, de arhivă, de treptele de salarizare și îl făcea să aibă remușcări pentru fiecare chirie plătită evreului cel mărunțel sau pentru fiecare tub de vopsea pe care îl cumpăra. Fără verighetă era fără uniformă de soț, se afla într-o scurtă permisie, era o altă persoană, un pictor și un fluieră-vânt. Acum toate acestea luaseră sfârșit. Când șeful va afla că se lovise de un alt cadavru, în timpul unei operații dubioase, se va înfuria îngrozitor.

— Știi cumva cum sunt insulele Trefniti? se adresă Șobolanului care fuma în tăcere, tolănit în fotoliul său preferat.

— Știu că mai înainte era un penitenciar politic, dar

acum locul este plin de turiști. De ce mă întrebi?

— Am vaga idee că după toate acestea mă voi retrage acolo.

— Nu exagera. Vezi bine că și eu mă gândesc... Facem așa, am petrecut noaptea în casa Granatinei, ca s-o consolăm și pentru că-i era frică să rămână singură până ce unchiul nu-și găsea odihna de veci.

— Crezi că fata va fi de acord?

— Sigur. Cum aș fi și eu mâine dacă ar avea nevoie.

— Atunci să mergem fără a pierde o clipă.

Casa lui Romolo era ultima, înainte de a ieși în piața Orologio. Cei doi prieteni se furișară ca două feline și ajunseră sub ferestre. La una din ele se vedea o ușoară lumină prin obloane. Șobolanul luă o mână de pământ și o aruncă în oblon. Pe urmă mai aruncă una.

Fereastra se deschise și apărură capul Teresei cu părul despletit și boticul somnoros.

— Ce este? Întrebă ea încet.

— Urgent, spuse Șobolanul.

Teresa le făcu semn să aștepte și dispăru. Cei doi se îndreptară spre ușa de la intrare care se deschise după puțin timp. Teresa coborâse în picioarele goale, cu un șorț cu pieptar peste cămașa de noapte.

— Ești singură?

— Ce te-a apucat? Normal că sunt singură...

Teresa era foarte ofensată.

— Trebuie să-ți vorbim, du-ne sus.

— Pe amândoi?

Teresa îi aruncă o privire puțin cam neîncrezătoare lui Dindo, apoi o luă înainte. În cameră domnea o mare dezordine. Sertarele fuseseră golite, iar lucrurile zăceau vraște pe patul lui Romolo.

— Alegeam lucrurile pe care Romolo le-ar fi luat cu el, spuse Tritrì. Nu credeam să aibă atâtea hârtoage.

— Pune tot, sugeră Șobolanul, lada este destul de mare.

— Nu cât un dulap. Și pe urmă nu este drept. Aici este chiar și o factură ce trebuie plătită... Vrei să-l trimit pe lumea cealaltă cu datorii?

— Asta e, spuse Dindo, un alibi de genul ăsta va fi și mai plauzibil.

— Care alibi?

— Am dat de bucluc, Tritrì, spuse Dindo, și avem nevoie de un loc unde să fi petrecut noaptea... de la miezul nopții până în zori. Acum este aproape trei, înțelegeți? Astfel că dacă ne interoghează bestia aia de Carrù, îi spunem că am fost acasă la tine și te-am ajutat să aranjezi hârțiile bietului Romolo.

— O să fie greu să vă creadă, răspunse Tritrì, deoarece nu sunt nici zece minute de când Carrù a plecat de aici.

O tăcere care nu ar fi fost nelalocul ei în Antarctica înainte de expediția lui Byrd se lăsă în încăpere și îngheță inima celor doi prieteni.

— Hei, spuse Teresa, luând un teanc de scrisori legate cu o panglică decolorată, ce se întâmplă, v-ați înghițit limba?

— Am mierlit-o, spuse Șobolanul.

Dindo se mulțumi să încuviințeze.

— Nu vorbi urât, Șobolane, spuse Tritrî, ce vină am eu că ăla a venit la unsprezece și jumătate, cu scuza că-mi prezintă condoleanțe și pe urmă a început să mă ia la întrebări despre o grămadă de lucruri de care habar n-aveam? De ce credeți că m-am hotărât să pun la loc toate lucrurile astea? Pentru că mâine dimineață domnul Carrù se întoarce cu un mandat de percheziție și ia cu el tot, fiindcă, după teoria lor, Romolo a fost omorât din motive politice și bătrânul prinț a nimerit acolo din pură întâmplare... De-aia vrea să scotocească printre hârtii, să vadă cu cine se vedea unchiul Romolo, să interogheze lumea... Ce mai, ce trebuie să facă unul care ia leafă ca să-și vâre nasul în buzunarele oamenilor, chiar și când sunt goale.

— Precise, ce te-a întrebat? se informă Dindo.

— Precise, doar un singur lucru... Dacă vreau mâine să merg la Fregene cu el. Restul numai generalități, aluzii, întrebări viclene, amintiri personale. Este un tip

atât de în doi peri și de prefăcut că n-aș merge cu el nici măcar în *Piazza del Popolo*, la un miting.

— Dar de noi nu te-a întrebat nimic?

— Ba da... pe departe... Ce fel de tipi sunteți, dacă vă vedeți des cu Romolo și dacă tu, Dindo, ai o amantă prin partea locului.

— Și ce i-ai răspuns?

— I-am spus că sigur că da, pentru că ești singurul care nu-mi faci curte, spuse Tritrì cu un aer malițios și indiferent.

— Frumoasă poveste, gemu Dindo luându-și capul în mâini.

În clipa aceea Tritrì observă verigheta din deget.

— Nu-ți fie teamă, spuse ea aspru, nu i-am spus nimic. I-am spus că te cunosc puțin. Eu îi cunosc puțin pe toți și nu-mi amintesc mai nimic din ceea ce se petrece în jurul meu, când este vorba de Carrù și de cei de teapa lui.

— Inimă de aur, spuse Șobolanul, care rămăsese tăcut, sugându-și un deget sucit în timpul acrobațiilor pe acoperișuri, dar nouă ne-ar folosi enorm ca tu acum să-ți amintești bine un lucru... că în momentul acesta, după ce am venit noi, stai puțin, acum că e ora...

Cu precauție scoase afară din buzunar un ceas care umplu camera cu strălucirea sa, un ceas de aur, vechi ca aspect, cu o stemă pe capac. Dindo sări ca o pisică, și după cum se știe pisicile sunt mai iuți decât șoarecii când țâșnesc.

— Rușine, îi spuse cu uitătura pe care o folosea pentru Dany în anumite ocazii. Ai spus că niciodată n-o să furi ceva de la bătrânul prinț.

— Cât trăia, se grăbi să limpezească lucrurile Șobolanul. Dar pe ăsta i l-am suflat de la brâu atunci

când l-am găsit la capătul scării... hmmm, îți amintești... pentru a-l ajuta...

— Îmi amintesc, nerușinatele! Bine că nu ți-ai lipit gura de a lui ca să-l ajuți. L-ai fi lăsat fără proteză.

Șobolanul lăsa capul în jos, rușinat. Dindo se uită la cadran. Arăta unsprezece și treizeci și cinci. Îl scutură, încercă să-l întoarcă, dar nu scoase niciun tic. Trebuie să se fi oprit odată cu inima bătrână a stăpânului său când acesta se rostogolise pe scări. Dindo i-l înapoie Șobolanului.

— Va trebui să-l ții numai ca amintire.

— Îl dau la reparat, spuse Șobolanul băgându-l în buzunar. Astăzi n-am avut timp, fir-ar să fie... De azi dimineață de când combatem... În orice caz, Granatina, ascultă și bagă bine pe urechi. Noi am venit la tine pe la trei, și în timp ce urcăm scările tu ai auzit un urlet îngrozitor venind dinspre palatul bătrânului prinț, de acord? Te-ai speriat și ne-ai spus de ce. Atunci noi am început să discutăm și Dindo susținea că este o pisică în călduri, iar eu un somnambul pradă unui coșmar, de acord?

— Era o pisică, pe-onoarea mea, spuse Dindo.

— Un somnambul, un vârcolac, un pricolici, replică Șobolanul.

— O pisică.

— Terminați odată, spuse Tritrî cu mâinile în șolduri. Nu spun nimic dacă nu-mi povestiți tot... și fără cioace.

— Bine, spuse Dindo, n-ai un strop de *mistrà* ca să dăm căldură vorbelor?

După ce Dindo termină de povestit, Granatina ridică din umeri:

— Asta-i tot? spuse. Mare brânză ați descoperit voi doi. Că manechinul ăla de prințesă este lesbiană asta

o știu și țâncii din Governo Vecchio... Ceea ce nu știți voi este că pe lângă femei îi plac și bărbații. Mai cu seamă sculptorul de la primul etaj.

— Nu, nu știam, spuse Șobolanul, dar tu ești sigură?

— Ca și cum mi-ar fi povestit-o ei. Ba mai mult, i-am văzut.

— Când?

— Să tot fie două luni... Știi că atunci când mi se întâmplă să am nevoie de un bănuț, mă descurc. Așa că, uneori o ajut pe Prudenziانا să măture scările sau să spele rufele... Și de multe ori am făcut ordine în atelierul sculptorului, treabă pe care o face Prudenziانا...

— Și îl cunoști? Ai vorbit cu el?

— A încercat el, pe urmă s-a răzgândit, deși prințesa...

— Spune, spune mai departe...

— E puțin de spus. Odată măturam și voiam să spăl pe jos... El lucra fără să scoată o vorbă pentru că înainte cu două zile dăduse câteva rateuri care sfârșiseră în cadă... așa că eu, fără să spun că mă întorc cu rumegușul, cobor la Prudenziانا lăsând ușa întredeschisă. Când mă întorc prințesa era întinsă pe divan și el o săruta. M-au auzit, și-au aranjat rapid ținuta, dar eu îi văzusem. M-am făcut că plouă, mai ales că începuseră să-și vorbească cu dumneavoastră și să pălăvrăgească despre sculptură și alte nerozii... Pe urmă, la un moment dat, prințesa m-a întrebat dacă pozasem vreodată ca model și dacă nu era cazul să mă dezbrac pe loc să vadă cum eram făcută, după canoanele lui Canova sau după cele ale lui Dupré. Le-am spus că arătam așa cum mă făcuse mama mea și am plecat, dar nu există nici cea mai mică îndoială că

sunt cuplați... Pe deasupra, acum că mi-ați spus de coșul dintre cele două șemineuri înțeleg cum a ajuns prințesa în atelierul sculptorului fără ca eu s-o întâlnesc pe scări...

— Nu-ți trecuse deloc prin minte? întrebă Dindo.

Granatina ridică din umeri.

— Pe mine nu mă interesează cum își face o femeie meseria, îmi ajunge să știu că și-o face.

— Ce anume? spuse Dindo, care era cu gândul aiurea.

— Meseria. Și mi-ar mai plăcea să știu, dragă Dindo, că nevastă-ta ți-o coace. Și acum plecați că vreau să dorm. Mâine dimineață la șapte e înmormântarea și eu va trebui să duc tot greul.

Furgoneta mortuară a primăriei coti pe strada Vasca Navale și mări viteza. În spate, camioneta lui Publio plină cu prieteni ce ședeau pe ladă, zdruncinați și cu o figură de circumstanță. Teresa, care își pusese un vâl negru peste rochia ei de toate zilele, de lucru ca și de sărbătoare, ținea în mâini un pachet înfășurat într-un ziar, în care se aflau larii transferabili ai lui Romolo. Scrisori și fotografii, legitimații ale asociației „*Spartaco e Libertà*”, o cravată galben-roșie pe care și-o punea duminica pentru a merge la meci și alte fleacuri mărunte. În plus, avea un buchet de anemone pe care i-l dăduse Prudenziانا, cu o lacrimă tremurândă pe marginea cupei. Îi dăduse și o mică fotografie a lui Romolo în ținută de bersalier¹⁰, de pe care ștersese dedicația. În felul acesta Teresa luase la cunoștință că în urmă cu treizeci și cinci de ani Prudenziانا fusese o blondă frumoasă, și ea în perfectă cunoștință de cauză de trecerile tainice din palatul bătrânului prinț.

— Gonește ca un nebun, mormăi Șobolanul lovindu-se cu capul de una din barele ce susțineau prelata, la prima groapă lada se face praf.

— Abia aștept să scăpăm și de asta, spuse Dindo, sunt frânt după osteneala de azi noapte.

În afara lui Publio aflat la volan și a Teresei, în

¹⁰ Soldat italian de infanterie ușoară.

camionetă mai erau Dindo și Șobolanul. Apoi Amerigo ținând în brațe butoiășul, Filiberto Carăgunoaie, care ținea bidonul cu benzină și Nano Laudă-mă gură care nu făcea parte dintre prietenii apropiați, dar le împrumuta o altă camionetă de care aveau nevoie la orele nouă.

În curând se zări marea, o lungă fâșie scânteietoare ce mărginea terenurile cu vegetație arsă și Publio apăsă pe accelerator până la fund, depăși furgoneta primăriei în curbă și semnalizând din toate luminile de poziție, claxonând ca un disperat, îi bară drumul.

Cioclul se dădu jos, clipind des din ochi din cauza luminii. Coborî și Publio, iar ceilalți, cu încheieturile înțepenite, săriră unul după altul din camionetă.

— Aici este bine, spuse Publio, dați-i bătaie.

Ceilalți îi dădură o mână de ajutor, afară de Dindo care cerceta peisajul. Teresa nu se mișcase de la locul ei de lângă șofer. Șobolanul și Amerigo scoaseră din ladă manechinul plin de pământ și de cârpe pe care-l aranjaseră ca să aibă aceeași greutate, în timp ce cioclul primăriei deșuruba capacul coșciugului de fag, transpirând sub șapca uniformei. Era un roșcovan posac, pistruiat, neîndemânatic. La jumătatea lucrului se întrerupse și întrebă:

— Da' unde-i fata?

— Grăbește-te, spuse Publio, după, vorbim și de fete.

Ultimul șurub fu, în sfârșit, scos și capacul fu dat la o parte. Prietenii lui Romolo se aplecară să-i ridice rămășițele pământești cu grijă afectuoasă și Amerigo smulse giulgiul care-l acoperea. Se auzi un urlet de mânie și de consternare, se traseră cu toții îndărăt și dădură drumul unui cor de înjurături care puse cap la

cap ajungeau până în străfundurile iadului. Primul care se repezi la cioclu fu Publio... Îi înfipse mâna în gât și îl trânti de camionetă.

— Nenorocitele, cretinule, urlă.

Ceilalți îl blagosloviră cu epitete mai violente în cor, apoi separat. Dindo dădu fuga și începu să împartă lovituri în dreapta și în stânga, până ce învălmășeala din jurul ciocului păgubos se potoli. Tritri coborâse și ea, cu pachetul, cu anemonele și cu părul fluturând.

— Ce s-a întâmplat? Ați înnebunit? Vreți să vă audă îngrijitorii de la cabinele de pe plajă și să vină încoace?

— S-a întâmplat, spuse Publio, răsuflând din greu și cu ochii în flăcări, că nenorocitul ăsta a încurcat coșciugele și uită-te și tu pe cine ne-a adus să incinerăm!

Dindo holbă ochii. Calm, cu capul ușor înclinat într-o parte din cauza hurducăturilor, în locul necioplitolui cadavru proletar al lui Romolo, tinichigiul, se afla cel al bătrânului Prinț: îmbrăcat în frac și cu pieptul plin de decorații, părând că-și râde de situație cu o expresie plină de distincție.

— Și acum? spuseră doi sau trei.

Cel mai îngrijorat era Nano Laudă-mă gură, care se uita la ceas.

— Acum nu-l putem duce înapoi. Funeraliile prințului sunt la ora zece și probabil că în clipa asta o mulțime de aristocrați doborâți de durere semnează în registrul de condoleanțe și povestesc întâmplări hazlii din viața defunctului, spuse Șobolanul.

— Dar nici nu-l putem lăsa aici, spuse Filiberto Carăgunoaie, primul care trece pe aici pune mâna pe tinichelele astea frumoase și e păcat.

— Sunt imitații, spuse Dindo brusc. Unde și când ai

mai văzut tu că se pun în pământ briliantele cum pui semințele de dovleac? Și ca să punem punct, am făcut-o de oaie. Să ne întoarcem îndărăt fără să mai stăm o clipă pe gânduri. Cu fiecare pas pe care-l facem se înmulțesc și capetele de acuzare împotriva noastră de încep să cred că nu scapă de închisoare nici măsuța cu trei picioare în jurul căreia ne vor evoca peste o sută de ani, bineînțeles...

Toți bătură în lemn. Apoi îl ridicară pe bătrânul prinț și îl puseră în ladă. Cioclul aranjă manechinul în coșciugul adevărat și se întoarse la volan. Apoi, pornind motorul, se uită rugător la Granatina:

— Cum lucrurile tot nu se mai pot schimba... încercă el.

Publio își vârî fața lată și mânioasă între Granatina și portieră:

— Dacă nu-i dai drumul, îți dăm foc și ție și lădoiului tău. Mișcă, tâmpitule, vierme nenorocit, scursură omenească!

Bietul om nu putu să mai îndure și ultima insultă și porni ca din pușcă. În curând deveni un punct negru pe panglica de asfalt. Locul ales de Publio cu o zi înainte, era un luminiș la câteva sute de metri de mare, dincolo de o sârmă ghimpată. Era presărat de petice negre, arse, pentru că aici se făcuse cărbune. Ritul se desfășură fără formalități excesive dat fiind că era vorba de un surogat. La un moment dat Amerigo luă butoiașul în brațe și spuse:

— Bătrânul prinț era abstinent... Nu vi se pare că stricăm orzul pe găște și-l mâniem pe Dumnezeu?

— Ce nu s-a făcut o să se facă, spuse Publio. Este drept atunci, zic eu, ca bătrânul prinț să bea cu noi mort, dat fiind că viu n-a vrut să bea niciodată.

Destupă butoiașul și stropi lada. Apoi băură cu toții.

Șobolanul rosti mica orațiune funebră, fiind cel care cunoștea cel mai bine pe defunct, dar Teresa refuză să pună în ladă legătura cu amintiri. Puse doar anemonele pentru că, potrivit confidențelor Prudenzianei, se pare că în tinerețe îi trezise într-un fel interesul stăpânului său. Apoi Filiberto Carăgunoaie goli bidonul de petrol și Dindo fu însărcinat să pună focul, pentru a nu rămâne în afara praznicului.

O jumătate de oră mai târziu se îndreptară spre furgoneta lui Publio. Filiberto Carăgunoaie rămase un pic să mai arunce o ultimă privire, împrăștiind cenușa și tăciunii, în speranța că măcar o decorație era autentică: degeaba însă, totul era tinichea.

Mașinile ajunseră în Piața dell’Orologio unde erau înalte fețe bisericești în veșminte de gală, șase categorii de preoți fiecare cu clericii săi speciali, și o vânzoleală de nobile doamne în negru și de nobili domni cu țilindru și pantaloni în dungi că părea deschiderea stagiunii la operă. Prietenii noștri se întoarseră bine dispuși, inclusiv Dindo pe care vinul pe nemâncate îl cam făcea să vadă dublu și îi dădea o foame de lup.

— Eu mă duc acasă, îi mărturisi el Șobolanului, și îmi pun doi cârnați, ba chiar trei. Briza mării mi-a făcut poftă de mâncare.

— Nu stai la înmormântare?

— Mi-a ajuns una. Dar cum de n-au plecat încă de la Santo Spirito?

Prudențiana umbla de colo până colo, făcând onorurile casei, sau mai bine zis ale curții pentru că în casă era văduva care primea lumea în prag și întindea frumoasa ei mână albă spre a fi sărutată.

— Unde l-au pus? se informă Șobolanul.

— În bibliotecă.

— Pe toți dracii, mormăi Șobolanul. În felul ăsta l-au descoperit pe milanez... O să vezi că poliția așteaptă să se termine funeraliile pentru a începe cu arestările.

— Nu, spuse Dindo. Dacă s-ar fi descoperit cadavrul n-ar fi avut loc funeraliile. Mai degrabă acum

avem confirmarea că prințesa și filfizonul ăla de ceramist sunt înțeleși între ei... așa încât cred că milanezul, până când îi găsesc un loc mai acătării, va sta în atelierul de la primul etaj, și poate chiar în cuptorul electric, care va sluji, în fine, la ceva.

În mica mulțime de lăcrimoși și de curioși care se afla în fața intrării palatului se produse o mișcare. Un dric clasa întâi extra, tras de patru cai negri cu panaș, înainta plin de coroane, de îngerași de aur, precedat de clerici cu stihar roșu, guarzi falnici cu coif și un vizitiu cu un nas caraghios ce părea a conduce un car de carnaval la Viareggio. Din mulțimea de pe Governo Vecchio se ridică un murmur de admirație și comentariile aprinse și entuziaste șerpuiră de la o fereastră la alta, din stradă la balcoane. Câteva bătrâne scosese ră macaturi în afara ferestrelor ca și cum ar fi fost o procesiune. Nevasta vânzătorului de ziare își făcuse părul permanent, negustorii stăteau în ușa prăvăliilor cu mâinile în șolduri și refuzau să servească clienții până nu trecea cortegiul funebru. Băieții se împingeau aproape de roți pentru a vedea dacă erau cai sau iepe, căci o înmormântare cu cai aduce noroc, tipul de la Loto făcea niște afaceri grozave pentru că era sâmbătă și putea să vândă tot. Dricul se opri în cele din urmă și cioclii începură să-și facă de lucru alungând copiii cu șuturi în fund. Doi copii de cor se încăierară pe chestiuni de întâietate și toată lumea află că mamele lor erau niște stricate patentate. O bătrână plânse de emoție pentru că își amintea de funeraliile tatălui bătrânului prinț și n-ar fi crezut că mai poate spera într-o altă satisfacție asemănătoare.

În cele din urmă cioclii cu pulpare negre ieșiră afară precedându-i pe purtători, care în cazul de față

erau un general cu multe medalii și arterioscleroză, roșu ca un indicator de lucrări în curs, două țănoșe mlădițe din ramura mai tânără a familiei, unul de șaizeci și șase și altul de șaptezeci și unu de ani, un gentilom obez cu perucă, și la urmă doi principii romani în uniformă de camerişti secreţi ai Sanctităţii Sale care susţineau toată greutatea bietului Romolo, blestemând printre dinţi pentru că şi-ar fi folosit mai bine week-end-ul fără mortăciunea asta de prinţ urâcios care toată viaţa trăsesese sforile ca să-i dea jos din slujbuliţă.

Pe urmă veni cortegiul rubedeniilor cu văduva în frunte. Mulţimea se agită şi comentariile se stinseră, fură reluate, explodară în cele din urmă ca un final de focuri de artificii.

- Că frumoasă mai este, Sfânta Fecioară!
- Ai văzut cât suferă?
- Fii serios, de-aia nu mai poate ea.
- Cred şi eu, cu toate milioanele alea...
- Asta se mărită iar cât ai zice peşte.
- Se duce la mănăstire.
- Ia uite la ăia din spate, ce mutre plouate...
- Sunt nepoţii. Nu pupă o liră.
- Şi aia cine e?
- Cică e cea mai bună prietenă.
- O bucăţică pe cinste, să n-am parte!

Dindo se ridică în vârful picioarelor. Prinţesa cobora ultimele trepte cu un pas maiestuos, înaltă, superbă, cu un vâl negru transparent care venea ca un bronz estival pe chipul ei foarte pur. Alături de ea cu o capă de doliu din care din când în când apărea rochia roşie, se afla Adriana, absorbită cu totul de rolul ei de damă intimă de companie, de braţul căreia prinţesa se sprijinea din când în când cuprinsă de ameţeală. Pe

cap își pusese un vâl negru de crep, din care cauză Dindo nu zări imediat părul blond, iar pe de altă parte nu și-ar fi dat seama nici dacă devenea cheală deoarece se lăsă în jos cu iuțeala unui boxeur de categorie muscă ce încearcă să eschiveze o directă și își acoperi fața, mimetizându-se între spinarea Șobolanului și șorțul lui Filiberto Carăgunoaie.

— Ce faci acolo, zezecule? spuse o voce la spatele său.

Se ridică pe jumătate și întoarse capul. Întunecat la chip și cu buzele strânse, comisarul Carrù îi dădea să înțeleagă că de îndată ce se va termina austera ceremonie, îi va face doi ochi ca un ceas de noapte.

— Unde dracu' te-ai vârat? îl întrebă Carrù scoțându-l din mulțime, în timp ce sărmanul Romolo ridicat pe brațe și împins înlăuntrul dricului își începea călătoria spre cavoul familiei. Te-am căutat peste tot. Acasă la tine nu răspunde nimeni, până și Adriana a dispărut...

„N-a văzut-o”, se gândi Dindo cu o tresărire de ușurare. Era asaltat acum de gândurile cele mai absurde, ba că n-a văzut bine, ba că este vorba de o asemănare extraordinară sau este pradă unui fenomen de autosugestie.

— Nu erai la atelier, nu erai la cârciumă, nu erai în nicio parte... Pot să știu ce-ai făcut cu Melsio, tipul acela de la asigurări pe care ți l-am trimis? Trebuia să-mi telefoneze azi dimineață sau să se afle pe aici prin jur...

— Nu l-am văzut punând piciorul prin părțile astea, spuse Dindo, fără să mintă, pentru că, într-adevăr, ultima dată când îl văzuse, milanezul era întins, cu burta în jos și cu o gaură de toată frumusețea în spinare.

— Te apucă nebunia, spuse Carrù, șeful ne pisează să ne grăbim, Societatea de Asigurări Mondo mă pistonează cu telefoane, am primit până acum o grămadă de scrisori anonime și dacă ar fi să le iau de bune, ar trebui să arestez o sută de făptași, inclusiv ministrul de interne. Tu ce ai făcut? Ce-ai aflat? Ce-ai

descoperit?

— Am descoperit, spuse Dindo că ești o pușlama clasa întâi... Dai buzna în miez de noapte în casa unei fete orfane și singure, atentezi la pudoarea ei în timp ce biata copilă se ocupa de memoria unchiului ei și o inviți la orgii pe malul mării în ziua înmormântării...

— Unchiu-său pe dracu', spuse Carrù, era bărbatul ei... Află scumpul meu că țiganca, vagaboanda, șmechera asta fără pereche și-a bătut joc de voi și de toată lumea din Governo Vecchio... Și până aseară și de mine. Dar n-a ținut seamă de registrul de stare civilă, de trăsnete și de testament...

— Care testament? spuse Dindo cu ochii holbați.

— Testamentul bătrânului prinț. Teresa asta, Tritri și Granatina, fufa, trombonista, scârba asta mică este fiica unică a bătrânului prinț și dacă greșesc sunt gata să înghit o broască vie, sunt sigur că ea este aceea care a reușit să-l convingă pe Cel de Sus să trimită un trăsnet pentru a o scăpa de tată și de soț dintr-un singur foc.

— Hai să luăm un *mistrà*, spuse Dindo, sau te dobor cu o lovitură sub centură și chem ambulanța de la Sant' Onofrio. Unul din noi e nebun de legat. Trebuie să vedem care...

— Ai răbdare să-ți explic, spuse Carrù, eu nu m-am băgat niciodată în ciorbe de astea. Nu din neîncredere, ci ca măsură de siguranță. Șeful m-a chemat ieri la el și mi-a spus: „Eu cred că Baldassarre va găsi calea cea bună și va fi foarte util pentru mersul anchetei, dar cum nu poate să facă totul, fă-mi plăcerea, dragă Carrù, și intră și tu în jocul ăsta pe o altă filieră, pe cea, hai să-i zicem oficială... Scormonește un pic în trecutul bătrânului prinț, vâra-ți nasul în testament, du-te la registrul de stare civilă,

vorbește cu rudele îndepărtate care știu mai multe decât cele apropiate...” Și atunci m-am pus pe treabă și primul lucru pe care l-am făcut a fost să arunc o privire în testament...

— Unde l-ai găsit?

— Cum unde? La notarul bătrânului prinț... E la mine în buzunar.

— Arată-l, ceru Dindo.

Carrù scoase cu precauție din buzunarul hainei patru foi de hârtie cu timbru sec, din care trei erau pline de descrierea și entitatea bunurilor iar ultima conținea dispozițiile propriu zise:

„Bunurile mele vor fi împărțite după lege și după conștiință, scria bătrânul prinț, și vor fi distribuite după cum urmează: nouă zecimi din bunurile lichide, din titluri și din valorile imobiliare, ca și pietrele prețioase și obiectele mobile vor reveni moștenitorilor mei în linie dreaptă.

Ultima zecime va reveni și va fi distribuită între angajații și colaboratorii mei, cuprinși în lista alăturată...”

Urma o listă de nume cu Prudențiana în frunte, în care figurau hamali și comisionari, intendenți, contabili, valeți, bucătari și vizitii cărora aveau să le revină, potrivit calculelor notariale – cu o cifră alături – circa două milioane de căciulă, la o sumă globală de șaiszeci și șase de milioane, ceea ce însemna că întregul patrimoniu „revenind moștenitorilor săi în linie dreaptă” era de peste o jumătate de miliard, fără a mai socoti dobânda la dobândă și plus valoarea de la data din josul paginii, lângă semnătură.

— Țasta, spuse Dindo, este testamentul anterior

căsătoriei și nu are nicio valoare.

— Așa ar fi, spuse Carrù, dacă n-ar fi semnăturile martorilor.

— Romolo Fontanieri fiul lui Giuseppe, citi Dindo, de profesie tinichigiu și Bartolomeo Caccia, de profesie paracliser... Ce porcăria naibii, Romolo!

— Exact. Acuma eu am stat și m-am întrebat cum se face că un prinț de rangul lui, cu atâtea rude, prieteni și avocați a apelat la doi sărăntoci ca să-și facă testamentul de miliardar...

— Se întâmplă uneori, observă Dindo, ca să nu riște să fie tras pe sfoară, sau pentru a scăpa de flecăreli și alte asemenea povești. Cauți doi inși care te cunosc și îi pui să semneze în fața unui notar. Rudele habar nu au cine sunt și bună ziua...

— De acord. Dar când unul din cei doi crapă în aceeași clipă cu testatorul, tu ce-mi faci?

— Spun un recviem și nu-mi mai bat capul, spuse Dindo, în afară de cazul când încetezi de a mai face pe deșteptul și-mi spui clar cum stau lucrurile.

— Bine... Îl caut pe celălalt tip și cum crezi că-l găsesc? Trimis pe lumea cealaltă cu un cuțit înfipt în spinare... Cum vezi, nu fulgerul ci altcineva a căutat să scape de al doilea martor al unui testament catastrofal. Privește aici...

În ziarul de dimineață, la faptul divers, sub un titlu frapant se găsea știrea descoperirii corpului neînsuflețit al unui oarecare Bartolomeo Caccia, de 68 de ani, tăiat cu cuțitul în timpul nopții. Numitul Caccia, specifica ziarul, locuia singur și avea faima unuia care caută tovărășii masculine din lumea interlopă. Trăia dintr-o rentă viageră pe care o primea de la o bancă și fusese paracliser la biserica San Salvatore în Lauro până acum câțiva ani. Poliția a

operat unele arestări... Dindo citi articolul și îi înapoie ziarul lui Carrù care îl puse la loc în buzunar împreună cu testamentul.

— Am scotocit un pic în apartamentul paracliserului care de altfel, fusese bine răvășit de asasin... și privește un pic ce am găsit...

Deschise portofelul și scoase din el fotografia unei fete la vârsta primei cuminecături, cu o dedicație cu caligrafie infantilă: „Scumpului meu unchi, cu multă dragoste în această zi memorabilă. Teresa”. Dindo se uită mai bine și cu toate că anii fasonaseră chipul dolofan al fetei îmbrăcate în alb, o recunosc pe Tritrì. Data era de acum doisprezece ani, cu puțin înaintea testamentului bătrânului prinț. Și dedesubt era scris cu creionul, cu caligrafia tremurătoare a bătrânului paracliser: „Scumpa noastră prințesă, în ziua primei cuminecături”.

Dindo ceru un alt *mistrà* și Carrù fu nevoit să-l plătească deoarece Dindo terminase măruntul.

— Continui să nu înțeleg nimic, spuse Dindo, care este legătura? La naiba, blestemată încurcătură... Tritrì și testamentul. Romolo și paracliserul poponar... Alt cadavru căzut din cer...

— Fotografia asta, spuse Carrù, era amestecată printre altele, de sfințișori și amintiri de morți, vârate în rama oglinzii de pe comodă... Evident, asasinul căuta ceva care să-i poată dezvălui adevărul... Potrivit examenului sumar al medicului legist rezultă că bătrânul a fost omorât pe la două după-amiază, când bătrânul prinț și tinichigiul erau deja morți... Foarte posibil că a găsit ceva pentru că un sertar al comodei era golit cu totul și am găsit o bucată de sfoară ruptă cu care probabil fuseseră legate niște hârtii... Dar eu văd fotografia Granatinei și o iau, asta și pentru că...

— Pentru că? întrebă Dindo curios.

— Asta nu te privește, continuă brusc Carrù, deci mă duc la registrul de stare civilă să văd dacă paraclicerul nostru are rude apropiate și cum tot sunt aici cer și starea civilă a lui Romolo și aflu că atât Romolo cât și Bartolomeo sunt fiii aceleiași mame, căsătorită mai întâi Caccia și pe urmă Fontanieri. Mai aflu că acum vreo trei ani, deci când era aproape să împlinească optsprezece ani, Romolo Fontanieri s-a căsătorit la primărie cu Teresa Fontanieri fiica lui N.N. și a Concettei Fontanieri, moartă la naștere și totodată sora sa. Împreună cu actele era și dispensa de lege pentru consanguini, și cine crezi că erau martorii? Bartolomeo Caccia, firește, și bătrânul prinț. În felul acesta cercul se închide și cine rămâne prinsă dacă nu drăguța noastră Tritrì, asasină de primă mână, de care, naiba să mă ia, era cât p-aci să mă las prins...

— Ce număr au la Sant' Onofrio? întrebă Dindo și luă cartea de telefon. Dacă Tritrì este o ucigașă eu sunt Dracula și azi noapte am omorât câteva femei printre care nevasta și soacra.

— N-aș sta mult pe gânduri să te cred, spuse Carrù uitându-se la el cu subînțeleș, pentru că de azi dimineață nu răspunde nimeni nici la soacră-ta acasă... În orice caz, și oricâtă neplăcere mi-ar face, va trebui să-i pun cătușele Granatinei. Crede-mă că nu degeaba am făcut doi ani de curs de psihologie aplicată și criminologie... Fii atent și urmărește-mă. Bătrânul prinț îi face o fată junei Fontanieri, sora lui Romolo și sora vitregă a lui Bartolomeo. N-o poate recunoaște pentru că în vremea aceea este căsătorit și o încredințează celor doi unchi. Apoi, după ce rămâne văduv, îl mustră conștiința, dar cum este un

bătrân ipocrit n-o recunoaște oficial ci printr-un act privat încât ar trebui să iau la rând toți notarii din republică pentru a-i găsi copia. Acest act este în mâinile bătrânului Bartolomeo. Fata așteaptă să moară bătrânul prinț pentru a intra în posesia moștenirii, dar cum el este longeviv... ba, mai mult, se recăsătorește punându-i în primejdie partea de avere, studiază mijlocul de a-l omorî și de a-l curăța totodată și pe unchi, încât aceștia să n-o poată șantaja sau să aibă partea lor...

— Și de ce s-ar fi măritat cu unul din ei? Întrebă Dindo ironic.

— Pentru că celălalt era un poponar, strigă disperat Carrù, pentru că este o șulfă afurisită, capabilă de orice, chiar să producă trăsnetul de care avea nevoie, și oricum este singura care profită de pe urma acestui măcel și atunci trebuie arestată, pusă sub un bec puternic și să vezi cum spune ea tot... Este datoria mea și o voi face...

— Mai bine fă-ți un mușețel, spuse Dindo sever, ăsta este un loc serios, vorbește încet, se uită lumea la tine, te trezești aruncat afară.

— Pe dracu', spuse Carrù, vezi bine că nu e ușor pentru mine, și tu mă scoți din sărite, dar când o să-mi pice în mână, ai să vezi...

— Încearcă să pui un deget pe Granatina, spuse amenințător Dindo, și baricadele din Alger vor fi un teren de fotbal pe lângă cele ce se vor înălța în Governo Vecchio dacă te atingi de Tritrì. Ascultă-mă pe mine, dacă e să strângi pe cineva cu ușa atunci pune mâna pe prințesa văduvă înainte ca ea să pună mâna pe moștenire...

— Ușor de spus, nu... rânji Carrù. Pe urmă vii în concediu să-mi faci vizită în insulele Tremiti. Ascultă...

nimeni n-ar vrea mai mult ca mine ca Granatina să fie nevinovată, dar nu pot să stau și să aștept scăpările tale de inteligență... Nu mă port rău cu ea, fii liniștit... Vreau doar să aflu adevărul... și să pun mâna pe hârtoagele lui Romolo, dat fiind că pe cele ale lui Bartolomeo a pus altul... sau alta.

Făcând această ultimă aluzie, Carrù dădu pe gât paharul de *mistrà*, tuși, înjură și porni ca din pușcă.

„Mai întâi ai tăi”, gândea Dindo în taxiul care-l ducea către casa soacrei sale, „și pe urmă ceilalți, dacă poți”. Începea să fie îngrijorat. La telefon nu răspundea nimeni și se convingea tot mai mult că avusese o nălucire crezând că o recunoaște pe Adriana în dama îndoliată de lângă prințesă.

Coborî din taxi și urcă în fugă la etajul întâi. Apăsă pe butonul soneriei, dar dincolo de ușă nu se auzi niciun bing-bang. Îngrijorarea sa crescuse și mai mult. Își luă avânt și cu o lovitură de umăr dădu jos canatul ușii căci Dindo făcuse armata la bersalieri și era încă lat în spete, plin de mușchi leneși dar eficienți când era cazul. Ajuns în vestibul rămase încrămențit locului, îngrozit și liniștit totodată.

Pe jos, în mijlocul câtorva kilograme de mecanisme demontate, printre care se putea recunoaște carcasa mașinii de cusut, telefonul descompus în părțile lui principale, câteva lămpi de radio, fire electrice, șurubelnițe, roțițe, părți mecanice și așa mai departe, stătea fiul său, în pijama, preocupat, cu gura murdară de marmeladă, ghemuit pe covorașul de baie și distrugând bucățică cu bucățică pendula.

— Dany, strigă Dindo și se repezi spre el să-l ia în brațe, pentru că era un tip impulsiv și excesiv de emotiv.

— Fii atent, papă, nu te atinge că dă cu tine de pământ, îl opri fiul său.

— Pot să știu ce dracu' faci acolo?

— O experiență, spuse Dany cu importanță. Când se întoarce bunica îi arăt că eu aveam dreptate...

— Da' unde s-a dus bunica?... bodogăni Dindo, inconștienta asta... Să-l lase pe strică-tot ăsta în casă...

— S-a dus să-i ducă ceva mamei, spuse Dany, nu știu, ceva negru de care avea nevoie la o înmormântare...

— O înmormântare? Dindo se cutremură și simți cum i se înfundă capul între umeri. Închise ochii. O revăzu cu precizie pe Adriana alături de prințesă. Ea era. Fără nicio îndoială. Inutil să-l mai întrebe altceva pe copil. Asta și pentru că el continua să vorbească meșterind ceva la pendul într-un chip periculos.

— Pe urmă a spus că se duce să cheme un mecanic sau un electrician pentru că ea crede că din cauza mea s-a întrerupt curentul la boiler... Dar nu e așa, uită-te aici...

Cu un aer preocupat și cu multă atenție micul Dany apropie două fire electrice de mecanismul pendulei care umplea vestibulul cu tic-tacul său liniștit. O scânteie și inima pendulei se opri.

— Acum, anunță triumfător Dany, pentru a-l face să meargă din nou trebuie să-l demagnetizăm... Eu îi spuneam bunicii că ceasurile se opresc când primesc o descărcare electrică. Tot așa și oamenii. Dacă nu, cum ar face în America cu cei de pe scaunul electric...? Pe urmă, ca să demagnetizăm... nu știu bine... cred că trebuie să schimbăm axul balansierului sau ceva asemănător... Am să văd eu...

— Ești un geniu, urlă Dindo.

Își îmbrățișă fiul, îl sărută pe obraji și plecă în viteză... Se întoarse înapoi, întrerupse curentul de la

tablou și o rupse încă o dată la fugă, repetând din ușă „Geniu!...”

Avu noroc să găsească un taxi. Sări în el ca într-un film american și ceru să fie dus în Governo Vecchio. Coborî, se certă cu șoferul care nu avea încredere în el, împrumută cinci sute de lire de la femeia cu chioșcul de ziare și țâșni pe fundătură urcând scările în fugă.

Ușa era închisă pe dinăuntru. „Porcăria dracului”, își spuse Dindo căutând cheia în buzunare. Nu o găsi, își vârî degetul în crăpătură și trase de zimberec. Ușa se dădu larg la perete și urmă un dublu strigăt de pudoare ofensată.

În mijlocul camerei, pe fotoliul său preferat, îmbrățișați și pierduți se aflau comisarul Carrù și nerușinata de Granatina, care cu acest prilej nu avea pe ea nici măcar o cârpă, ce vorbesc eu, nici măcar o batistă, și Carrù o apăra de privirile înlemnite ale intrusului cu brațele sale vânjoase.

— Bine, spuse Dindo cu amărăciune, dacă ăsta este sistemul tău de a aresta lumea, sper că într-o zi să-ți pice în mână Laura Antonelli.

— De ce, spuse ofensată Tritrì, ce are în plus față de mine?

— Nimic, iartă-mă, vorbeam și eu așa, se grăbi Dindo.

Își scoase haina și i-o întinse fetei care o puse pe ea și imediat începu să se admire în oglindă. Haina era suficient de lungă ca s-o acopere până la jumătatea coapsei, ceea ce-i permise pentru moment să se ridice din scaunul ei complicat format din fotolii și din Carrù.

— Se poate ști ce făceați în casa mea? întrebă Dindo mâniat de-a binelea. Până acum locul ăsta a fost un cast refugiu al artei și voi ați făcut din el un sălaș de desfrâu. Să-ți fie rușine, Granatina! Nici n-a apucat bine bărbatul tău să se răcească în mormânt și tu ai și început să-ți faci mendrele cu un comisar al siguranței publice!

— Dar nu era bărbatul meu, protestă Tritrì, era unchiul meu.

— Scoate certificatul de căsătorie, Carrù.

— Nu contează, spuse Carrù, cu un zâmbet larg, mi-a explicat tot... Știi, Romolo era foarte preocupat de viitorul fetei și cum plătea de treizeci de ani asigurările sociale și avea drept la o pensie bună, i-a

trecut prin minte s-o ia de nevastă, ca să aibă drept la pensie... Știi, de două sau trei ori avusese un fel de infarct... Avea tensiune ridicată... dar n-a atins-o cu un deget... Așa e Tritrì?

— Foarte adevărat... Cum o să poștești la o fată pe care ai hrănit-o cu biberonul? Pe urmă eram rude apropiate... Iar el știa că poate să moară oricând...

— Bun, și dacă întâlneai un flăcău de ispravă, unul care voia să te ia de nevastă, nu un polițai înrăit ca ăsta? Întrebă Dindo la fel de încruntat.

— Doar nu crezi că unchiul Romolo era un prost... S-a sfătuit cu bătrânul prinț, care i-a fost martor, și ne-am dus la un avocat unde am făcut un schimb de scrisori în care se preciza că însurătoarea era făcută doar în scop de asigurări, că nu avea să fie niciodată consumată și, prin urmare, atât din punct de vedere religios cât și civil urma a fi considerată nulă... Scrisorile erau în pachetul pe care voiam să-l ard pe ladă...

— Care ladă? Întrebă Carrù.

— Nimic, se grăbi Dindo să abată discuția și adresându-se lui Tritrì o amenință cu degetul: Așa că ți-ai bătut joc de noi toți, prințesă...

— Ce vrei să spui?

— Nimic, schimbă de data asta vorba Carrù, dând ochii peste cap. Doar că dumnealui e un mocofan care nu este în stare să deosebească o prințesă de o împărăteasă... Dar acum hai să mergem, Tritrì... În Governo Vecchio sunt destul de obișnuiți cu purtările tale fistichii ca să nu facă cine știe ce caz dacă te văd cu o haină bărbătească în loc de fustă...

— Unde o duci? spuse Dindo. Și pe urmă, Sfinte Sisoie, vreți să-mi spuneți și mie cam ce căutați voi doi aici?

— Mde, spuse Carrù, ai să afli într-o zi.

— Nu, interveni Tritrì, nu e drept. Dacă e unul care trebuie să știe, ăla e Dindo... Atunci, Șobolanul...

— Iar eu îți spun că Șobolanul nu trebuie amestecat, spuse Dindo printre dinți.

— Șobolanul m-a rugat să-i fac o plăcere... Nu știu ce căuta, nu mi-a spus, dar oricum avea nevoie să arunce o privire în liniște în apartamentul bătrânului prinț... Și atunci mi-a spus: Tritrì, îmi faci o plăcere? Cât ține înmormântarea și e toată lumea afară, tu te duci în atelierul năărăului de sculptor, intri în șemineu și mergi în sus până ce dai într-un alt șemineu... Pe urmă o iei la dreapta și dai peste o ușă. O deschizi și mă găsești pe mine în fața ei. Tu ieși și lași totul în seama mea. Dar mai înainte adu-mi un sac, că dacă mă vede Prudenziانا urcând scara cu un sac cine știe ce-și închipuie.

— Și unde-i sacul? întrebă Dindo extrem de preocupat.

— Uite-l, spuse Tritrì, arătându-l cu degetul într-un colț al camerei unde era aruncat. Am venit până aici cu sacul pe mine, dar ce vrei, era foarte cald și mai ales îmi strica linia... Dar stai să vezi. Eu mă duc să iau cheile și Prudenziانا mi le dă, grozav de mulțumită că se ocupă cineva de curățenie...

— N-a văzut sacul?

— Ba da, dar i-am spus că-mi trebuia ca să car gunoiul...

— Și dacă te vedea coborând fără sac?

— Deșteptule, spuse Tritrì, erau doi saci unul într-altul... Și te rog nu mă mai întrerupe... Deci mă duc sus și încerc să trec prin calota șemineului, dar nu găsesc gaura, fir-ar să fie... Îmi dau seama că trebuie să fi fost astupată, pentru că exact acolo era un strat

proaspăt de ipsos... Bine, zic atunci, liniște și pace, domnu' Șobolanu' n-are decât să încerce altădată și dau să ies... Când se deschide ușa și apare tipul, stăpânul casei, sculptorul, care se face alb ca o statuie și ochii dau să-i ardă în cap. Ce se întâmplă, zic eu, inima? Ce dracu' faci aici, începe el să urle. Dar eu, cu tact și pudoare, îi spun: Știi, m-am gândit la propunerea pe care mi-ai făcut-o, chestia cu pozatul... Zău că mi-ar place, dacă iese ceva... El se uită la mine cu niște ochi lacomi, pe urmă pare să facă o socoteală și spune printre dinți: Mda, e un atu de rezervă... Ce-i aia atu?

— Atout, explică Dindo silabisind, este cartea majoră la bridge... Adică asul din mânecă, înțelegi...? Dar continuă... și pe urmă ce s-a întâmplat?

— S-a întâmplat că a devenit dintr-o dată foarte drăguț, a spus că-i pare tare rău că nu poate începe ședința imediat pentru că tocmai veneau niște hamali sus pentru a lua o statuie, dar că dacă eu îl aștept, îmi stă la dispoziție. O să iasă o capodoperă, spunea, ia să vedem, ia s-auzim... Eu nu voiam să pună laba pe mine și făceam și mai tare pe rușinoasa, ce-i drept cam fără finețe, și el la un moment dat se înfurie, pune mâna pe mine și ca un apucat îmi sfâșie bluza. Mi-o sfâșie de la decolteu până la tivul de jos. Pe urmă, uitându-se la mine cu niște ochi aprinși, îmi spune: Ori îți dai jos restul singurică ori ți le fac bucățele... Acum înțelegeți, o fustă costă zece mii de lire, așa că mi-am dat jos tot. Pe urmă mi-a aruncat o privire și a făcut o strâmbătură din gură și cum ar fi spus... Mda, merge... scârba, că prințesa o fi mai bine ca mine, eu care sunt mai tânără ca ea cu cincisprezece ani și mai sunt și fată mare...

— Cum? strigă Carrù trecând prin toate culorile.

— Dar ce-ți închipui tu, frumosule? strigă Granatina trecând prin tot atâtea culori, drept cine mă iei? Află de la mine, bot păros, că sunt gata să renunț la pensia de la asigurări și să te iau de bărbat, dar n-o fac pentru tine, ci ca să te învăț să trăiești, trogloditul, să știi și tu, că de problemele tale nu mai pot eu...

— Lasă-l în plata domnului, spuse Dindo, ce vrei să știe curcanul ăsta fără minte... Zi-i mai departe... Ce s-a întâmplat după ce te-ai dezbrăcat?

— A început să se uite cruciș, spuse Granatina zâmbind, dar nu ca tine care ești simpatic și parcă faci cu ochiul... Cruciș, ca și cum ar fi vrut să mă privească în același timp din față și din spate... Așa...

Fata arătă și continuă:

— Pe urmă s-a auzit bătând în ușă, erau cei doi hamali, eu m-am ascuns în spatele cuptorului electric și ei au luat o statuie care era singura mai acătării, jurai că este un om în carne și oase... avea chiar și ochelari... Nu știu ce reprezenta, poate un portret, poate un monument... Ce mai, zău așa, e singura statuie a nătărăului ăsta de sculptor într-adevăr reușită... Semăna cu cineva... El a coborât să-i supravegheze pe hamali, dar mi-a luat și hainele, chiar și chiloții, tot a luat, și mi-a spus: Știi, nu prea am încredere... așa sunt sigur că mă aștepți. Dar eu nu l-am așteptat, trăsni-l-ar să-l trăsnească, am pus sacul pe mine și am zbughit-o pe terasă. Aici am dat peste frumosul ăsta care voia să-mi pună cătușele pentru atentat la pudoare... Ca și când el ar avea-o, cel puțin după câte mi-a spus...

Dindo nu reuși să afle niciodată ce-i spusese Carrù Granatinei, pentru că în momentul acela ușa se deschise după același sistem al degetului în gaura de

deasupra zimberecului, și Șobolanul năvăli ca un cowboy rănit în tabăra unde erau ai lui și strigă gâfâind:

— Fugi, Dindo, că vine nevastă-ta...

Un om se manifestă ca atare când, în clipa primejdiei alege acțiunea în locul judecății. Vi-l puteți imagina pe Dindo plecând ca din pușcă, la fel ca pe vremea când făcea armata la bersalieri, străbătând balconul, apucându-se de streășină și dispărând, înainte ca Șobolanul să-și fi terminat fraza? Ei bine, încercați să vi-l închipuiți... Pe urmă închipuiți-vă capul lui congestionat care reapare și lansează un ordin disperat, de căpitan de navă care se scufundă.

— Atelierul este al tău, Carrù, nu uita... și apoi întorcându-se către Șobolan: după mine, nenorocitul...

Astfel se pomeni Dindo pe terasa sculptorului în mai puțin de o jumătate de minut, lipsit de haină și de optimism, în timp ce Șobolanul îl urma înjurând ca de obicei de mama focului, pe Dindo, pe Granatina și pe Carrù, fără a mai pune la socoteală pe cucoana aia blondă și turbată care-i aținuse calea în fața intrării principale a palatului bătrânului prinț, strigând: „Unde e hahalera de bărbatu-meu?” și el înțelesese că e vorba de Dindo, drept pentru care rezistase cât putuse, până ce femeia, disperată, îl apucase de gât și-l târâse înspre prăvălie. „Dacă nu-mi spui dumneata, îmi spune soția dumitale!” amenințase Adriana. „Tot cartierul mi-a spus că sunteți prieteni la cataramă... Dacă ții la pielea dumitale, nu mă obliga să mă folosesc de cataramă, c-o fac fără să stau pe

gânduri!” Așa că-i spusese adresa, după care o rupsese la fugă să-și anunțe prietenul, cu riscul vieții. Adriana nu se putea ține după el din cauza tocurilor înalte și a fustei strâmte, dar și din cauză că o dureau toți mușchii după noaptea albă petrecută în patul prințesei. Pălăvrăgeli, confidențe, încercări de apropiere, oftaturi... Doamne, ce noapte, să te apuce rușinea când te gândeai la ea... dar totul pentru cariera lui Dindo, totul pentru recompensa făgăduita de Societatea de asigurări Mondo... Numai că Melsio, vita aia de milanez, nu dădea încă niciun semn de viață... „Imediat după înmormântare, la barul de lângă judecătorie”, spusese. Și ea stătuse la pândă fără întrerupere, până ce veniseră Dindo și Carrù și se îmbătaseră ca niște porci înainte de amiază. În plus, trebuia să se grăbească pentru că la maică-sa nu răspundea nimeni la telefon și era îngrijorată. În plus, voia să-l pedepsească pe Dindo și să-l prindă cu nerușinata aia, deși nu mai avea pornirea spre răzbunare pe care ți-o dă o conștiință foarte curată. Apoi da, își spunea ea, dacă m-ar fi trădat cu prințesa, cu „ea”, fie, puteam chiar să-l înțeleg, că de, a reușit să miște o stâncă, pe mine adică, într-o singură noapte, ce să zicem atunci că ar fi făcut dintr-un molău ca Dindo... bine, admit, o femeie poate să și piardă, dar să piardă onorabil... Dar cu păduchioasa, cu îngălata, cu fufa asta nenorocită, nu! Ei bine, nu... Cu o prințesă treacă-meargă, în fond suntem burghezi, nu? Dar cu fâța, cu slujnicuța asta, ferească sfântu’, suntem sau nu suntem burghezi?

Furișându-se cât putea mai bine, îl urmărise pe Dindo până ce-l văzuse că dispare după un colț. Se întorsese atunci către prima figură dubioasă care-i ieșise în cale, un anticar ce schimbuse un salut cu

Dindo, și-l întrebase: „Iertați-mă, îl cunoașteți pe domnul acela?”

— Din vedere, răspunsese anticarul, neavând încredere în nimeni de când cu întâmplările din ultimele zile din Governo Vecchio.

— Știți unde locuiește?

— A, nu, jur.

— Mă mir că nu știți... Aici vă cunoașteți cu toții...

— Eu nu știu nimic, mergeți și întrebați-l pe ăla, spusese omul cu figura dubioasă arătând înspre Șobolan care intra circumspect în palatul prințului.

Cu un salt de panteră, Adriana ajunsese în spatele lui. Asta era tot.

Șobolanul spuse numai ultima parte în timp ce pătrundeau în atelierul sculptorului, refugiu sigur de-acuma.

— Ufff, spuse Dindo, am scăpat... Și acum ia să vedem noi un pic cum stau lucrurile. Prin urmare prințesa află într-un fel sau altul că bătrânul prinț are o fiică, recunoscută prin act notarial. Adică una care poate să-i sufle cele nouă zecimi ale moștenirii, mai puțin partea ce i se cuvenea... Asta o știe numai ea, în timp ce nepoții desfrânați, de bună-credință, sunt convinși că odată eliminat noul testament vor veni ei cu cel vechi și tot ei, ca moștenitori direcți, vor avea partea leului, lăsându-i văduvei zecimea legitimă. Așa e?

— Dacă spui tu, încuviință Șobolanul.

— Sigur că eu o spun. Și ce se întâmplă atunci? Trei persoane trebuie să fie eliminate, bătrânul prinț, Romolo și paracliserul Caccia...

— A, spuse Șobolanul, îl cunoști? M-a mirat că nu l-am văzut la înmormântare.

— Îl aștepta dincolo, spuse Dindo, pentru că a fost

omorât imediat după Romolo. Dar cum stau lucrurile? Stau așa, că bătrânul prinț trebuia să fie omorât într-un fel, Romolo în altul și paracliserul în cu totul altul... Numai că Prudenziانا, cu problemele ei de cadă și apa care nu curgea, a schimbat toate planurile... Cine știe cum trebuia omorât Romolo?... Sigur, într-un fel sau altul, dar sfârșea și el ca milanezul, statuie decorativă aruncată într-un furgon și dusă într-o direcție necunoscută...

— Nu te înțeleg, spuse Șobolanul.

— De ce, tontule? strigă Dindo, când este atât de limpede?

— Nu este limpede nici pe dracu' atâta timp cât nu mi demonstrezi cum l-au omorât pe bătrânul prinț.

— Așa stau lucrurile? spuse Dindo.

Se apropie de cuptorul electric și arată spre el cu un gest dramatic.

— Iată făptașul, spuse, pe urmă se apropie de Șobolan care-l privea cu ochii holbați și îi luă ceasul de aur din buzunar. Și iată martorul! Știi de ce nu merge? Pentru că a fost magnetizat... Și știi cum? Pentru că un fir electric, agățat de balustrada de fier de care se sprijinea bătrânul prinț când urca scările, a descărcat în el o putere de nu știi câți draci de volți și l-a trăsнит... Întâmplarea a vrut ca exact în același moment să iasă și Romolo și să se sprijine de balustradă și așa s-a ajuns la doi morți... Dar știi, în schimb, cum trebuia să se întâmple? Că după ce murea bătrânul prinț, prințesa urma să-l cheme pe Romolo iar sculptorul, dintr-o singură lovitură, îl trimitea pe lumea cealaltă, cum l-a trimis și pe bietul paracliser, pe urmă îl ducea frumos în atelier și îl băga, tot frumos, în ipsos lichid... Căci, trebuie să recunoști, era destul de bizar să vezi o cadă atât de

mare într-un atelier atât de mic... Uite, că nici nu mai este... Și știi unde este ipsosul? Pe drăgălașul de milanez, căci cine știe cum a reușit să intre în bibliotecă să caute nenorocita aia de poliță, care dacă ne vedem de treaba noastră o încasează Tritrì și îi slujește drept dotă, pe lângă rest... În schimb lucrurile au mers în alt fel și acum avem și o problemă de conștiință. Ai înțeles?

— Nu, mărturisi Șobolanul, ai vorbit prea repede... Explică-mi cu un exemplu... Așadar tu susții că acest comutator este conectat la balustrada de fier?

— Exact. Între cele două morți simultane trebuie să fie un punct comun. Un punct era Tritrì, dar era exclusă fiindcă azi-noapte, în timp ce era omorât milanezul, ea se afla cu domnul Carrù, numai că acest domn nu știe până acum că milanezul asigură viața veșnică defuncțiilor neprevăzători... Și celălalt punct era scara monumentală a palatului, punct fizic, ce trebuia studiat...

— Și tu l-ai studiat? Întrebă Șobolanul cu neîncredere.

Acum îl vedea pe Dindo sub o altă dimensiune. Mai mai să înceapă să-i vorbească cu dumneavoastră.

— E normal... Știi ce este magnetizarea mecanismelor?... Uite, ceasul tău era oprit la ora exactă a morții bătrânului prinț și nu voia să mai meargă... Ei, bine, plecând de la acest amănunt eu... eu am făcut experiențe și am dedus realitatea faptelor. Ești mulțumit?

— Nu, spuse Șobolanul. Te preferam așa cum erai, tont și ciufut. Acum vorbești ca un profesor... Da' ia spune, cine a conectat curentul la momentul potrivit? Prințesa sau sculptorul?

— Sculptorul... Și momentul potrivit l-a controlat de

la ferestruica asta.

— Cum poți să dovedești?

— Cu un bec de două mii de lumeni, spuse feroce Dindo, cu doi agenți în cămăși și mai ales cu un zidar care să-mi străpungă zidul pentru a vedea unde duce firul ăsta. Popă mă fac dacă nu este legat de balustrada de fier.

— Ia te uită, spuse încet Șobolanul care stătea la ferestruică.

Se întoarse spre întrerupătorul în fața căruia Dindo își expunea teoriile și apăsă pe un buton.

— Așa zici tu că au murit Romolo și bătrânul prinț...

De jos se auzi un urlat. Dindo întrerupse curentul și alergă la ferestruică... La capătul scării, ca și cum s-ar fi întins pentru ultima dată, prințesa neînsuflețită îi arăta morții frumoasele picioare, ca pe un ultim capriciu.

— Ce-ai făcut? strigă Dindo.

Șobolanul împinse în față buza de jos cu o extremă inocență.

— Eu? Nimic, am vrut să văd dacă teoria ta e justă... Știi, mi se părea atât de fistichie... Și uite că tocmai în momentul ăla trebuia să treacă cineva... Bine că n-a fost Prudențiana...

— Și acum? spuse Dindo, dacă ne scapă sculptorul...

— Sssst, făcu Șobolanul.

Auziră cheia învârtindu-se în broască și se traseră între cuptor și dulap. Nebănuind nimic, pentru că de pe scara de serviciu nu se putea ști nimic din ceea ce se întâmpla pe scara principală, sculptorul intră. Avea în mână lucrurile Granatinei făcute pachet și o cutie cu bomboane de ciocolată. Era vesel la chip, dar se întunecă văzând camera goală și deveni alb ca varul

când cu „Susanna” îndreptată spre el Dindo țâșni de după cuptor împreună cu Șobolanul și spuse:

— Măinile sus... În numele legii ești arestat.

Sculptorul dădu să fugă, dar nimeri într-o bucată de ipsos și căzu. Dindo îl imobiliză punându-i cătușele și Șobolanul i se așează pe cap, nu pentru că ar mai fi fost nevoie, căci nenorocitului îi pierise piuitul, ci pentru că un Dindo în exercițiul funcțiunii nu și-ar fi imaginat niciodată. Profund dezgustat, spuse:

— Iertați-mă, domnu' Dindo, la o porcărie ca asta zău, că nu mă așteptam. Da' să știți că dacă mai aveți o pereche de cătușe eu unul nu mă opun...

— Potolește-te, nătărăule, spuse Dindo, du-te mai bine și telefonează la poliție să-mi trimită o dubă. Pot să fie și două că mai este și nemernica aia de pe scară și trebuie și ea cărată...

CONCLUZIE

În zilele următoare între protagoniștii acestei istorii au avut loc unele discuții ale căror momente mai interesante le redăm în continuare.

Biroul Șefului

ȘEFUL: Trebuie să recunosc că niciodată în analele noastre un caz atât de complicat nu a fost rezolvat în douăzeci și nouă de ore și cu atât de puține cheltuieli. Nota dumată de cheltuieli, dragă Baldassarre, cuprinde 2.870 lire pentru taxi și 1.860 lire carburant indispensabil.

Nu ai specificat ce tip de carburant.

DINDO: *Mistrà.*

Atelierul lui Dindo din fundătură de pe strada Governo Vecchio

TRITRÌ: Nici dacă te spânzuri. Lucrurile sunt cât se poate de limpezi acum, trebuie să ai încredere, nu? Dar las' pe mine, că te învăț eu minte, curcan urât și nesuferit ce ești...

CARRÙ: Dar eu te iubesc... Vreau să mă-nșor cu tine...

TRITRÌ: Te-ai însura și dacă n-aș avea o liră? Gândește-te un pic dacă, întorcându-mă acasă, luam teancul de hârtii al lui Romolo unde sunt sinistrele

documente ce dovedesc nașterea și drepturile mele, și le puneam pe foc, pentru că nu știam nimic și aș fi putut foarte bine s-o fac. Romolo nu mi-a suflat niciodată o vorbă despre toate astea...

CARRÙ: (cu un ușor tremur în voce) Ai făcut-o?

TRITRÌ: Mai întâi răspunde. Te-ai mai căsătorit cu mine?

CARRÙ: (aducându-și aminte de lecția XXI de la cursul de psihologie aplicată, cu voce francă) Da, pentru că te iubesc... Dar le-ai ars?

TRITRÌ: (ignorând cea de a XXI lecție, dar pricepându-se la logodnici) O să afli în călătoria de nuntă, comoara mea... Dar ia spune, nu vine odată cu hainele mele bestia asta de Dindo?

Casa mamei Adrianei

DANY: Vezi, bunico, aplicând membrana telefonului la roata mașinii de cusut și conectând la o sursă de curent alternativ, se poate obține un efect asemănător cu al magnetofonului... dar nu-i așa că e păcat că nu am găsit un ax de balansier ca să-l pun la pendulă... căci, vezi tu, legându-le pe toate la transformatorul televizorului conectat la lămpile radio, teoretic s-ar putea obține imagine, sunet și mișcare simultan... Păcat că numai în teorie, pentru că lămpile astea sunt arse, și într-adevăr nu știu cum... Tu ce zici, bunico, o să fie gata aparatul când se întorc mama și tata?

BUNICA: Se întorc târziu. S-au dus să caute o perucă neagră.

Cârciuma din Governo Vecchio

ȘOBOLANUL: (dând pe gât o dușcă) Și arde-o și pe asta, cum spunea Dindo.

FILIBERTO CARĂGUNOAIE: Da' ia spune, cum de n-a apărut în seara asta?

ȘOBOLANUL: (cu un suspin) Ce vrei, la brigada mondenă unde a fost transferat, este o treabă șic, știi, domni care iau cocaină, fufe de familie... Nu e cartier liniștit ca al nostru...

Celula nr. 37, aripa II de la închisoarea Regina Coeli

SCULPTORUL: (înfierbântându-se, cu fața la Carmelo Russia, deținut pentru tâlhărie)... totul ar fi mers foarte bine dacă venea furtuna, după cum garantase buletinul meteo de la televiziune... Când colo, un soare de te orbea...

Biroul arhivei corpuri delict

AGENTUL ÎNDEPLININD FUNCȚIA DE SECRETAR (scriind): Stimate domnule comisar Baldassarre, ca urmare a cererii dumneavoastră am onoarea de a vă informa că balustrada de fier forjat care face obiectul cererii în discuție, va fi vândută la licitație publică în ziua de 8 ale lunii curente. Prețul stabilit este de 65.000 lire, calculând greutatea brută... Personal vă informez că domnul comisar Carrù ne-a și trimis o opțiune privind obiectul de discuție, dar eu nu am înaintat-o superiorilor în așteptarea contraofertei dumneavoastră. Cu cele mai distinse salutări doamnei, Al dumneavoastră devotat...

***Târgul de vechituri de la Porta Portese,
duminică dimineața***

PREȘEDINTELE SOCIETĂȚII DE ASIGURĂRI MONDO (adresându-se soției): la te uită, Costantina, statuia asta ar merge foarte bine în grădină... Are o înfățișare mai potrivită... În sfârșit, un artist care face o statuie modernă îmbrăcată... Vezi, are și ochelari și păr... Seamănă cu cineva... Îmi place, într-adevăr, o cumpăr... păcat că nu are și semnătura autorului.

SFÂRȘIT